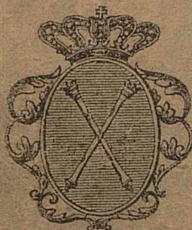
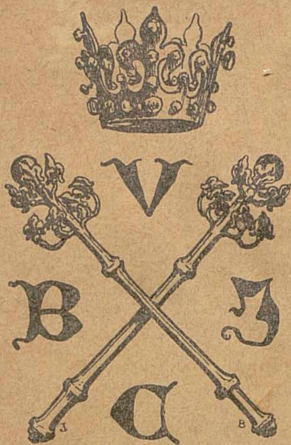

V
B

REGINA POLONIÆ AC VNIVERSI AVGVSTISSIMA VIRGO MATER DEI MARIA

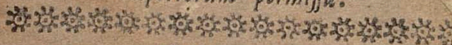
IN REGNO POLONORVM Beneficentia Prodigiosarum Imaginum, tam Pace, quam Bello Celeberrima.

LYRICA POESI á P. MICHAELE

KRASVSKI Societatis JESU Sacerdote

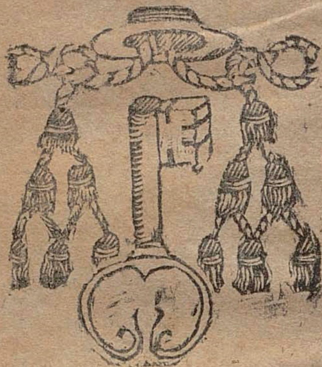
DECANTATA

Superiorum permissu.

CALISSIJ
Typis Collegij Societatis JESU
Anno Dni. 1686.

In Gentilitium Insigne
ILLUSTRIS: Ac REVEREN,
DISSIMI DOMINI

I.

Non petit ima situ Tua Clavis, at imminet astris
Sic Virtutis apex serpere nescit humi.

I I

Clavis, quæ Patrias dat avito Schemate Ceras,
In laudes referet sthuma lustra Tuas.

PANEGYRIS
LYRICA

Illustrißimo & Reuerendißimo Domino

D. STANISLAO KRAIEWSKI,

Tribunalis Regni Poloniæ Præsidenti, Administratori Archiepiscopatus Gnesnensis Sede Vacante &c.

Et Sanctiorum luce Quiritium,
Hæc fulget ætas, seu velit Arbitros
Foriq; causarumq;, sacris
Seu columen, vacuisque poscat
Lumen tiaris. Quantus in arduo
KRAIEWSCIORVM culmine fulgurat
Novosque Lechæo Trioni
Gaudet Honor micuisse Soles!
Pari Sereno rara beatiùs
Themis refulsit, quale vibrantior,
Et fæta fulgorum sub Arcto

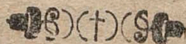
)2(Gne-

Gnesna gerit, Patriumque latè
Forum serenat! funditur aurei
Latè renidens copia luminis,
Dum Te sereniore Pompâ
Summe Fori, Procerumq; Præses
Tectis subinfers, à genialibus
Ceris avitum, fana per & fora
Iubar refundens, queis resumpto
Iure praes, scelerumq; vindex
Das sub Lechæis iura securibus,
Inter Quirites grandior Arbiter,
Si quando Te Regni severæ
Iudicijs tenuêre lites.
Quin obseratis nexa repagulis
Ædes Honoris se sinit aureâ,
Quæ Fana natalesvè Ceras
Irradiat, reserare Clavi.
Plerosque lusit lentus Honor levi
Tentatus ausu! mille periculis
Insultat, ambitumque cassis
Ominibus sua vota lassant,
Quæ vel cachinnis victa, vel æmulo
Spes obstinatas, seque piaculi
Damnâsse coguntur, nec illis
Multus obex meliora spondet.
Tu

Tu Claue vincis pessula; nec seras
Virtus decoris obuia Fascibus
Novit, reluctantesque iustis
Fortè moras spatiumque votis
Hinc inter altos Principis Infulæ
Effultus axes, & viduum diu
Inter Tiararum Serenum,
Et rutilas sine fronte vittas,
Tuâ coruscas luce, nec abnuit
KRAIEWSCIANI stemmata Nominis
Tiara Primas, sub decora
Excubias vigilesque curas
Sortita Claui, quæ Capitis licet
Nuper relicti sit minor, insitum
Non vile pondus inter aras
Orba gerit, Capitique tandem
Alto paratur. Septa draconibus
Vel seminato milite vellera
Custode, sic secura quondam
Iasonij latuere bruti!
Hic & propinquo munere proximum
Nec sanctiori pondere nescium
Implere dextras, fulguranti
Grande Pedum nitet in Sereno,
Et Virga Præsul, pondere pronior
)3(In

In grande nomen, vel meritis gravem
Dextram serenatura, sese
Præsuleos moderata gressus.
At nec minorem prouocat Enteum,
Quin altiori promeritum lyrâ
Buxoque dici, quod supremi
Sarmaticis sociata Ceris
In te refudit Curia Principis
Munus decusque, stemmata Lechiæ
Versare quod novit, premique
Vel volucres Aquilas Sigillis
Tuâ foueri iam faciles manu
Ex iure gaudet, sic prope Lechicum
Insigne, pondus à Tuaque
Sumit opes, pretiumque dextra
Hic & seuero lenior aspici
Astræa vultu, temperat arduam
Frontem sereno, sæpè nostris
Præside Te revocata terris,
Nec iam seuerâ casside profluum
Crinem refrenat, non oculos graui
Innectit vmbrâ, nec minaci
Difficiles facie recondi
Accendit iras, sed venerabili
Adstricta nodo, nonque securibus
Sti-

Stipata Thuscis, aut severo
Ense minax rutilam remittit
De fronte flammã: Te penes Æquitas
Sacris decorùm nexa curulibus
Assistit, & Fas, & forensi
Innocuum sine labe Rectum
Te ponè Virtus lenis amabili
Timenda Iusto, priscaque Veritas
Incerta legum temperare
Iurgia difficilesq; discet
Sedare rixas, Ipsa Themis sui
Prægrande pondus Nominis aurea
In lance librat, Infulisque, &
Præsuleo irradiabit ostro,
Adhucve tantis se meritis Honos
Victum loquetur Purpura nec Tuos
Infusa sic lambet lacertos,
Quin geminum rubor addat ostrum
Sed vel supremis apte Curulibus
Evade semper celsiùs: ardua
Te iure poscunt, i præaltas
Emeritum Caput ad Tiaras.

JLLVSTRISSIMO Ac REVERENDISSIMO D.

D. STANISLAO KRAIEWSKI

Gnesnensi Decano, Louiciensi Custodi Præposito S. Michaëlis Cracouiensi, Regenti Maioris Cancellariæ Regni Archiepiscopatus Gnesnẽsis Sede Vacante Administratori, ac Summo Tribunalis Regni Præsidenti &c. &c. Domino Domino ac Mecænati Amplissimo.

ILLVSTRISSIME AC REVERENDISSIME DOMINE.

QVo munere Tuum vel in Principe Regni Clero, vel in Patriæ Areopago munus exornem, aliud nihil occurrit, præter maximum. Quid enim post Divinum, MARIANO maius Nomine? Atqui par est, ut Summis colantur Maximi; ne decrescat dono pretium, si capientis Magnitudinem non attingat aut superet. Ergo Cælitum Regnatrix ad lyram Apollinis quondam decantata, in munus abeat tuo Nomini consecrandum. Te etenim anteferre Procerum plerique impulit vel ipsum ingens Carminis Argumentum, ne alterius Mecænatis exilitas de materiæ magnitudine quidquam decerperet ac detereret. Quod si sub Reginæ titulo ad Te aditum quærit; nec Maiestas tantæ Principis apud te repulsam sperat, quæ Tibi etiam á puero cor insedit ut præmaturè in Diuos Cælites sanctius exardescunt, qui digna Cælo ac Empyrei fastis gerunt. Latè quidem illa solem induta inclaruit, & prodigia umbram eidem negant, quæ Lyricen MARIANVS hic metro prosequitur, sed Tuam adhuc exambit lucem, ceu in hac etiam futura illustrior, quám in sola siderum luce. Tanti est vectigalem animum gerere erga hanc uniuersi Principem, ut quod basilico eius Nomini lucubratum est, etiam á Cliente suo illud velit lucem accipere. Nec dissonat siue Virtutum tuarum concentui, siue effusis Sarmatici Fori plausibus, Lyricus hic Apollo: uti nec felicius umbratili entheo lucẽ quærit, quàm cùm illustres inter Areopagi umbras primus Tu illi diem dicis. Certè piaculo id non eximeret, si lucem publicam sperásset nisi quam Tuus radius afflavisset.

visset Cui enim potius Thaumaturgæ suis in Ico-
nibus Virginis vovisset prodigia, quám tibi, in
cuius virtutum longa serie nihil occurrit, quod
admirationem primò, mox reuerentiam, &
quandam sui Religionem nō exigat suo jure. At
neq; pulchrius amica Liliis & concolor Virago,
imo ipsa in Lilium efflorescens, alibi vernâsset,
quàm ubi sacer Gnesnensium Liliorum Ternio,
secundá iam, id est bis felici administratione
Tuâ, (quò enim maiores in occursu Virtutum
Tuarum Honores tui appareant, geminare se
amant) Tuâ foueri sub auita Claue honori si-
mul & securitati suæ consultius putat. Nimi-
rum augusto Antistitum suorum funeri super-
stes Gnesna, hinc grandem tot Capitum jactu-
ram solatur, quòd Tu ueluti sacrorū Interrex,
paribus tanto muneri vigiliis, Primæ in Regno
Infulæ prospicis orbitati. Adeo princeps Archi-
præsulis nostri Tiara, ad maiestatem suam nil
augustius, ad securitatē religiosius nihil accedere
posse autumat, quám si Romanas imitata In-
fulas Petri Clauibus commissas, Tuæ gentilitiæ
Claui committatur, quam illi tuendæ non im-
parem repetita Præsulum fata probauêre. Effe-
cisti scilicet Sarmàtici Areopagi Præses Illustris-
sime

sime, ne se orbam quereretur, aut plus se
quám Nomini Præsuleo putaret superstitem,
nacta in te affatim, quæ uel Archipræsulum vit-
tas meruissent. Ita enim illam tractari á Te
non primùm nouimus, ut ambigere cogamur
si emerito seruatur Capiti, iam illud etiam in Te
propemodum reperisse. In ea certe decumbit
manu, quæ tractandis æquè Regni Aquilis sit
assueta, ac Infulis nôsset. Regni enim Cancella-
riæ Sigilla tibi credidit, ne habuisse quidquam
tam arcanum crederetur Virtuti tuæ deuinctus
Honor, quod sub Tua Claui non deponeret tantò
æstimandum magis, quòd immortalitati ser-
uetur, quidquid Tuo niteat sub Insigni. Quippe
illustribus Tuorum Ceris non tam honorariæ
volucris effigiem, quàm Virtutis tuæ ad maio-
rum Tuorum exempla probatæ imaginem im-
primis, illam maioribus tandem aris sacraturus,
cuius vix Te assecuturis vestigia reliquisti. In-
iuriam se putat nisi Te illuc efferat, quò supre-
ma inferre merita decernat Æquitas, solus de-
trectet liuor. Accedet ad Titulorum illustrem
pompam, quos Tibi Gnesna indidit, quos Loui-
cium quos Arx Craci Regia, quos Signatura
Curiæ, quos Ærarii sacri in militiæ hiberna cu-
rœ,

*ræ, accedet grandior ab Infulis, & Senatu Le-
chico fulgor, patebitq; posse Gentilitiâ tuâ Clau
Templa etiam Honoris maximi reserari. It
vovet, ita ominatur*

Devotissimum

Perillustri Ac Reverendissimo

Tuo Nomini

Collegium Calissiense

Societ: JES

PARS PRIMA.

VIRGINI LEOPOLITANÆ (*Quæ est Metropolis Russiæ*) TAM INDIGENÆ, QVAM PEREGRE CVM SERENISSIMO IOANNE CASIMIRO VENIENTI CONSECRATA.

ODE I.

AD Augustissimam Poloniæ Russiæq; Auxiliatricem in Ecclesia Armenorum cùm Orthodoxis vnitorum cultibus [cla]rum celebrem, cuius ope Leopolis [st]etit incolumis cũ à Chmielnicio rebelliũ [d]uce, & à Tokay Beio Scytha graui premeretur obsidione.

QVÆ Te beato dextera munere
Donauit Vrbi fortior omnibus
Regina fatis? quæ remoto
Terra dedit peregrina cœlo?
An qui propinquis nubibus inserunt
Fastigiati culmina verticis
Misêre, montes? qui Nóëam
Diluuio pereunte primi
Fixêre nauem? num famulo Tygris
Oblitus iras detulit alueo?
An magnus Euphrates profundo
Præteriens Babylona fastu?
An hospitali ciuibus Armenus
Gratum locauit Depositum manu?
Cum de Niphate Caspianus
Rossiacis stetit hospes oris?
Quocunq; Virgo Te posuit dies
Amica fato, magnanimæ faue
Leonis vrbi, quam seuero
Prælia circumiêre cinctu.
Pro! qua pauentes diluuie premis
Gradive campos! non ita Moschicâ
Borysthenes egressus Arcto
Sol gelidas vbi clausit hirti
De-

Decembris auras, reddidit & sua
Rursus benignis sceptra Fauonijs
Per arua Vlodimiriani
Luxuriat spatiosa regni.
Et temperati non memor aluei
Obmurmurantis transilit impetu
Per terga ripæ, & cum reuulsis
Saxa rotat glomerata siluis.
Vt obstinatâ flammâ animi ruit,
Jn pallidorum mœnia ciuium,
Chmielniciana Tauricanis,
Barbaries malè nexa signis.
Talis (Sonoro Papinij fides
Si danda plectro) pressit Agenoris
Bellona muros, cum seueri
Argolicæ coiêre Lernæ
Jn arma ciues, quos nimiū malo
Cadmæus exul traxerat omine,
Et ira Tydei, & cremandus
Fulmineo Capaneus igne.
Extra patenti longa suburbia
Prostant furori. Pars Scythicas subit
Collo catenas, heu! paternis
Non iterum reditura tetris.

 Pars

Pars fratricidæ barbarico perit
Furore Roſſi. non capiunt neces
Delubra. non diſcriminatâ
Tecta natant viduata cæde.
Flammis vetuſtas funditus eruit
Vulcanus ædes. aereum vorat
Fuligo tractum. nox fugatam
Exoculat tenebroſa lucem.
Jntus latentem præco periculi
Clangore plebem buccina territat.
Lymphatus incerto pauentem
Diſſidio ſecat error vrbem.
Luctus capaces & timor, & dolor,
Tenent penates, & tenebris fuga
Stipata cæcis, & ſonoras
Voce trahens vlulatus auras.
Formidoloſum mœnia iam putes
Jntrâſſe bellũ; ſic trepidas ferit
Clamor plateas; ſic per omnes
Mente carens volat horror annos.
Pallet iuuentus. præcipiti ſenes
Diem amputari ſtamine poſtulant.
Vallantur aræ. lachrimoſo
Templa ſtupent vlulata planctu.

Stringunt tenellam brachia pectori
Materna prolem. nil niſi barbaras
Mæſtâ Zacynthex Sagunti
Mente vident agitantq; cædes.
Huc ô gementûm pallida currite
Lamenta Matrum. verte metu vagum
Huc turba paſſum, vbi MARIÆ
Armenio ſtat Jmago cultu.
Hic non quieti caſtra Boryſthenis.
Hic Tauricanæ tela ferociæ
Contemne. dum ſe VIRGO ponit
Caſtra tuo CLYPEVSq; ciui.
O certa noſtris ARA periculis!
Tu peruicaces deprime Ruſſici
Prædonis auſus. Tu Geloni
Pelle procul vaga mõſtra Krimi.
Jo! benignis Gloria Virginum
Plebis querelas auribus audijt.
Et VKraina & diuagantûm
Turba ſilet pharetrata Thracũ.
Sic cum Goanis prodit ab inſulis
Ortumq; ſolis præuenit aurea
Eos curuli, nox retorquet
Lucifugam fugitiua currum.

Et concitatos, cogit in auia
Vrgente Phœbo lustra rapacium
Greges luporum, quos inani
Longa fames cruciauit æstu.
Jnauspicatis ite volucribus
Cruoris Hydræ. pergite, quo furor
Raptatq; vicatim sequace
Tysiphones sitis aucta luctu.
Nobis repulso suauior insonet
Pæan Gradiuo. ponite luridos
Ciues timores. Sequiorem
Lux melior fugat inde lucem.
Jnvsitatis, mœnia plausibus
Opem potentis tollite VIRGINIS.
Vos interim Mystæ Sabæa
Jndigeti date thura MATRI.

ODE II.

DOgma Regibus & Principibus cũ author in quadã festiuitate B. V. MARIÆ legisset hunc titulum supra eius imaginem REGINA CLEMENTIÆ MATER AMABILIS.

Qualis

QValis sereno fulget in æthere,
Sese explicantũ Curia siderum,
Ductrice lunâ principalem.
Per tenebras moderante rhedã.
Qualisue blando Nereus æquore
Sopita natis imperat otia,
Et cogit vt nepti silentes
Alcyoni famulentur Euri.
Talem quietâ gestet imaginem,
Jn fronte quisquis rector eburneã
Premit curulem, & quem fauenti
Turba minor colit ore Magnum.
Strictis catenat fulmina Juppiter
Captiua loris ne temerè in caput
Mortale sæuiant, pluentis
Cum tonitru tremit aula cœli.
Et cum seuerus vincula nubium
Perrumpit ignis, culmina præterit
Humana, & Oêtheas prehendit
Pernicie populante syluas.
Clemens benigni veris amœnitas
Vernante scenâ lumina detinet,
At cuncta funestat gelatis
Tristis hyems comitata Cauris.

 Tegi

Tegi corusco syrmate diligit
Frons magna cæli. degener efferos
Vultus colores, eligitq;
Funerei tegumenta pepli.
O lenitatis MATER amabili
Lætare dono. blanda Tibi dies
Consedit in vultu, & seueras
Expedijt placida aura nubes.
Qualis bisulco vertice despicit
Olympus imbres: quemq; notauerat
Scriptor characterem, quietus
Æolijs manet in procellis.
Sic innocenti se Tibi Comitas
Inscribit auro: sic placidi nigrum
Nimbumq; turbinemq; mores
Virgineâ pepulêre fronte.

ODE III.

ITinerarium Serenissimo REGI IOANNI CASIMIRO ad bellū Berestecense cum miraculosa imagine Chelmensi proficiscenti. Cum in Civitate Leopolitana substitisset.

Quid

QVid Tyrannorū latus hinc & inde
Stringit armorum seges? obseratos
Quid micat crebro vigil āte postes
Igne satelles?
Non lacertosa iuuenum Phalanges,
Regia seruant diadema frontis.
Nec truci iungens gladium ferox Bel-
-lona Gradiuo.
Vidit & doctis habitata Graijs
Gracia, & fracti Dea Roma mundi,
In sua vidit fluitasse magnos
Cæde Tyrannos.
Sola dos Regum Pietas aheno
Sceptra communit soliumq; muro.
Hac obarmatos & inermis armis
Exuit hostes.
Curuet in mortes CASIMIRE *cunctos*
Territi CHamus metus orbis arcus,
His suis iungat furijs Ruthena
Terra furores.
Tutus obstantes quaties Chimeras
Lechus Alcides, geminata quamuis
Monstra terrarum socient trecentis
Sibila collis.

Si tuis iungit sua castra castris
Sueta Centauros cohibere VIRGO,
Et reluctantes solita aggrauare
Calce Dracones.

Qualis obliquo radio antecursor
Horridus belli rutilat cometes,
Pallido latè stupefacta complens
Regna pauore:

Castra vel qualis minitante luna
Baltheo Orion premit, & minorem
Siderum pubem nimis explicato
Territat astro.

Thracio talis timor ibis hosti,
HAC obarmatus validusq; PARMÂ.
Sentiet talem fugitiua verstè
Taurica signis.

Siderum cunctæ Tibi Magne Princeps
Ad suæ nutum DOMINÆ Phalanges
Militaturæ venient, & armis
Arma iuuabunt.

ô! Cui elisus cecidit repulsi
Non semel Martis fragor! O fideli
Filij Castrorum Acies vocata Can: 6
Carmine VERBI!

Cernis vt grandi Scythicæ tumultu
Frendeat Lunæ feritas! vt altas
Thrax gerit cristas, tumidus Polonis
Prædo rapinis.

Heu Lechæ labes maculosa famæ!
Nostra iam trinas sanies aristas
Reddit in spicis sua colligenti
Membra colono!

Nunc ad extremam dubij venimus
Aleam belli, vel honora pulchræ
Laureæ proles, vel amara fadæ
Victima mortis.

Amoue VIRGO decimum obruentis
Nos freti insultum. Tanaisq; monstra
Efferascentis, Scythicisq; cornu
Deprime fastûs.

Prompta deuotam Tibi Martiales
Principis vitam rege per timores
Prompta pennato celeres veneno
Siste sagittas.

Stet Musurmanæ necis inter auctos
Tutus & felix cumulos, & ipsum
Concatenatum trahat in triumphi
Sole Tyrannum.

Sic tuas demum Geticis decorus
Procidat victor spolijs ad Aras
Atq; Pangæo cumulet potentem
Thure Patronam.

ODE IV.

Salutatio Prædictæ IMAGINIS Ciuitatem Leopolim ingredientis, à Ciuibus Leopolitanis suæ Augustissimæ Maiestatis humillimis subditis.

OCcurre passis obuia brachijs
Seq; ambedentes mæstitiæ dies
Procul leonio LEONIS
Pelle Domus generosa nido.
Transcende Romæ gaudia bellicæ
Æquanda famæ. cum super Herculis
Euecta metas peruicaces
Deprimeret Dea dura Reges.
Aut cum superbus concidit vltimo
Labos Elisæ puluere, & æmulum
Carthago submisit docorem
Romulei seges alta ferri.
Tuas in ædes Chelmniacis migrat
Regina

Regina terris, cornua Ponticæ
Fractura Cynthiæ. hospitales
Pande fores; Superûmq; festa
Halent Sabæis templa vaporibus.
Assurge. totus cum Domina venit
Latusq; Reginæ coronat
Aligeræ comitatus Aulæ.
Quamvis per ipsas immedicabili
Ciuilis ensis vulnere transijt
Jmmanè costas, & Gelono
Patria stet rogus vnus igne.
Tamen serenos ferrea lætior
Post fata cultus indue. nam dies
Compensat omnes ista luctus,
Quam nimio tibi magna cæli
Determinauit Curia calculo,
Et mitioris temporis arbitra
E mille deprompsit diebus,
Post tetricæ mala longa nubis.
Jndè innocenti carmina Virgines
Rixâ PARENTI dicite VIRGINI.
Hinc casta metra promat agmen
Virgineæ puerile PROLI.
Pueri Salue ante cunas luminis editũ

A PATRE LVMEN, PERPETVÆ JVBAR
ÆQVALE MENTI. bis PROPAGO
Virgine progenerata partu. (phori
Virgin: Salue ante pulchri tēpora Phos-
Electa VIRGO. Cælibe fertilis
DEO MARITA. Altoris Altrix.
NATA TVI GENITRIXq́; NATI.
Pueri Qualis minorū Satrapa siderū
Sol manè lenes per iuga montium
Describit horas: tale nostris
Sidus ades Puer alme tectis. (pu
Virgin: Qualis coruscū de tenebris ca-
Non diminuto Cynthia promouet
Fecunda cornu: VIRGO nostros
Sic recreas peregrina fines.
Pueri Vt pulchra celso vertice lacteū
Florum gubernans germina lilium
Jn sceptra surgit: delicatos
Sic Pueri color ambit artus.
Virgin. Vt explicato punicei rosa
Princeps theatri, per tepidos flagrat
Rubore campos; Virginalis
Sic roseo pudor vndat imbre.
Pueri Quicūq; dulces aspicit hospi-
Gena

Genas Puelli, prospicit areas
Quas sol & æstiua poliuit
Cum Zephyro Zephyritis arte.
Virgin: Quicūq; castis Virginis in genis
Spectator hæret, Corycios lubens
Spectat colores, aut recoctas
Bis Tyrio trabeas aheno.
Pueri Vt in reclini compositæ iacent
Ceruice JESV Taygeti niues!
Vt Cygneis natat Cayster
Vere nouo redeunte plumis!
Virgin: Vt tota Matris per niueū locat
Crystalla collum Sarmata Carphatus!
Vt liberaliter reponit
Marmoreas Parus alba venas!
Pueri Sic ad pudicā lumina paruvlus
Flectit Parentem: perspicuo velut
Secreta panduntur sereno
Jn vitreis Hesebonis vndis.
Virgin: Sic intuetur sedula paruulam
MARIA PROLEM: ceu prope limpidos
Cum blanda lux suadet, morantur
Chaoniæ volucres canales.
Pueri Annosa surgat per Libani iuga

 Ætas

Ætas Cedrorum; despiciat Notos.
Transcendit illam quæ tenelli
Lambit ebur coma sancta colli.
Virgin: Circũfluentẽ verberet aerem
Palmis Jdume; rideat Africos.
Hanc vincit attamen decoro
Cæsaries Mariana ludo.
Pueri O delicati delitium poli!
Non tam patentûm mænia liminum
Quam pandimus cuncti reclusas
MAGNE PVER TIBI mentis aula.
Virgin: O suauitatum Regia! Numinis
O casta sedes! En patulos vides
Cordis recessus. hos perenni
VIRGO velis habitare iure.

ODE V.

APplausus Ciuitati Leopolitanæ cum alterius Imaginis beneficio Moschuiticos euasisset furores. in qua effigie MATER DIVINISSIMA vt omnium votis obuia esset, se in cœmeterio Cathedralis Ecclesiæ collocari voluit.

Vrbs quæ Rossiadũ Mater es vrbiũ,
Sedes ingenij, magnanimi labor
Fortunate LEONIS,
Doctarum Domus artium.
Nolo solicitum diuitijs metrum
Delassâre tuis. *Perpetuum nihil*
Quod fortuna caduco
Jn vulgus xenio iacit.
Fallaci populi ne tremulum Deæ
Jncuruate genu. ne pedibus leuis
Vos aduoluite mimæ, &
Seruo stringite basio.
Exiles animos vt pueros nuce
Circe lusca trahit. mens sapiens datæ,
Fluxæ munera Diuæ
Jn se plenius inuenit.
Non me turrigeris mænia nexibus,
Bellaciue labor distinet orbita;
Nec delubra præaltis
Exæquata Trionibus.
Tempus cuncta vorat. nil homo cõdidit,
Quod non alter homo diruat.
Romæ est Roma cadauer.
Nec puluis manet Jlij.

Quamuis cum Patruo Cæsare littorum
Latonæ soboles firma adamantino
Construxisset Apollo,
Propugnacula malleo.
Nunquam perpetuis prisca Semirami
Moliri potuit mænia sæculis.
Cum Structore supremâ
Vrbs Thebæa iacet die.
Si non belligeris munit ab æmulis,
Degentûm Pietas oppida ciuium,
Frustra est murus aheno
Formidabilis obyce.
Hâc virtute trucis tela Propontidis,
Et consanguineæ ferrea Russiæ
Sternis prælia, nullis
Vrbs depressa periculis.
Hoc & fædifragos diceris algidæ
Expugnâsse dolos ariête Moscuæ.
Hoc vires cataphractæ
Exarmâsse ferociæ.
Nã postquã placido Numine municep
Est ingressa tuam VIRGO Coloniâ,
Conseditq; Ducali
In Cliuo noua FAVSTITAS.

Jam

Jam tunc SPES Lechiæ pro sibi subditis
Inconcussa stetit Parma Quiritibus,
Et ceu ferrea cunctis
Turris texit ab hostibus.
O quam solicitæ prætereuntium
Inflexêre preces! duraq; non pigrè
Blandos in sua nutus
Traxit vota necessitas!
Conserua solitis dulce decus tuam
Vrbem subsidijs. Tuta sit Arctici
Inter fulmina Martis
Rubræ gloria Rossiæ.

ODE VI.

DOnarium primi veris, quod obtulit author Reginæ suæ in paupere serto, Cum eius inuiseret tempore verno.

Herilem Effigiem

SI mihi VIRGO preciosa fuluo
Vnda Pactoli radiaret auro;
Si peregrinos generaret ater
Indus elenchos.

Proti-

Protinus pulchrum Tibi gemma serti
Necteret longo peregrina ponto,
Subq́; selectis onerata ceruix
Staret elenehis.
Sed nec extractas mihi fert baluces
Cæteros Cræsus Tagus inter amnes,
Aut vehit fluctu properante dites
Hermus arenas
Nec Tibi nigri rubicundus Jndi
Sic placet puluis: placet vt serenæ
Puritas mentis, niueoq́; pulcher
Candor honesto.
Hinc Tuæ paruum mea vita fronti
Munus apporto, quod amica primi
Attulit veris manus, & reuersi
Copia Maij.
Floreat vernâ caput in corona
Quod tegit magni diadema cæli,
Quodq́; bis seno variata cingunt
Sidera serto.
Accipis blando generosa VIRGO
Munus aspectu, quod egena promit
Dextra, sed risco locuples voluntas
Diuite donat.

ODE VII.

ENthusianus authoris ex aspectu, messorũ de rerum humanarum varietate. & simul debitæ gratiæ Virgini Leopoliensi, quòd quendam adolescentem, magnæ tum familiæ tum indolis ex hac mundi inconstantia in religiosum vitæ portum transtulisset.

VT in quietâ Triptolemi iacet
Sub falce proles! Celsius eminet
Hic culmus, & sublimiori
Agricolæ rapit ora spicâ.
At ille in imo pumilus aere
Minore surgit culmine. falx tamen
Et hunc & illum, rusticano
Sternit humi famiata saxo.
Et hunc & illum ponit in vnico
Fascis maniplo. surrige te pigro
Mens pressa somno. quamq́; nostra
Par glomeret meditare messis!
Calente donec sole meridies
Paulùm labores differat, & breuem
Donet laboribus quietem
Vt modicâ recreentur vmbrâ.
IMMOTA tali lege volubilem
MENS versat orbem. Celsus hic eminet
In plebe Rector. ille consul
Conspicuas comitante signat

Turbâ Kalendas. hic dominum gerit
Stipante sedem præ foribus metu
Sceptrumq́, pomumq́, & timenda
Dat Ducibus populisq́ iura.
At illa spicæ paruula curuitas
Imago turbæ est pauperis; indigi
Quæ pane nutritur laboris,
Et miserum lare claudit Irum.
At ima summis paruaq́ grandibus
Qui mutat AUTHOR, dum placet vltimâ
Hos æquat vrna, & ponit æquâ
In cumulo tumuloq́ lance.
Hic culmus esto Iulius. inclitæ
Ruina Romæ Iulius incliti
Ruina Cnei. funerati
Sarcophagus capuluq́ mundi.
Heu quanta condis funera Thessalis
Vespillo campis! Ah melius senis
Vlture proiecta ossa Crassi,
Et Syrias domiture Carrhas
Hic par, priori sit Mareotica
Cneius Tyranni victima. Proh! duo
Quantisq́, qualibusq́, quondam
Hæ Furiæ caluêre rixis!
Nunc colligato ceu geminæ iacent
In fasce spicæ. iam patitur parem
Pompeius; & Cæsar priorem,
Par soceri generiq́ puluis.
Hic qui pusillumtollit humo caput
Culmus sit Irus. Te quoq́ Regibus

O Ire

O Ire magnis vita fecit
Dissimilem, similem vrna fecit.
Sed lachrymoso quid iuuat amplius
Plorare plectro? quid Cereris legens
Sepulchra, per sepulchra Regum
Perq́ Ducum vagus erro tumbas?
Sit VIRGINALI gratia muneri
Importuoso quæ sibi conscium
Extraxit e Scylla camillum,
Deq́ tuis Labyrinthe nodis
His expeditus naufragis, puer
Sic blandienti nauta celeusmate
Iocatur; vt iucunda naui est
Cynthiacam propè ripa Delum.

ODE VIII.

Panegyris MARIANO Panegyristæ M. D. Matthiæ Zimorowicz Consuli Leopoliensi Lyricam suam Poësim in omnia festa Deiparæ concinnè elaborata eidem VIRGINI MATRI dedicanti.

Potentiori subdere nablio
Cessas minorem Calliope lyram?
Mydæne stultis rusticanum
Arbitrijs adamare Pana,
Appollinaris quam metra barbiti,
Et sopientem centum oculos chelyn
Præponis? ô longas inertis
Auriculas meritura aselli.

Vt Con-

Vt Consul alto plenus Apolline
Hauris propinquis non leuiter labris
Fluenta Dirces! vt recluso
Tota patet tibi Cyrrha fonte!
Seu perfacetos cum lepidi arripis
Sales Catulli: seu mutilam pede
Nasonis efformas Thaliam;
Seu Jtali generosiores
Rerum seuero pondere Silij
Æquas calores; melleq; dulcior
Corrector elimas Tibulli
Jndole commodiore lusus.
Quam te canentem sæpè suæ Maro
Sentit sub vrnâ Melpomenes sono!
Probatq; riuo profluentem
Vena pari Venusina venam.
Fecundiori Papinius Deo
Succumbit, altè Pegaseus labor
Dum te leuat Mauortiorum
Per cinerem exuuiasq; Regum.
Discit vetusti floribus æmulum
Vates Canopi, cum tibi pampinus
Jrrepit Hæmi, & inclitorum
Per celebres stimulat volare
Laudes Virorum. Gloria Cordubæ
Annæus, audit propria dogmata;
Cum per cothurnatas canorus
Prætumidijs graderis Tragædus
Clades Iambis. Iamq; suis iocis
Festiuiores esse tuos iocos

Fate-

Fatetur vltro Martialis.
Æmathiam rehumas Camænam.
Cum seu acuto Bilbilici sale
Ludis Poëtæ. siue tua entheum
Lucane succendunt vigorem
Bella tuo malè bella Magno,
Quam verò cunctis vatibus emines
Vates! bicornis cum iuga præterit
Arundo Parnassi, MARIÆ
Per memores operosa fastos!
Altùm Volantis tunc pudet alitem
Alæ Caballum. Vaticini pudet
Cyrrham minoratam liquoris,
Pegaseæq; Helicona calcis.
Quod nec prææalto Pegaseum tibi
Tergum volatu sufficit, & minor
Vix Cyrrha proserpens nouenæ
Labra rigat calefacta turbæ.
J perge felix o Leoburgici
Maro, vel acer Pindare climatis.
Aduolue Consul ad MARIÆ
Virgineos tua plectra soccos.
Maiore nunquam (sol licet ambiat)
Jn luce viuent. se Libanus licet
Expendat in libros, notari
Non poterunt meliore cedro.

ODE IX.

DJthyrambus Victrici MARIÆ, cum Jnuictissimus Rex JOANNES CASIMIRVS post victoriam Beresteeensem DEO & Domino Exercituum, matriq; eius Diuinissimæ solennes grates exsolueret, in templo Cathedrali Leopoliensi

SVrge miles Herculanos
Post labores, Herculano
Verticem submitte serto.
Cædium satur quiescat
Bosphori tantisper ensis.
Dum suorũ Tauricanus Prædo clades computat,
Tota laté Martiali
Verberetur aura cornu.
Tota montium Corona
Quæ LEONIS ambit vrbem,
Tota tellus fulminantûm
Ingemat reuerberato Machinarum fulmine.
Laurus auro fulgurantem
Cingat vmbonum nitorem.
Per cruore decolores
Pulchra laurus serpat hastas.
Per Gelono rubra tabo
Scuta, flexuosa grato Laurus erret licio.
Vince plausibus sonoræ
Martiæ theatra Romæ.
Vince victorum superbas

Post

Post peracta bella rhedas,
Et statiuis occinentûm
Ferijs, Pæana lætas Post curules militum.
Tolle plausum. dic MARIÆ
Militante fusa dextrâ
Ottomanæ Monstra Lunæ.
Dic in vna clade totam
Russiæ iacere Lernam
Se sub vna deprimentem Dic pyrâ Propontidem.
Siste delassare mundum
Fama Pompeij trophæis,
Et Tyrannorum rotare
Calce sub victrice colla.
Erutarum Ciuitatum
Quid canis ciues eodem Funeratos funere?
Parcius iam Scipionum
Pro Quirino bella Iano
Buccinator clamet Afer,
Ac reuulsis Byrsa tectis,
Quæq; cernit occubantem
Post diurna pensa solis Hesperugo Cynthium.
Quidquid vnquam laurearum,
Quidquid est victoriarum,
Quidquid olim gloriosum,
Quidquid ingens, retroactis
Vidit ætas prima lustris,
Id Coronali MARIÆ fronde palma prægrauat.
Expedi de nube frontem.
Sanguinis per alta nanti
Iunge fausta vela Naui,

Iunge

Iunge faustos Leche ventos.
Flecte vultum per iacentes
Sub Gelona strage campos, Ac aceruos ossium.
Vastitate, Vastitatem ;
Sæua sæuis fata fatis ;
Cæde cædem ; strage, stragem ;
Terra Bistonum rependit.
Et Polonas Bosphoranus
Latro mortes copiosis soluit Io! mortibus.
Deleatur indecora
Pugna nigro sub Zborowo,
Cuius auram lachrymosæ
Manium pressêre turmæ.
Cuius agros nuda passim
Morticina pinguiores Reddidêre Corporum.
Lechicæ iactura famæ,
Turpium Pylauciorum
Dedecus, feraciore
Messe crescat in trophæa.
Et priorem pulchriore
Eluat rumore labem, Prosperoq; nuntio.
Quidquid in bellis Polona
Hactenus peccauit hasta,
Aut iniquâ sorte gessit,
Vna totum prosperato
Sub MARIÆ facta Marte
In Propontidis refuso Pugna mersit sanguine.

PARS II.

MARIA VIRGO FORTVNATA PRÆSES ET MAGISTRA TIROCINII Societatis JESV. AD BASILICAM DIVI STEPHANI PROTOMARTIRIS.

Tam superstes in incolumi suâ Jmagine, erga plurimos munifica; Quam post fatalem sui Conflagrationem, toti Gracouiæ Socijsq; Jesv lamentabilis.

ODE I.

Expenditur beneficium, quòd cum hæc Imago tempore quo Gustauus Adolphus Prussiam inuaserat, solenni supplicatione circũtata fuisset, pax inter vtramq; gentem breui interuallo coaluit. tum demum exponitur Protectrici Polonæ præsens calamitas.

QVid profanati crepuêre Martis
Æra? quid Suecis malè capta technis
Arctici pandos timet Ales Vngues
Prussa Leonis? Heu

Heu suis luget minor, in ruinis
Damna Pruthenus! quis amica Ledæ
Vltimo in nauem saliente vallo
Pignora promet?
Prome pacatæ gemina astra frontis.
Prome Lechææ Cynosura Nauis,
Cuius e malis fugit aspero-
-Venilia fluctu.
Sic Tibi festâ resonet vetusti
Stirps Craci pompâ; resonent beatam
Sic Nurum Cæli populis refertæ
Voce plateæ.
Audias Iudith Syrium Tyranni
Demetens collum. Sisaræ interemptrix
Audias Iahel. Jsacæq; Mater
Debbora plebis.
Sic fretum mulcens Helice, trementes
Non tenebroso rege crine nautas.
Perge sic Eos reducem præire
Nuntia solem.
Prætor altarum Libanus Cedrorum
Sic Tibi toto sua colla luco
Sternat, & curuum Dominæ reclinet
PALMA Cadanum.
Sic Phogoræo Cyparissus agro
Cresce, & excultos Balhamonis hortos,
Ac Saniræo refer innocentem
Palmite Vitem.
Floreas nunquam pereunte formâ
In sinu pulchræ TEREBINTHE vallis

Non

Non time Cauros ROSA, non aniles
Viuida rugas.
Fallor? an bello fugiente pulsa
E cruentatis Themis alma terris
Rursus inuisit, februatq; puro
Oppida rore?
Linque Lechæos Scytha Mars Triones.
Cumq; Gradiuo Dea Thressa Fratre.
Sic iubet nutu moderans Lechæam
Diua Coronam.
Liquit. actutùm per aprica Prussæ
Faustitas rursus volat arua terræ.
Fraxinus belli migrat in virentem
Pacis oliuam.
Sed tuo quondam retroacta iussu
O columbino benè nota ramo!
Hasta Mauortis ruit obstinatos
Rursus in ictus.
Hinc vagus lictor Furor; exacutam
Dira formido vibrat hinc securim;
Aliger iungit Pauor implicatis
Lora catenis.
Stricta iuratæ Themidis refringit
Jura Sisamnes. Agamemno Troiæ
Jlium astutâ capit infidelis
Arte Sinonis.
Iam Gotæ Æthnæis furiæ caminis
Affatim æternos imitantur æstus.
Ac inextincti fluit inter ignes
Finno Vesuui.

Sola

Sola Tu Sueci Liparam Furoris,
Sola flagrantem poteris Vesuuum,
Et tripartitæ cohibere VIRGO
Colla Chimeræ.
Sic Tuo MATER foueas dicatos
Filios NATO. teneri Quirites
Sic Tibi crescant, & amet secundam
Tyro Palæstram.
Tyro qui pulchrâ generosus irâ,
Edomet fœdi fera monstra mundi,
Et Patres Hector referat fremente
Hectoras Orco.

ODE II.

PAnegyris Rēdo Patri Petro Paczanowski Rectori & Magistro Nouitiorū Societatis JESV ad Sanctum Stephanum, Magistratū suum sub auspicijs Diuæ Virginis Patronæ Nouitiatûs ineunti.

ET obstinatæ per tabulas fugæ,
Vbi sequaces strictius imperat
Vitare Paupertas honores
Fabricij Curijq; lege,
Intaminatos præmia purpurant
Honosq; Mores. non datur æmulæ
Phæbiue Phæbesue, obsoleto
Sub modio latitare, luci.
Sed non opacis ponitur vndiq;

Spectan-

Spectanda ceris, ipsa sui licet
Liquentis in modum lucernæ
Igne ministerij fatiscat.
Post tot laborum munia, non leues
Rursus labores emeritæ subis
Virtutis hæres, & quieto
Illa capis moderanda clauo
Rector Carinæ vela, secundius
Quæ nec Magister Iasoniæ ratis,
Nec rector Ægei gubernet
Experiens Palynurus alti.
Æquâ eminenti brachia ponderi
Longùm futuri prouida temporis
Quærebat, arcanoq; Mater
RELLIGIO est meditata sensu.
Deliberato donec idoneum
Rursum probauit Te sibi calculo.
Et posse sciuit ferre tantam
Consilijs humerisq; molem.
Prospexit altè quam benè fortibus
Præceptor vsus pectus ad ardua
Durasset armis, stare doctum
Ambiguæ super arma Diuæ.
Non imparato quod variabiles
Casus duello prouocet, & trahat
Quidquid molestum est in lucrosæ
Materiem segetemq; laudis.
Et quam benignis subdita dirigat
Regi volentûm corda Sodalium
Serena comitas habenis,
Ac vetulo melius Solone

Leges

Leges amoris sanciat aureis
Jn filiali seruitio notis,
Blandisq; nutibus sequaces
Sponte trahat retrahatq; natos.
Ergo in remissâ rursus Ephebia,
Ac in tenellis Ductor Olympijs,
Hinc Patris; hinc Matris; resumptas
Discat amor variare formas.
O ter secundis Præses honoribus!
Exercitatæ Cui licuit simul
Patrem MANVDVCTRICE Tantâ
Et pugilem simul esse luctâ.

ODE III.

P*Anegyris Cuidam Mathematico, Matheseos suæ labores VIRGINI DEIPARÆ Manuductrici Nouitiorum Societatis IESV dedicanti.*

MAiora sumo viribus. entheo
Per ima repens, inuia Spiritu
Tentare præsumo. remissas
Vranie reuocat Camænas.
Ad vsq; cunas solis, & æmulos
Lunæ labores, Pierio placet
Tranare nisu, quâ peramplam
Signa patent duodena Zonam.
Quâ purpurati Vesperis Arbiter
Propè admouebas astra Dioptrices

Labore pubi, quo remotè
Stelliferas penetrare causas
Terrasq; nosset; nec populariter
Per Clauianæ regna scientiæ,
Doctosq; KIRCHERI labores
Jngenuo graderetur ausu.
Et tunc in alti sede Negotij
Quo imbuebas lumina Numine!
Cæliq; flammabâre flammis
Flammigeros peragrando cælos!
Quæ tunc præfundo dogmata acumine,
Non quæ Magistri pulpita Socratis,
Nec quæ Cleanthis, aut seniles
Pythagoræ docuêre tusses.
Sed quæ creatrix de medijs dabat
Natura rerum visceribus, celer
Exhausit indoles, ad vsum &
Nobilium documenta Morum!
Sic dum redemptâ de tenebris die.
Aut præministro peruigil Hespero.
Noctis stetisti, fluctuantum
Principia interitusq; rerum,
Mundiq; mortes, & vetitum diu
Durare summis, è specula vagæ
Lunæ tuebâre, ipse fixo
Jntrepidus stabilisq; passu.
At dum eruditas nexuit artifex
Gnomon figuras, nec remeantium
Metas dierum & ordinatas
Ad numerum reuocabat horas.

Tunc quo cupitæ præmia Patriæ
Dantur ſubibat tempus, & incito
Vrgebat ad maiora voto,
Pro patrijs ſubeunda fundis.
Tunc vana ſalſos terrigenûm tibi
Mouit cachinnos anxietas, breuis
Jgnara quòd puncti ſequatur
Jmmodico peritura quæſtu.
Et quod caducis vita vaporibus,
Aut fluctuanti par ſit arundini,
Jn qua tenaci cæca longos
Gens animo ſibi fingit annos.
Cùm verò certo Symmetriæ modo
Non viſa terræ per loca callidus
Jres Geometra, & per omnes
Coſmographus gradereris oras
Et diſſipatas per maria inſulas,
Et Amphytrites diſſita littora,
Vrbesq; ſcriberesq; magnas
Cum fluuijs populisq; gentes.
Tunc regna Serus quæ videt Occidens
Ortusq; ſtrictæ margine paginæ
Spectando comprehenſa, fixâ
Crederis obſtupuiſſe gnomâ.
Tantilla tantis ſiccine quæritur
Res ſæpe tricis? ſiſtite iurgia
Et bella gentes. Hoc ne punctum
Mille dolis petiturq; mille
Deprælianiûm mortibus agminum
Et luctuoſis cum Ducibus ſimul,

Caſtrorum aceruis, in ſuperbos
Diſtrahitur rapiturq; Reges!
Dic quâ trecenæ Myriades, viâ
Juêre Xerxis? Dic vbi Romulis
Parthos fatigaſti cateruis,
Craſſe tuo cariture buſto?
Vbi imperanti, par Socero Gener
Nolens videri, ſub Ptolomæio
Jacet Canopo? aut Prædo felix
Quos Macedo peragrauit orbes!
Aſt quando viuax Aſtronomum calor,
Altè coëgit viuere ſplendido
Jn ſole ciuem; vel minores
Sole Patre enumerare natas.
Quâ nempe primos lucis anhelitus
Titan retexit; quas Soror occupat
Phæbæa partes; quâ Booten
Tardigrado piget ire curru;
Quales moleſtat frigore falciger
Senex planetas; quâ Jouis emicat
Regale ſidus; vnde triſtem
Mars rubeo iaculator aſtro,
Jnceſtat orbem; quis Croceam tenet
Lectus Maritam; quando per inuios
Lapſus Triones, iuſſa Patris
Fert patruo Joue natus Orco.
Tunc mens propinquæ ſtans licet eminus
Jmmerſa ſcenæ, non ſinè rorido
Nimbo ſalutabat genarum,
Elyſij Patriam Sereni.

Hic siste cursum non popularium
Arundo laudum. cur sibi credulum
Per solis anfractus, trementi
Subsequeris Phaetonta calle?
Ab hospitali sideribus via,
Ipsam euagantis retrahit accolæ,
Amica lucubrationem
Vranie, dominisq; subdit
Soccis MARIÆ. Macte nepos Auo
Qui docta condis secula Clauio,
Et condis Euclidi, vtriusq;
Signifero per aperta cæli
Vehende curru! rapta super Iouis
Crusta ta stellis atria, pagina,
Innube sæpius remoti,
Hausit iter, spatiumq; Phæbi.
At altiori non ijt hactenus
Præpes volatu, quam famulariter
Cum Cynthiâ se calceanti
Supposuit tua scripta calci.

ODE IV.

Felix itinerarium Rendo. Patri Gaspar Druzbicki Soc: Jesv ad Romanam lega tionem tertiâ iam electione selecto. cum ad Maternam MARIÆ DEIPARÆ Aram se suumq;. Magnæ Patronæ commendasset iter.

Ardet auratas chelys inquieto
Hesperi cunas peragrare passu,
Iura quâ extendit Tiberis clientes
Tutor in amnes.
Vna terrarum Dea, gentiumq;,
Romuli sedes, modo sanctiores,
Quâ triumphatum sine Marte leges
Mittit in orbem.
Nec tamen nullo præeunte, casi
Limitem Fratris, veteremq; lustro
Cæsarum nidum; tua figo per ve-
-stigia gressus.
Te bis excepit Tibris hospitali
Hospitem ripâ; bis alacriore,
Extulit lætus, capitis reuincti
Cornua iunco.
Siue cum docto dubios secares
Gordij nexus monito, & loquenti
Tullio, Patrum daret eruditos
Curia plausus.
Siue cum Maior Cyneâ, ambidextro
Ore, captiuas velut in triumpho
Duceres Mentes, ineracq; magnæ
Suada loquelæ.
Et tibi septem fremerent amici
Collium tractus, & acuta balbâ
Per Quirinales resonaret Echo,
Voce reflexus.
Scilicet toti tua se probauit
Sanctitas mundo: quia se probauit

Arbitræ Sanctæ Pietatis Vrbi,
Orbis Amori.
Tertius iam nunc Latiali Vlysses,
Congregatorum Sociata Patrum,
Vota fer Romæ; facilemq; Nestor
Exsere suadam.
I per æternas hyemis statiuas,
Non acetoso memorande fumo,
Numinis multo sed agende Leche
Annibal igne.
Liberis cuius generosa subdis
Colla numellis Domina, clientem
Inter Alpinas facilè anteibit,
Præuia tricas.
Si tenebroso Ioue, discolorem
Iris assumat radians lucernam;
Hæc simul fiet, famulo, inter auctos
Penula nimbos.
Si per auulso capite, imminutas
Infremat Cori comitatus Alpes;
Inuij Coris eadem cacumen
Fiet Olympi.

ODE V.

PRosperum augurium, cuidam Prouinciali Soc: IESV, iteratis auspicijs, religiosi fasces capessenti, & pro bona seaua hostiâ Diuinitatis ad altare DEIparæ litanti, cum V. Kramensis furor, plures ex Eadem Societate athletas, crudeli sustulisset immanitate.

SEmel lacertos cum positis Atlas
Submouit astris, Herculeo stetit
Onus labore; & magna vastam
Colla semel subiêre molem.
At tu senili, rursus in imminens
Ceruice pondus niteris, euocans
Vltrò labores. Tuta nunquam
Relligio magis in Polonis
Fundata sceptris constitit; arduam
Negotiorum nec melioribus
Onus reclinauit lacertis;
Aut dubio sinuosa cursu
Momenta rerum credidit. Erigit
Se quippè crudis cognita casuum
Ceruix duellis, & bifrontem
Parte refert ab vtraq; Janum.
Collecta in illam concitet Africus,
Contrariorum flamina turbinum;
Nimbiq;, ventorumq; castra,
Quodq; pauent timidi ora vulgi,
Exsibilabit. Quam benè prouidis
Regenda canis publica res datur!
Senile namq; per tot vsus,
Corporei sibi sentit æuum
Deesse quantum roboris; vtilis,
Adesse tantum scit sibi Consilî;
Nouitq;, quando confragosas
Naue premat superante Syrtes.
Illi rotatis, sub titubantium
Perstare rerum turbinibus, dedit

Grandæua virtus, ac serenam
Jn nebulis retinere frontem.
Olim infideli credulus Æolo,
Falsusq; miti Doride, miscuit vltimum
Cum morte somnum, fraudulentæ
Ludibrium Palynurus vndæ.
At Tu ominatis sideribus Pater,
LOIOLIANÆ per Lechiam RATIS,
Jnscende puppem; fausta perge,
Veliuolis dare vela ventis.
Quanquam fugatos, hinc latro, remiges;
Hinc dissipauit transtra Borystenes;
Sanctisq; Manibus, rebelles
Schismatis infremuêre ripæ.
Quanquam pauentem, turbo minax Ratem
Ad vsq; canæ frigora Moscuæ,
Et vsq; disiecit, niuoso,
Per gelidas Aquilone terras.
Jnhospitalis, naufragis licet
Jus paruæ arenæ barbaries neget;
Arasq; fanaq; emerentûm,
Nuda Helice premat ossa Patrum
At ne incubantis, defugiat tamen
Deuexa ceruix, pondera muneris,
Adhucq; naufragam, peritâ
Flecte manu, bone Typhi Naui
Per te redibunt prima, reciprocis
JGNATIANÆ vela Fauonijs
Tranquillitatis transituræ
Saxa tuis Lilybæa remis.

Ad iussa DIVÆ quam DAPE Cælicâ
Et FRVGE placas. & Bohus & Tyras
Rossi Cethegi, & conquiescet
Sarmaticus Catilina Neper.

ODE VI.

PAnegyris Anagrammatica in nomen euiusdam doctissimi Theologi vota solennia Soc: JESV coram Imagine MARIÆ Nouitiorum Protectricis profitentis.

MARTINVS. SVM INTRA

NOn bis retinctæ murice purpuræ,
Gemmisue onusto vertice, fulgidum;
Sed Te nouo, suoq; clarum
Docte Pater veneratur estro
Camæna Regem. cedite turgidi
Orbis Tyranni cedite. Tu mea
Rex esto Musæ. Te nec auro,
Nec nimijs opulenta vulgo
Monstrat videndum, copia luxibus;
Quos nec capaci Nereus, alueo,
Aluoq; nec ferax, vtroq;
Terra potest satiare mundo.
At bracteatæ fulgur inaniæ,
Seq; arcuantis spernere poplites
Vulgi eruditus, Te Tuâq;
Americes, Asiæq; regna,
Felix Proneâ vincis, & incliiæ

Fastidioso prætumidus pede,
Fascesq; fastusq; ac Auorum
Stemmata, Patritijq; Cinctus
Calcas nitoris. non tibi regiis
Sudat tribunal sub laquearibus.
Nec alluens circumfluentis
Vnda terit propylæa vulgi.
Opes, auarâ collachrymantium
Vespasianus, non minuis manu
Prouinciarum; nec coacta
Demetiis Antigonus tributa.
At purpuratis maior honoribus,
Orbis patentem transilit ambitum;
Ditemq; præpollens, vbiq;
Rex animus sibi ponit ædem.
Non Te Deastrum sol adamantinus
Cingit Neronem; non variantibus
Plumas, Soloni, phasianis,
Argueris minor esse Cræsus.
Nec delicato regia byssino
Vestit Darium tænia: sed mero
Mens solis altior nitore,
Æthereas simulare formas,
Certatq; puram sincere gemmeo
Phœben duello; cum niter integro
Illustris argento, remensa
Noctiuagi per opaca somni.
Tali intueris Maxima cernuum
REGINA Regem, murice Syrmatis:
Manuq; possides PROFESSI
Seruitium manuale serui.

Tam Clara Cernix (si placida annuis)
Vltrò ambientis Te Saporem expetit
Valeriani; Te Sesostrim;
Teq; suum cupit esse Cyrum.
Calca innocentis Scipiada altior
Collum Syphacis. Non leuius (licet
Fatiget astrorum columnas)
Colla ferent onerata pondus.

ODE VII.

AVthor suæ Sanctissimæ in Nouitiatu MANVDVCTRICIS Sacrarium pio inuisit enthusiasmo.

QVâ primus, domino, Vistula Lechica
Ductor prægreditur gurgite flumina;
Et Graci exuuias, Magnificus lauat,
Viuis Vespa liquoribus.
Huc me Pegaseo deferat alite,
Qui primam meruit Martyr adoream;
Et cæli STEPHANVS sanguine quærere
Monstrauit Stephanomata.
Cuius, BATORIÆ munere copiæ,
Moles, laurigero condita Nomini,
Septenorum operum prodigialia
Audet vincere Nomina.
Non hic Æolijs æmula sibilis,
Errones oculos culmina distrahent;
Aut confusa cauis littora puppibus;
Non mirabor in arduos

Eluctata Natos fana; nec aureis
Jnuestita tholis tecta; vel atria
Jn gyrum hygijs flexa scientijs.
Non hic carmine colligam.
Quo, post castra proci Martia Theutonis,
Et pulsos acie Ritigeri toros,
Passu, torua stetit femina, patrio
Se mersura sub æquore.
Jllam e multicauo Vistula pumice
Miratus, placidas supposuit manus;
Et lauit Dominæ corpus, ab incliti
Fumans puluere prælij.
Non muto, gelidos sub tumulo Craci
Jnquiram cineres; nec viridi super
Telluris cumulo, propatulum soli
Gnomâ metiar ambitum.
Maior vis animum pulsat, & enthea
Vulgares renuit Cyrrha lyræ fides.
Nec dictatum aliàs, discipulis ebur
Dictat Delius auribus.
Sacrorum, tacito fas mihi carmine,
Multo plena DEO limina, Puberum,
Et cælo similis, claustra silentio
Obseruare Lararij.
En vt composito, viua, volumine,
Frontis charta refert Aligerum notas!
Seu cum sidereis mixta Tribulibus,
Exorabile supplici,
Vbertim recreat Numen anhelitu;
Ardentumq; habili mentis in Æthnula,
Quæ

Quæ cæli iaciat sub Capitolium,
Cudit tela tonitruum;
Seu ipsâ rutilam nube modestiæ,
Cum conferta fori compita perlegunt;
Et castâ, innocuas, e facie volunt,
Morum discere regulas.
Talis Sparta Tuo pendet ab vbere,
Altrix ingenuæ VIRGO Puertiæ.
Jn vultûs tabula, talia paruulis
Das præcepta Quiritibus.
Et iam sic oculos; sic socio, manus
Monstras ferre iugo; qualiter in tuo
Mitis temperies prælegit ectypo,
Et fuci nitor abstinens.
Materno docilis feruor Ephebiæ
Flammescit monito: quoq; semel stetit,
(Quamuis tot retrahat mundus amoribus)
Nusquam tramite deuiat.
Sub Te non humiles Martis adoreas,
Sancitasq; Patrum sanguine semitas,
Condiscunt iuuenes; quêis per inhospitæ
Tendant monstra Peruuiæ,
Maurorumq; plagas; & rigidam super
Noscant ferre CRVCIS STEMMATA Mexicû, &
Trans rubro impositas Oceano insulas;
Ac atros Maris accolas,
Victricis Fidei Symbola, Gentibus
Clarâ morte probent. quæ Japonum libens
Discat barbaries, & patrio exprimat,
Toruus codice Brachmanes
Specta

Specta Mater Jo! Quam Tibi CLAVDIVS
Jnnubem facili fronte meridiem
Non vnus simulet! Quot similes sui
Cernit LAINIVS æmulos!
Aut quot terrigenas computat Angelos
Possessus nimio Numine COSTVLVS!
Quot GONZAGA Tuis, in iuuenum choro,
Plantas lilia lilijs!
Sunt qui per Cyprias Jdaliæ faces,
O BERCHMANNE Tua Conspicui niue,
Ac per viperei spicula permeant,
Saluo flore Cupidinis.
Sunt quos Magnanimi castra XAVERII;
Delectatue Ducis gloria BORGIÆ;
Attritusq; nimis colla capacibus
BOBADILLA laboribus.
Ac vsq; à Latio limite SALMERON,
Dignatus Lechicum visere limitem,
Et famosa, Cracæ, Socrate doctior,
Rostra ascendere Palladis.
Fortunato alijs Allobrogum decus
Cæpto Petre places, non vacui FABER
Possessor tituli. ferrea in aureum
Cudens secula seculum
Jlli in PASCHASJAS hi RODERICIAS
Succrescunt animas; iamq; GODVRII
Tumbæ post cineres, viua superstitat
Jn tot vita nepotibus.
Jam pulchrè tetrico despiciens pede,
TERGESTÆA Mitræ fulgura JAIVS,
Fastûs

Fastûs ingenui Doctor, & Arbiter,
Plures computat asseclas.
Nec desunt teneræ scripta domesticis
Pubi exempla notis. Hinc SMOGVLECIVS;
Hinc paruos comites MECZYNIVS calor,
Magnis passibus anteit.
Perge! o perge Tua MATER adhuc rudes
Communire manu sedula plantulas.
Donec multiplici germine, nobiles
Euincant Libani cedros.

ODE VIII.

LAchrymæ ferales, quas fudit tunc Auctor, cum nuntium accepisset de combusta Beatæ huius Virginis Effigie.

REcede luctus. quo Meleagrides
Jn concremati puluere stipitis,
Matris nouercali sepultum
Sæuitie, gemuêre Fratrem.
Exaggeratæ cedite funeræ;
Fusiq; luctus à Clymeneio
Plangore, deplangente quondam
Patre satum Phaetonta sole.
Non fabulosis luctibus indiget,
Veros dolores transgrediens dolor;
Qui luget, haud vnam, per vnum,
Spem miseris cecidisse casum.
Te Virgo plorans flebilibus gemit
Thalia

Thalia plectris. quæm miserabili,
(O fata!) parricidales
Exitio rapuêre flammæ.
Tibi ergo talem, non violabili
Trinæ sorores in tabulario,
Scripsêre legem? triplicato
Per tetricas adamante valuas?
Totumne nimbum Juppiter helluo
Tunc degulauit? Cunctane Principis
Ad iussa Neptuni, malignis
Nubila se tenuêre claustris?
Ne perduellem Mulciberi pyram
Sufflaminarent; & pluuiæ ægide
Jncendiarios valerent,
A Domina prohibere myxos.
Atqui dolosis, noxia Troicas
Cum Juno classes, perderet ignibus;
Narratur omnes fæderâsse
Vna Aquilo legione nubes. Æneid 5.
Totoq; cœlo desuper humidos
Fudisse nimbos; & tonitru cauas
Jmplesse ripas; vstulantemq; --
-- A ratibus pepulisse Lemnon.
An tunc ad ipsos Vistula pulueres,
Aquas Parenti misit at æquori?
Quod à Patrona matricidam
Non potuit remouere flammam?
Malles vetustæ mœsta CRACOVIÆ
Fortuna, totis censibus exui.

Nec

Nec tam grauatè cuncta ferres,
Jn cineres abysse tecta.
Qam VIRGINALI æstitui tuos
CONCIVE ciues. non reparabili
(Si calculatrix damna penses)
Heu superas mala cuncta damno!
Quæcunq; magnæ Vandalus incapax
Sortis, seueris legibus intulit;
Quæcunq; præliante Mauors,
Parturijt duodennis æuo.
Non sic doleres, pollicitam tibi
Jn educando semine, si fidem
Ceres negâsset; aut nociuo
Sirius incubuisset astro.
Vel si eliquato luxurians Joue,
Se detinentem Vistula carcerem
Fregisset, optatosq; agrorum
Agricolis rapuisset vsus.
Vel cæca retrò lumina flecteret,
Quæcunq; fluxit sors, Acheloio
Benigna cornu, luctuoso
Fata minus paterêre vultu.
At nunc remissis iure doloribus
Laxas habenas. iure cadentium
E fronte torrentûm, tepentes
Ora gerunt lacrymosa sulcos.
Non vna in vrbes irruit vberum
Phalanx malorum, quas steriles facit
Diuûm clientela, ac inanes
Marte suo sinit esse muros.

Sic

Sic expiaret cum Deicidium,
Vespasianis sub legionibus,
Derelinquente se inquilino,
Vrbs cecidit Solymæa cœlo.
Proh dira planctus materies! Cui
Bellona Fratris sæua pepercerat
Germana Martis! quam minante
Præterijt LEO Suecus Sngue!
Cum Pax receptæ pulchra POLONIÆ,
Gustauiano se tumulo extulit;
Huc illa decreuit Venustas
Exiguum in cinerem MARIÆ.
Quam tunc acerbo fulmine perculit,
IESV nouorum corda SODALIVM
Iactura tristis! cum viderent
Sacrilego, sacra Matris ora,
Ardere busto. Non alijs tener
Tùm diffluebat Tyro doloribus;
Quam si crematuro Perilli
Jnijceret sua membra Tauro.
Lugete castæ germina Gratiæ.
Plorate IESV delitiæ: quibus
Sub SE PARENTE, filiales
VIRGO dedit didicisse mores.

PARS III.

DIVA JAROSLAVIENSIS IN PRODIGIOSA SVA JMAGINE, VIVIS, VITAQVE FVNCTIS, BENEFICA.

ODE I.

TRibutaria MARIÆ Poloniarum REGINÆ gratitudo, cum Carolus Gustauus Rex Sueciæ e Ciuitate Iaroslauiensi celeri fugâ se proripuisset.

AVdite gentes. Seu vbi luteo,
Eliminata nocte, renascitur
Aurora partu, & solis ortum
Anteuenit venientis, ortu.
Vel quas Atlantis, pomifero Hesperus
Jnaurat auro: cum solitos dies
Finit labores, ac Jberum
Fessus adit, rediturus, amnem.
Audite crebris quas tenet humidus
Auster procellis; quasq; premit pigro
Septemtrionis Vrsa plaustro;
Et Scythici labra rauca Cori.
Jlle! ille! Sueci climatis Hercules
Regniq; Achilles. Æmathij Ducis
Rex ille raptis e Dario
Nobilior grauiorq; palmis! Feli-

Felicitatis ianua Sueticæ!
Et vna Martis gloria! sic fugit;
Anhelat vt tremens sequaces
Quando aquilæ lepus horret vngues,
Vbi feroces Carole Patrij
Minæ Leonis? Tam citò flammei
Iam parcus ardoris prehendit
Degeneres latitando noctes?
Audite terræ Numina. Maximi ,
Audite Reges. Justitiâ thronos ,
Firmate. Sospitis salubres ,
Justitiæ retinete leges. ,
Vt regna condit Iustitiæ manus; ,
Sic seruat aquè condita. Corruunt, ,
Quascunq; lauros, temperata ,
Non sequitur Themis æqua lance.
Sic prosperato iudice vixerant ,
Solone Athenæ. Sic stetit Æaeo ,
Ægina felix. sic placentem ,
Reddideras Rhadamante Creti.
Cuicunq Regi quod libet; hoc licet; ,
Pyrata regnat. Neuit araneus ,
Regum paludamenta textor, ,
Ius rigido quibus est ab ense ,
Ergo fugacis sanguine Vandali,
Spretum Polonus Nominis eluit
Calcati honorem, persequente
Terga premens fugitiua ferro.
Procede fausto Numinis omine
Polone miles. Te præit innocens,

Jn-

Jntaminatæ Veritatis,
Cum niueo simulatus Æquo.
Ardorq; legum nobilis, & Fides
Iurata cælis, & Patriæ Parens
Erepta Libertas, sacrisq;
Relligio malè pulsa templis.
Excede regno perfidiæ notis
Infame nomen. Iustitiæ Gote
Excede labes. prouocatâ
Te Nemesis comitatur irâ.
Tibi cohærent lurida flebilis
Lamenta plebis; Mæstaq; luctuum
Cohors; & insani tumultus;
Et rabidæ fera signa cædis.
Te septa auernis Hæresis anguibus;
Errorq; mentis cæcus; & omnibus
Soluta legibus libido;
Anteeunt titubante gressu:
Te pone serpunt busta, iacentium
Hinc inde Diuûm; postq; Equitis sedent,
Dorsum fugacis, dirutarum
Naufragium interitusq; legum.
Exterminato te Superûm premunt
Delubra cultu; Te petit vrbium
Jactura; vecordemq; rapti
Sceptra agitant aliena regni.
Cur verò Suecis Russia contigit
Limes triumphis? vnde cupidinem
Ceu meta JAROSLAVIANÆ
O superi! sistit vnda ripæ?

Tu no-

Tu nostrum Asylum, Sueca tenacibus,
Jrretijsti prælia cassibus;
Vt absq; spe fugæ tenetur,
Carpathio fera capta reti.
Jn Filiorum Te Duce Patrius
Calente sanguis, corde rebullijt;
Scabroq; limata in iuuentam
De senio redière pila.
O fulminatrix! Threycij Tuo,
Olim fugati fulmine, vertagi;
Et lucis inflictu Gelonæ
Jn tenebras abière Lunæ.
Pro Sarmatarum supplice flecteret,
HEDVIGIS armis cum Superos genu;
Protenderetq; Diua palmas,
Ante tuos gemebunda nutus.
Sed nunc Gotunnos cum subito fugas
Metu Leones; maior adorea;
Maiorq; per nostros triumphi
Materies, inuenescit agros.
Audite gentes. quòd Carolus cadit
Democritæo dignus aculeo.
Quòd miles, Arctous probroso
Anteijt sua fata tergo.
Quod Seruitutis vincula, Lechico
Cessère collo. quod Patriæ redit
Redempta libertas, POLONÆ
PRINCIPIS imperio redempta.

ODE II.

VOtum, ad Portum Lechicæ Salutis, DIVAM JAROSLAVIENSEM DOLOROSAM, pro Polonia dolorum calamitatumq; exercitu obsessa.

SEV Te secundis astra volucribus,
Ad vda Sani littora, Rossicis,
O Sideralis Splendor Aulæ,
Præsidium posuêre terris:
eu feriatas, inter ouantium,
Ministra pompas, Aligerûm cohors,
SOLAMEN & SALVTIS ARAM,
Pro querula sistit orbitate.
ux, æuiternis candida Russiæ
lotanda fastis; quâ propè cærulum
Narraris Jnquilina SANVM,
Frugiferos habitâsse colles.
unc auctiori fax Hyperionis
ulsit tributo; quâq; nisi annuo
Splendet paludatus recursu
Cyclade condecorauit armos.
ntemperato tunc procul Æoli
ugère mentes turbine. Sarmatæ
Septemtrionis Caurus hæres;
Et pluuiæ Pater Auster æthræ.
ed castæ matris germina Chloridis,
munctioris naris Etesiæ,
Ad metra musici Fauent
Per liquidum salière sudum.

Quin mollicelli Maius agonij
Cosmeta, toto dona penario
Effudit, vt posset DOLENTEM
Obsequio recreare MATREM.
O quam profundum tristitiæ salum,
Fecit nefandi criminis artifex
Judæa! tum DEO, paratam
Mors reperit MORIENTE mortem.
MATER DOLORUM mœsta! POLONIA!
Matrem dolorum, solue doloribus;
Quam circumambit aggregato
Obsidio Casilina luctu. *Liu. lib.*

ODE III.

ENcomium Rẽdo Patri ANDREÆ KANC VIRGINIS IAROSLAVIENSIS miracu metro lyrico elaboranti.

SJ quando pulsis, de facie Notis,
Amæniores, culta panegyres,
Thalia lusisti; serenos
Nunc Cytharâ meditare cant
Mens non profano feruida subsilit
Enthusiasmo, nec solito flagrat
Audetq; vocalem MARIÆ
Officio celebrare Musam.
Salue eruditi pignus Apollinis.
Vates, acutis à puero iocis
Nutrite. Musarum voluptas.
Pierij columen Senatûs.

Te natum ab ipso sedula sustulit
Mineruæ partu. Te sibi conscium
Musæ obstetricantes, alumnum,
E medijs rapuisse matris
Narrantur vlnis; & placidè super
Congratulantûm murmura nubium,
Lenemq portatum per æthram,
Jn bifido potuisse Monte.
Jllæ & tenellas Coryciâ rosæ
Strauêre cunas sindone; & albula
Primo sopore dissolutis,
Lilia supposuêre membris.
Et dum petebas lac, puerilibus
Puer labellis; paruula largius
Labella, porauêre docto,
Nectaris Ambrosiæq; lacte.
Jam tunc in ipsis carmine crederis
Fleuisse cunis. non popularium
Tunc vim metrorum, à Pædagogo
Diceris ed dicisse Phœbo.
Jam tunc amico Zodiaci sinu,
Cinxere natum sidera; & insimul,
Caurosq;, Caurorumq; matres,
A genesi populere nubes.
Jnsitatos, tunc Clymeneiæ
Fretis vet ustus sol Pater, ureo
Non erubescenda Poetæ
Jndole, deproperabat ortus.
Tunc subiugatis vecta Pauonijs,
Cooq; late splendida pallio,

Nunquam ſagaciore pictos,
Aonidûm Zephyritis arte,
Poliuit hortos. aut operarias
Pratis Hymmetti iuſſit Eteſias,
Jntenſiore diſcolores,
Veris opes celerare penſo.
Iam ſponte paruos ſtare geraria
Vix erudiuit Melpomene gradus,
Aptoq; tunc balbutientes
Dimiduo viduare voces;
Mox vel virenti conſita gramine,
Phæbo ſacratæ littora Phocidos;
Longeq; viſendi petebas
Vaticinas Heliconis ornos:
Vel per recedentûm inuia nubium,
Canamq; Thetym, ſeſſor in aliſis
Tergo ferebaris Caballi;
Quâ gelidis patet Hæ
Ibas per auras; & teneros dabar
Auræ cachinnos; nec ſine pluri
Latus coronabant chor
Phæbo alacres feri
Iam cúm vocaret, Pegaſeo ſop
Laſſum volatu; tunc vel in h
Pindi torali; vel rem
Florigeros redu
Sub rupe Cyrrhæ, Caſtaliæ toros
Fratri ſorores. Hæc virides Hyblæ
Prædata conualles, recenti
Meſſe manus onerabat; illa.

Ab vſq; Jbero detulit aureos
Atlante fructus; vel quod Eleuſiæ
Lar Matris, ignium caminis
Jn medijs alit Æthna Tybur.
Quin tota caſto turba Choragio,
Lectum ambiebat; qualis in Attica,
Circa ſuum denſata regem,
Plebs apium glomeratur ora.
Hinc filialis Magnificos calor,
Horatiano pectine cultius
Patrum redorditur labores;
Et tenerum Genitricis ortum;
Primiq; ſolers grandia ſæculi,
Condit futuris acta nepotibus;
Auiſq;, Patribuſq;, curat
Per ſimiles redhibere natos.
Hinc per capacis regna Poloniæ,
Tot iam tuorum lumina dogmatum,
Doctæq; lucubrationis,
Jngenij ſpatioſiore,
Seſe refundunt flumine, copiæ;
Et eruditæ pignora Palladis,
Cognata Muſarum coronant
Atria, Apollineoſq; poſtes.
Feliciorem non alias tamen
Enthuſiaſmus ſumpſit arundinem;
Quam cum Marianorum acutus,
Per ſeriem numerator iuit
Miraculorum. non imitabilem
Tunc ſe probauit Pallas, & Orphei

Transgressa maiestate plectrum,
Ipsa suas superauit artes.
Talem Latinis Te Pater altius
Thalia vatem sustulit Alpibus;
Doctoq; maiorem, Magistro,
Discipulum dedit esse Phæbo.

ODE IV.

PAnegyris Rendo. Patri Alexandro Lo-
prencowicz in Collegio Soc: JESV ad Ædem
Diuæ VIRGINIS CAMPENSIS Rectori
cum fortunato auspicio suum inchoaret
Rectoratum.

TAntumne Diuûm Progenies Honor,
Aurata Regum peruigil atria
Obseruat? aut ambit decorâ
Cæsareum diadema Sphæra?
Solumne lustrat limina Principum? &
Conchyliatas Pontificum decus
Ornat Tiaras? aut sereno
Per titulos memoresq; fasces,
Fulgore lucis ridet? & arduo
Per emicantûm sidera frontium
Coruscat igni? ad vsq; clari
Decus inuidiamq; Phæbi?
Et inter altæ septa modestiæ,
Honos amaro, tutus & integer
A Zoili, Momiq; morsu
Ingenuo radiat decoro.

Quanquam anteactas spernit Origines,
Et fulgurantis ludicra gloriæ,
Crudâq; paupertate ceras
Patritias, titulosq; mutat;
Quanquam excitatas plausibus, ingredi
Per Conciones nescit; & obuiæ
Prensantis adfluenta turbæ,
Stat Rhodio similis Colosso.
Non illi auaro Memnonius vehit
Tributa Titan æquore; nec tegit
Lixas sub ostro mille curas;
Aut niueis bibiturus haurit
...nena gemmis: sed nitet in suis
...rmosus vmbris; nec capit anxias,
Aut ponit, ad tumultuantis
Arbitrium populi secures.
...n imperantis, sedula vernulo
...b ore pendent, seruitia ordine:
Non turba; non herile densæ
Pone latus fluitant sarissæ.
...il possidentem, pauperies suo
...ues tributo, Cæsareis parem
Æquat Coronis: ipse Princeps;
Ipse sibi vigil est satelles.
...li mariti candida pectoris
...arita, nutus Gratia mitibus
Inscribit astris; & paternas
Innocuo notat igne malas.
...pro superbi tegmine muricis,
...ni decorus sole meridies,

Cognata Comitatis ora
Iridibus, vario æquat ostro.
Tali quieto Te Pater ambitu,
Honos fauentis iudicio poli
Quæsiuit, & CAMPESTRIS vltro
Sceptra dedit moderanda DIVÆ.
Centum tonantis Creta Parens Iouis
Gubernet vrbes. Byrsa per exulem
Stet conditricem. Roma septem
Occupet ambitiosa cliuos.
Dum nec Quirinos, vllus honor, tuo
Fasces honori præferat. Arduus
Honorq; Splendorq;, est MARIÆ
Morigeris placuisse factis.

ODE V.

VOTVM pro R. P. Stanislao Ierzykowicz VISITATORE Societatis IESV per Poloniam cum vix curatis vulneribus quæ ei sacrilega Krainensium barbaries inflixerat, pestifera infectus dubius vitæ decumberet.

LEX nata, lex est. Alterius mali
Finis, futuri est principium & gradus;
Vnoq; Magna regna, raro,
Funditus interière casu.
Quos lusca celso deijcere incipit
Fortuna cliuo, propositos tenax
Vrget furores, aggerendo
Præteritis noua damna damnis.

Erg

Ergone nostræ non dabitur quies
Modusq; cladi? nullane mortium
Vel lassitudo? vel tenebit
Cælicolam saties mucronem?
Non dum madentes è sanie tepor
Detersit agros solis; adhuc cibus
Feralis alitum, per ægros
Ossa iacent inhumata campos.
Et ecce tristi semine pullulat
Nouata clades; in populos furit
Corruptus aer; & relictas
Dira Lues populatur vrbes;
Parumne magnis funeribus datum est?
Paucosne struxit Tysiphone rogos?
Coniurat in nostras Gradiui
Post rabiem, quod & aura mortes?
Eia ô labantem præsidio tenens
Regina mundum, præcipiti fores
Occlude leto, pelle pollens
Pestiferam medicina tabem.
Letale contra, non venies recens
Medela virus, non semel vlcerum
Chironiorum, bullientes
Expulerant tua iussa pestes.
Sed ægra acutis, cum premet infera
Juno dolorum, corpora vertrahis;
Tu singulari cinge magnum
Subsidio studioq; Patrem.
Cui tunc supremum, per Lechiam poli,
LOIOLIANÆ præsidium RATIS,

Decreta

Decreta sanxerunt; POLONÆ
Cum dubius timuisset orbis.,
Gentis ruinas. Est Superis adhuc
Est cura nostri. cum placidi, vtilem
Nostræ dedêre prosperato
Sidere, Timoleonta Spartæ.
Jn hunc latrones Dacica strinxerat
Erynnis enses, & furialibus
Dies nefasta fauit ausis;
Barbaricæ geminatus hæsit,
Jn Consecrati vulnere verticis,
Jctus Machæræ. purpureum manus
Stillauit imbrem; quo paludes
Siluicolæ maduêre Ratni.
Heu! quam profundos barbara lugubri
Menti, dedisset plaga sodalium
IESV dolores! cymba tanto
Quam gemeret viduata Typhi!
Jam semicæsam ni tegeret tua
Tutela vitam; totq; rapacium,
Strictos Hyænarum molares,
A trepido pepulisset agno.
Et nunc calentes, in caput vtile,
Jnfectus æther agglomerat febres;
Per membra iam contagiosus,
Explicuit sua signa morbus.
Extingue flammas. O Epidauricis
Mali venenum, tolle potentior,
MARIA succis. longiores
Præcipuum Tibi pignas annos,

Soles

Solesq; viuat. solicitus suas
Spes ille Virgo collocat in Tui
Fauoris vmbra. Te medentem
Voce vocat gemituq; Matrem
Sis MATER ægro prouida Filio.
Sic ipse, pro se. Sic Tibi sistimus
Jam nunc Sodales pro Sodali,
Polliciti rea corda voti.

ODE VI.

GRatitudo Soterica Diuæ Cumpestri. cum ope eius idem R. P. è pestifera conualuisset tabe.

EXorant humiles placatũ Numen acerræ.
Conseruat quos diligit Author.
Jpsa licet veniat reseratæ ianua mortis,
Ad dubiæ confinia letes;
Si Dominatoris faueant mandata Tonantis;
Vanescent tela irrita leti.
Viuis magne Pater. dubitataq; sidera cernis.
Incolumis stas munere cæli.
Extimuit, IESV Sociorum, tetra carinam
Mors, tanto spoliare Magistro.
Læta suo, domitæ post liuida vincula pestis,
Relligio recreatur Alumno.
Quæ tunc, cum rigidæ starent discrimina Parcæ,
Persoluit tibi, præmia morum,
Relligionis amor! quantis tunc anxia votis
Arserunt certamina Patrum!

Quam

Quam largo fratres maduerunt rore! dolẽtes,
Rumor vt hic impleuerat aures!
Non pullata Numæ sic fleuit Curia lectum;
Aut carum sibi Thetis Achillem:
Non sic prostratum, cum cerneret Hectora, fletu
Vulgus erat miserabile Troiæ.
Vt tua fraternæ timuêre pericula mentes,
Vt crebro stellata precatu
Regna fatigarunt; positæ ne Numen in arcto
Differret suffragia vitæ.
Ergo venenati, sicut per tempora morbi,
Fraterno gemuêre dolore;
Sic post ereptam de fati legibus vrnam,
Instituunt candoris agonem.
Hoc est clementi moderamine condere leges
Quodq; iubes faciendo iubere.
Hoc est non ferri, quâ ducit celsa potestas.
Sed magnas sibi demere vires.
Sic humana rapit scептri lex pectora; mixto
Sic fidit reuerentia amori.
Laxatis igitur, fraterna per agmina frenis,
Lætiæ dum scinditur ardor.
Et mihi promissi, iucundum est, debita voti,
VIRGINEO desigere posti
Desigo. affususq; tuam, placidissima lapsi
Spes mundi, prouoluor ad Aram.
Tu das MAGNA tuo vitam REGINA clienti
E media Tu morte reuellis.
Non hic quæ latitat doctis Chironis in antro
Herba suo valuisset odore.

Si cuncto, in cumulum coijssent gramina succo,
Terra quibus Nabathæa superbit
Nunquam natiuo, potuissent frangere virus
Pestiferæ medicamine tabis;
Ni tua, Pæonijs, medicina valentior herbis,
Membra habiles reuocâsset ad vsus.
Pro cari vitâ, Capitis blando accipe nutu,
Quod modicus dat munus alumnus.
Accipe, quemq; semel seruasti VIRGO. secundas
Illum fac decurrere lunas.
Nã non vilẽ animam; sed magni pignus Olympi,
Te studio seruâsse benigno,
Nouimus. Hác tutè grauidarum maxima rerum
Se moles, ceruice reclinat.
Ista manus, nostrã nunquã sine Numine, mille
Duxit per discrimina Nauem.
Cui comes est semper, celeris solertia mentis;
Et nullis concussa procellis
Temperies; casumq; animus pugnator in omnẽ;
Ac oris præsigne serenum.
Vt se continuâ voluunt vertigine cæli;
Vt Phæbi rota stare recusat;
Ad consanguineum, ceu tendunt flumina pontũ,
Perpetuo labentia motu;
Sic illum Sancto redeuntes ordine fasces,
Et nunquam intermissa laborum.
Lassauit series. Ergo quod viuat, in illo
Relligio recreata reuixit.

ODE

ODE VII.

GRati animi propensio erga quendam in Templo Mariano Campestri Concionatorem frequenter in laudes Deiparæ excurrentem.

QVis ille celsa Doctor ab exedra,
Plusquam diserti flumine Tullij
Exundat? & siticulosas
Grandiloquo rapit ore turmas?
An fulgurator fulminis in modum,
Doctas Pericles agglomerat faces?
Tonatq;, permiscetq;, Graiæ
Post cineres, fora densa turbæ?
Quartumne, Græcus de tumulo redit,
Victurus æuum Cygnus? & Atticæ
Lepore Suadæ confrementum
Castra Ducum, bibulasq; vulgi
Demulcet aures? Cæligenæ Pater,
Tune Hippocrenes, dulcè liquoribus
Assuete? Sic est. Nosco magnas
Mentis opes, nimioq; plenum
Tonante pectus. Nosco perennium,
Quæ copioso dona penario,
Dispensat æther gratiarum,
Delitias, facilesq; cæli
Nosco fauores. O rutilantibus
Æquale sidus sideribus: recens
O lumen! O nutrite puris
A puero Seraphine, prunis.
Assueta doctis secula fabulis,
Amphionæis excita barbitis,
Repsisse saxa; &concinentis
Ad numerum salijsse buxi
Finxêre siluas; flumina præpetes
Frænâsse lapsus; lenè volubiles
Risisse fontes; dissidentes
Æquora composuisse lites.
Et tu peritâ voce, Ceraunijs
Æquanda flectis pectora cautibus;
Auresq; inauritasq; mentes,
Aonijs meliore plectris,
Suasor còerces compede; melleâ
Mollisq; Suadâ. Da Pater igneos
Spectare vultus. da clientes
Ambrosiæ vacuare linguæ,
Cæleste nectar. quemq; capacibus
Deum recondis sub penetralibus,
Non parcus, in stantûm frequentem,
Sparge manu locuplete, cætum.
Auditis Jo! Chrysologi sono,
Circumfrementis rostra Poloniæ,
Feruere! vel Chrysostomæâ
Vtiliter recalere linguâ!
Licentiosum seu populi nefas,
Vltore vultu Magnanimus pugil
Castigat; & fugat vetustâ,
Multiplices statione noxas;
Seu sulphuratas Tænarij pyras
Accēdit Orci; cum subito tuba

Reos resuscitabit ære,
Et nimijs elementa solues
Vulcane labris; cum malè sordidus,
Jn confluentûm carcere nubium,
Sol ora condet; comminutum
Et gemino cadet axe cælum.
Videtis! vt plebs conscia criminum,
Jn eruendis gnaua remorsibus
Desudat! vt emersa fædas
Flagitij refugit lacunas!
Vt ille amores, totaq; Cyprij
Heu! purulentus vulnera missilis,
Emendat! hic fastidiosum,
Spontè, supercilij tumorem;
Quæq; immodesto quæsijt ambitu,
Æstuq; stultæ ludicra inaniæ,
Condemnat; & claudit latente
Splendidè inops sua dona vecte.
Jlle inquieti, peruigilem lucri
Viscum perosus, Sysipheas libens
Eiurat, effugitq; fraudes;
Et variam simulare frontem
Dediscit, vltrò concolor, & cauet
Exulcerato vulnere ne vorax
Gangræna serpat; publicaniq;--
--Egregios imitando quæstus,
Quod versipelli merce, Prometheus
Æs corrogauit, quadruplici luit,
Redditq; mulctâ; seq; plorat
Tam vitreis inhiasse bullis.

Hic sparsa multo iurgia sanguine:
Jlle ebriosi pocula Liberi
Exhorret; in cæde helluantes
Sæuior hic retinet Medusas;
Totâq; pulsis fronte, Neronibus,
Jn Gratiani transit Etesias;
Nectarq; Traiani; tuosq;
Melle migrat Tite plene mores.
Totus latentes, grex Erebi sinus,
Te Christiano, recta Demosthene,
Suadente linquit; arcuato
Vt nebulas fugat Iris ostro.
Pro! quæ refusis Callirrhoes aquis,
Fecundiori præmia Gorgiæ,
Suoq; Nestori, suoq;,
Pro meritis LACHRIMOSA MATER
Debet Platoni! funereos minus
VIRGO dolorum sentit aculeos,
Cum sanctior, MATRIS DOLENTI
Jsocrates modularis auri.
Tu Christiani Mercurij typus,
Cum per MARIÆ nomen, Hymettio
Condis Panegyrista dotes
Nectare, Carneadis vetusta
Fit muta Siren. conticet Ogmio
Tractus per aures torquis ab Hercule;
Callisthenisq;, Cygneiq;
Suada silet taciturna Plauti.
Hic te loquentem Tænarus audiat.

Jmportuoſo margine, torridas
Siſtet lacunas; nec pauebit
Nocte ſatas rea turba laruas.

ODE VIII.

EAdem beneuoli animi teſtificatio erga alterum Marianum encomiaſtam, & in eodem templo Concionatorem.

QVanto, bimatri natus origine,
Per culta Idumes, labitur alueo,
Jordanis; aut Nilus, vetuſti
Multifluus ſecat arua Lagi:
Tantus beatæ, prodigus eloquî,
Aures triumphas, flumine copiæ,
Eccleſiaſtes; & diſerto
Per tacitam ruis amne turbam.
Et nunc ſtrepenti deſuper Aufido,
Fecunda culpæ ſecula corripis;
Heu ſecla Noeam videre
Digna Ratem, geneſimq; Pyrrha!
Nunc mitiorem leniſluus vehis
Arar quietem; cum trepidam metu
Pallente, perſuaſit paterna
Anxietas, reuelare plebem;
Ne ſub' prementûm pondere criminum,
Mens viperino ſaucia vulnere,
Deſperet; & nullum patratis
Perfugium, putet eſſe noxis.
Stat nonprofani turba ſub exedra

Latè Magiſtri, plenâ madentium
Suſpiriorum, & fulminantem
Solicitâ bibit aure vocem.
Seu dum expeditis mellea ſymbolis,
Pingis ſacrorum gaudia Ciuium;
Damnaſq; mobilis Catone
Dona Deæ peritura vultu.
Seu dum perennes, criminibus paras,
Orator ignes; & Nemeſis graue
Siſtis tribunal; vnde magnâ
Flagitium ferietur irâ.
Audire triſtem iam videor tubam,
Vtroq; mundi cardine penſiles,
Terrere poſtes; & timendo
Per populos volitare cornu.
Exin ſilentûm, mortua Manium,
Vrnæ relinquunt corpora, puluere;
Rurſusq; poſtremam, reuiſunt,
Non iterum moritura lucem.
Pars ad beatam, pendet in aere,
Feſtiua dextram; iam ſibi debiti
Secura cæli; pars ſiniſtram
Mæſta petit, patriæq; pulſa
Felicitatis limite, pabulum
Aptatur igni. purpureo ſedet
Cinctus ſupernorum Senatu,
Nube ſuper, rigidumq; Iudex
Jntentat enſem; qui lachrimabilem
A Patre prolem diuidet; & patrem

A Prole; qui lugente, caram
Abstrahet a Genitrice, Natam.
O quam beandos mulcet amabile
VENITE Iustos. quam gregis aspero
Terrore damnati scelestam
Fulmineum ferit ITE fecem!
Venite amænis pars bona Cælitum,
Addenda Regnis. Ite perennium
Torres pyrarum. Vade tristis
Victima nil miserâtis Orci.
Quis ille Cydnus? quis liquido influit
Argento Ilissus? quæ tuba per tuas
MARIA detonante laudes
Ære sonat? Cyneamq; Pyrrho
Non inuidendum reddit? & Attici
Fauum leporis, præuenit Atticâ
Suadâ Periclem? & eloquentis
Prodigium Ctesiphonta linguæ?
Tuo serenos prome Demosthenî
MARIA Hymettos. imbue Cygneo
Te concinentem cantu olorem;
Jn te habeat dociles Sophocles
Deteq; Athenas, sis hedera, & quies,
Tuis canoro laudibus Orpheo;
Tuoq; Arioni, remulcens
Esto chelys maria, o MARIA.

LVGVBRI

LUGUBRES EXEQVIARVM CÆRIMONIÆ, JLLVSTRISSIMÆ ANNÆ ALOISIÆ, DVCISSÆ JN OSTROG, CHODKEWICIÆ, PALATINÆ VILNENSI PERSOLVTÆ. Ante miraculosam Jmaginem VIRGINIS JAROSLAVIENSIS. Cum ibidem Jllustrissimæ Fundatrici eiusdem DIVÆ CAMPESTRIS Religiosissimum Soc: JESV Collegium Funebrali memoria Parentaret.

ODE IX.

LESSVS I.

DVCALIS Ciuitas Ostrogiana deplorat Illustrissimæ Heredis suæ immaturum e rebus humanis excessum. Sed solatur seipsam singulari Zelo erga cultum Diuinissimæ Parentis, quem ei Illustrissima Fundatrix semper quâ tuit exhibuit.

NOn semper acri bruma rigens, gelu,
Stringit tenaci flumina compede;
Maiumue, formososue May,
Excidio, populatur hortos.
Nec cæca semper fulmineos tenent

Duel-

Duella ventos. Æoliam neq;
Semper procellosis, tremiscit,
Dissidijs agitata Thetys.
Transmissa brumæ regna, tepentibus
Aprica reddunt iura, Fauonijs;
Coniunxq; Ceycis, silente
Alcyone fouet oua nido.
Me dura belli perpetuis premit
Fortuna telis. Huc Niobes dolor,
Et triste marmor. huc perennes
Heliadum properate planctus.
Adhuc rebelli, continuat dolor,
Hiulca ferro vulnera; decolor,
Adhuc peremptorum cruore,
Barbaricæ queror ausa dextræ.
Sed heu doloris maius in intimis
Vulnus medullis figitur! Occidis
O lumen! o Propago Regum!
Perpetuis memoranda Princeps
Fastis & annis! Gemma Volhyniæ.
OSTROGIANI Gloria Sanguinis.
Virtute prætergressa sexum.
Rossiacæ Pharus vna gentis.
Eheu! quot vno marmore contegis
Ceras Auorum! Gentis Origines,
Tantilla, tot concludit, vrna!
Quot tituli, memoresq; tecum
Fasces recumbunt! quot nitidæ iacent
DVCVM TIARÆ! & Cæsarei decus
Jnsigne splendoris, Coronæ,
Funereis tumulātur vmbris! HE-

HERES AVITI CYNTHIA STEMMATIS.
Semper Polono SIDVS amabile.
Fauensq; cælo, decolorem,
Jn tenebras age verte frontem.
Non mutuati prodiga luminis,
Mutare lucem discite cornua;
Nec STEMMA natiuum, DVCALIS
Verticis, eiaculetur aurum.
Sed quid querelis, & gemitu lyræ,
Atrata nostræ nubila Cynthiæ,
Flemus? Parentalesq; Magnæ
Soluimus inferias Parenti?
Quippè insolenti, quæ pede, succutit
Cræsi columnas, & Procerum thronos;
Nec non Tyrannorum superbit
E spoliis, Lybitina victrix,
Pugnacis iræ parcior, ardua
Heroicarum pectora mentium,
Impunè pertransit, nec vllum --
--- E magnanimis statuit trophæum.
Mortis fugatrix, morte vetat mori,
MARIA Alumnam, quam sibi posthuma s
Tot elaborauisse vitas,
Fama canit; quot auara nullo
Obliterabunt tempora seculo;
Premetq; nullâ lege Necessitas,
Per mille dotes pullulantem,
Jn MARIÆ data dona dotem.
De congregatis fœnore tertius
Non gaudet hæres. fœnora mutuo

Quæ

Quæ dantur in Ducum DVCISSAM
Nulla trahunt vitiantq; lustra.
Sui æmularum viderat, & videt,
Natura fastus sæpius artium;
Sed inuida artis æmulantis,
Sæpè rapit, rapuitq; fastus.
Artem excolendæ Dædala quam locat
Manus MARIÆ, subruere inuida
Natura nescit. tale terris.
Egrediens opus, intrat astra.

ODE X.

LESSVS II.

Liberalitas in DEVM ac Cælites & præcipuè in DIVAM JAROSLAVIENSEM Illustrissimæ Principis.

VNde repercusso regemunt delubra dolore?
Aut vnde mæsto, templa squallent, nubilo?
Vrna quidem vna iacet; sed tot morientia secum
Captiua pariter funerat præcordia.
Fatorum lex vna patet. stat terminus vnus
Omnibus,& omnes vnus expectat dies;
Et quos nuda, pares Lucina effudit in auras
Nudæ Parentis par capit terræ sinus.
Occidis exortum Genus Alto à sanguine Regum
OSTROGIANÆ Lumē Augustū MITRÆ
Communi raperis leto. dignissima nunquam,
Subire nostræ debitas sorti vices.
Nec Tua Te Pietas; nec egeno æraria Christi
Patula;aut Olympo clausa nūquā scrinia;

Nec Fidei sincerus amor; nec conscia casto
Relligio voto; mortis exemit manu.
Occumbis Latiæ, vulnus miserabile, Matri.
Jactura nullis flenda digne planctibus.
O benè! quod tetrico Diuûm penetralia cultu
Mærent, & aras triste Syrma circumit.
Norunt munifici, pia vectigalia, fisci.
Et erogatos, indigo, census Deo.
Norunt quot steterint magno delubra paratu,
Nec pænitendo censuum dispendio.
Quam nimio Effigies rubuit Mariana sub auro!
Vix densa portans vnionum pondera.
Quantùm sub Phrygia sudauit Cyclade! pullo
Quæ nunc suæ DVCI parentat ricino.
Hæ sunt Pyramides. hæ nostræ Principis Alpes,
Et hi colossi celsiores Alpibus.
His illa errantes, lunæ transgressa, iugales,
Patriamq; solis, & planetarum vagas
Prætergressa vias, viuo se lumine replet;
Cæli voluptas, flebilis terræ dolor.

ODE XI.

LESSVS III.

MUnificentia Illustrissimæ Mæcenatis in literas earumq; cultores. ex cuius liberalitatis fonte hæc ipsa Autoris Musa Marianarum dotum veneratrix emanauit.

AN ſic rebellans, clauſit Apollinis,
Muto Gradiuus, labra ſilentio?
An ſic Ruthena Volhynenſes
Bella minis pepulêre Muſas?
Vt ſemiuiuâ, non valeant ſuæ
Vale ſupremum dicere barbito,
Et voce Matri? ſemiuſtum,
Roſſiacæ, ſacra turba, Diuæ,
Proferte plectrum. Cingite pallidâ
Crines Cupreſſo. Vellite triſtibus
Genas querelis. & Parenti
Funereos geminate leſſos.
Quam dum paternis, exul ab vrbibus,
Belli procellas vitat, & impiæ
Martem Vkrainæ: lachrymoſi
Lex rapuit truculenta leti.
At non auaris, ſola Sororibus,
Occumbis alto non ſine vulnere,
SVBLIMIS HEROINA! tecum
Jntereunt, tua cura, triſtes
Phœbi Camænæ. Proh inamabilis
Mors literatæ quot lucra Palladis
Extinguis! & quantos recondis
Principe cum moriente, cenſus!
Hæc illa muto, ſub tumuli riget,
(Vigoris expers) dextera marmore!
Cuius Palatino fauoris
Munere, promicuêre Roſſas
Muſæ per oras. Vnde ſibi eloquens,
Creuiſſe gaudet, Lechia Tullios;

Aureſq; captiuas trahentem,
Neſtoris emicuiſſe Suadam.
Exinde Natos, tot ſibi computat
Maro nepotes. inde tuo, pares
Annæ Miraris, cothurnos:
Et ſimiles, Venuſine doctis
Lepos, lepores combibis auribus.
Papinianis, vnde tot æmula,
Plectris, refloruêre plectra;
Et Lechicâ ſonuêre buxo.
Vnde & iocoſis, Bilbilici ſales,
Rident cachinnis; & dociles, probat
Jam caſtiore Naſo, plectro,
Carminis ingenijq; dotes.
Manans ab iſtis, nec tibi diſplicet,
Te concinentis Relligio lyræ,
MARIA riuis. inde vates
Virgo tuus, bibit Hippocrenem.
At nunc nefaſtæ vulnere Ruſſiæ,
Proſtrata merces Palladis inclitæ
Occumbis! Heu veſtris herile,
Funeribus, præijſtis artes,
Funus Patronæ! Commoreris Tuæ
Stagira Matri. Cecropio valens
Stagira circo. docta rerum
Ambiguas reſerare cauſas;
Mitiq; falſum pellere prælio
Amore veri. vos quoq; Romulæ,
(Jn nocte Patronæ) refuſum,
Noctibus occuluiſtis amnem,

Sua-

Suadæ lepores. occuluit suos
Dirce Corymbos. Tota Ducalibus,
Phœbiq;, Musarumq;, pridem
Numina, conticuêre tectis.
Silete castæ pignora Palladis,
Silente vestra Præside, tetrico
Sub conditiuo. Sola mæstùm
Plectra, lyræ, Cytharæq;, plore

ODE XII.

LESSVS IV.

POesis Ostrogiana Jllustrissimæ Fun trici Supremum lyræ tributum per uit; & a MATRE Dolorum DIVA JA SLAVIENSI ad dolentiores excitaru lachrymas.

SIc Te potentum, Gloria Principum,
Regumq; Sanguis, sidera iam Tuæ
Cognata suscepêre LVNÆ;
Iam superam Tuus inquilinam,
Te dedicauit PEGASVS. obuio,
Repensa largæ muneribus Mitræ,
Ciuem salutauêre plausu,
Atria; stelligeræq; sedes.
Quo post laborum tædia, nobilis
Heroas ætas suscipit. Hâc Tibi
Æterna spectandas per astra
KOSTKA CRUCES SOLEASq;

Illic

Illic perennes inter Etesias,
Interq; mirantûm agmina Cælitum,
Insignis HEROINA; magnæ
Iam relegis monumenta famæ.
Me, seu remotis Phœbus ab Indijs,
Diem reducet; seu, in Ibericis,
Longo fatigatum labore,
Currum iterum reparabit vndis;
In sauciato viscere, conditi
Luctus manebunt; dum prope mœnia,
Torrente, Vila Volhynenses
Naiadibus feret amnis haustus.
Donec propinquis exoriens iugis,
HORINE quæres æquora. quamdiu
Pinges Ducales flore ripas;
Non posito mea flebo fine
Lamenta; vestris gurgitibus meas
Miscens querelas. Vos quoq; flebiles
Augete singultus; meisq;
Luctibus, accumulate luctus.
HÆC IPSA MATER, baiula, pallido
Quæ morte subdit, brachia, PIGNORI,
Mihi Parentem, congementûm
TE statuet MEA DVX dolorum.

ODE XIII.

LESSVS V.

MVnificentia Illustrissimæ HEROINÆ erga egenos, coram illa DEIPARÆ de-

fletur

fletur Effigie; in cuius illa ornatum & cultum copiosissimas erogauit impensas.

QValis, Memphiticam per Meroes sitim,
Nilus frugiferis labitur ostijs;
Et septemgemino, filius ampliat
Matrem Dorida brachio.
Talis munificæ flumine copiæ,
Voluebâre inopes per populi greges,
LVX EXTREMA TVI SANGVINIS, aureo
Gangis ditior alueo.
Hei! quanti gemitus! quanta, reciprocis
Tumbam pauper obit concio questibus!
Quot lamenta sonant! Sicne tuos, Pia
Mater deseris orphanos?
Circumstat feretrum turba, simillima
Præ luctu feretro. Vox gemit vnica
Matrem. Mater eras. ab nimis inuidi
Matrem reddite Cælites.
At quæcunq; Tuam Sidera sedibus
Excepêre Animam; seu Tibi lutea
Matutæ facies; seu rutilis placet
Velox luna iugalibus;
Seu consanguineo, Te sacra distinet
Mens KOSTCÆ alloquio; seu lateri comes
MATERNO graderis; seu Tibi condita
Emirare palatia;
Seu stellata poli tecta perambulans,
Hâc, quâ, porrigitur semita, lacteis
Jntertexta notis, Rossica dulcibus
Narras funera FRATRIBVS; J

Jnuictiq; legis prælia CONIVGIS;
Formidata nigro prælia Bosphoro;
Quæsitasq; acie, non humili metis
Daphnites Dea pollice.
Huc e stelligeræ pegmate Patriæ,
PRINCEPS flecte oculos; irriguos vbi
Affundens elegos, SANVS, HERÆ, Patrem
Lessos portat ad Jstulam;
FRATERNVMq;, lapis contegit assius
Bino DEPOSITVM marmore; & inclitis
NATORVM, GENITRIX condita, tertium
Marmor manibus addidit.
Pomposis lachrymis, MATER vbi parat
NATO iusta DEO; pro quibus artifex
Egessit docili, Praxiteles tuum
PRINCEPS celte peculium.
Et per Phidiacos mille operum modos,
Sese Dædaleæ, Mentoris impigri,
Lassauêre manus; vixq; auidis datum est
Respirâsse Myronibus.

ODE XIV.

LESSVS VI.

CLementia Jllustrissimæ Dvcis in subditos; quam a MARIA miserationum mari edidicit.

P*Rincipem, frustra Steropis calentes,*
Passus incudes, Liparamue mucro;

Frustra, in Æthnæis fabricata, cingunt
Scuta caminis.

Ponat extructos adamante muros;
Formet excisas Sypilo columnas;
Non facit tutum, variata gemmis,
Regia Regem.

Quem fugit longè niueus suorum
Ciuium Candor, famulæq; circum
Et minæ stipant, & acerba crudi
Ira Tyratni.

Nouimus quantos cieat tumultus,
Nereus salsi Dominator alti;
Dum ferit rapto, sibi subiugata,
Regna tridente.

Nouimus, quantos, vbi cæca traxit
Cæciam nubes, Jouis in fragores
Confluit sedes; resonoq; mugit
Rauca boatu.

Ast vbi clausis Pater imperauit
Otium natis; remeant fugatæ
Et quies, & Pax, & amica miti
Fædera Ponto.

Mox vbi pulso, rediêre rursus
Feriæ Phæbo, simul expetitis
Ferijs ludens, renouata sumit
Otia mundus.

Principes mitem simulate solem;
Vultibus lenem simulate pontum;
Non hyems, verum propior Coronas
Ambiat Iris.

Si premit nimbis Pyroenta Triton;
Protinus blando iuuat Iris arcu;
Vnde Erythræo, pretiosa, stillat
Concha metallo.

Principum semper Coryphæa, tali
Te suam nuper stupuêre ciues
PRINCIPEM formâ; gemituq;, & atro
Teste fatentur

Vestium luctu, sonuisse nullas,
E Tuæ MITRÆ radijs procellas;
Aut ab innubi, tonuisse raucos,
Sede timores.

Scilicet lenes Tua Te docebat
Jmperî leges, HERA, GRATIARVM
Permanens Icon, fugientiumq;
PORTA reorum.

Pendulum, portat simul illa NATI
Jn sinu funus; simul expedito,
Discit a NATO, miseris recludi
JANVA poste.

PARS IV.

VOTVM SERENISSIMI JOANNIS CASIMIRI, REGIS POLONIÆ, QVOD FECIT AD REGNATRICEM OMNIVM REGNORVM MATREM ET VIRGINEM; FORTVNATIS AVSPICIIS REDVX EX SILESIA, IN EXTREMIS REGNI SVI PERICVLIS.

ODE I.

Votum Regale, emissum tempore incursionis Sueticæ, origo Polonæ felicitatis.

SVnt qui potentûm fœdere gentium,
Thronum, & suarum brachia virium,
Fulcire contendunt, Lechorum
Grande decus CASIMIRE Regum.
Sed non fauentem subtrahit Antij
Cum Diua frontem, protinus exteræ
Fides vacillat; nec fidelem
Iungit opem, sociatue vires.
Extraneorum quis fieri volet

Comes malorum? prospera colligant;
Aduersa mutant. Nemo supplet
Damna suis, aliena, damnis.
Toruæ labores ad stygis vnicus,
Vnum est secutus Theseus, Herculem.
Decreuit vnus immolari
Pro sociò Pylades Oreste.
Profunda solus Tartara, Coniugis
Pro liberandis Manibus, Orpheus
Adiuit; & solus seuerum
Æacon, ac Rhadamanta Graijs
Flexit Camænis. *Alterius suos*
Æthnâ lacertos quis grauat? aut sibi
Blandè renidentem pyratas
In Scopulos reuocat carinam?
Hic fraude fasces imperij rapit.
Sed quod scelesto sceptrum emitur dolo,
Ludit scelestum; seu iocatur
In Pharia Crocodilus algâ.
Quæ criminosis copia, nascitur
Felicitatis, fraudibus, antequam
A Sorte propellatur, ipsâ
Mole sui sceleris labascit.
Huic firma regni præsidia inuehunt,
Partæ tributis lucra pecuniæ;
Cum Ciuitatum diminutos
Turba gemit decimata censu;
Sed expetito fallitur exitu,
Quæ non decorâ manat origine; &
E subditorum prouocatis
Auget opes lachrymis Potestas.

Se credit alter mille timoribus,
Sæuæq; tutum lege Tyrannidis;
Jdemq regnare, & timeri
Eſſe putat. *tamen infidelis*
Timor ſatelles, quod dedit abſtulit
Tam ſæpè regnum. diſcite diligi
Regum Coronæ. Cuius omnes
Sceptra timent; timet ipſe cunctos.
Jlle ille ſolus tam ſibi, quam ſuo,
Firmum parauit præſidium throno;
Qui ſeq;, muniuitq; ciues,
Præualidâ Pietatis arce.
Hâc naufragantem, Magne Poloniæ
Princeps, ſalutem protegis anchorâ.
Suisq collapſura fatis,
Hoc ſtabilis, tua regna, fulcro.
Humi iacebat prociduus polo
Monarcha poples. Sed Lechiæ ſtetit
Erecta libertas, ſalusq;
E medijs rediuiua buſtis.
Conſurge terræ puluere. poplite
Quem prouolutum figis humi, truces
Princeps Tyrannos, & iacentûm
Colla premes ſuperata Regum,
Poſt fracta Suecæ bella proteruiæ,
Jn peierantem terribilis rues
Victor Bootem. iam potentem
Te famulo, Dominum ſalutat
Vultu, furētûm parcior vnguium,
Exaſperatæ bellua Moſcuæ.

Jam pronæ, adorant, quas niualem
Per Boream videt Arctor Vrbes.

CÆterum quia hoc votum publicè coram ILLVSTRISSIMO *ac* REVERENDISSIMO *Dño* PETRO VIDONO NVNTIO & LEGATO APOSTOLICO *de* LATERE, *factum multarum ſubſequentium victoriarum (Vt pia huius regni incolarum fert opinio) fons & cauſa exſtitit; ideo ad perpetuã tanti* REGIS *Memoriam, hic illud apponere placuit.*

MAgna DEI-HOMINIS MATER & VIRGO Sanctiſſima. Ego JOANNES CASIMIRVS, TVI FILII REGIS REGVM AC DOMINI MEI, Tuâq; miſeratione REX. Sanctiſſimis tuis pedibus advolutus, Te in Patronam meã meorumq; Dominiorum REGINAM, hodie deligo, atq; me meumq; regnum Poloniarum, Ducatus Lithuaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſouiæ, Samogitiæ, Liuoniæ, Czerniechouiæ, exercitus vtri-

usq; gentis, populos vniuersos, Tuæ singulari tutelæ atq; patrocinio commẽdo. Tuam opem ac misericordiam hoc in calamitoso ancipitiq; regni mei statu, contra hostes SANCTÆ ROMANÆ ECCLESIÆ supplex imploro. Et quia maximis tuis beneficijs obligatus, impellor cum gente mea, ad nouum idq; feruidum Tibi seruiendi desiderium: promitto deinceps Meo, Satraparum, populorumq; nomine, TIBI, TUO FILIO, DOMINO NOSTRO IESU CHRISTO; me cultum & honorem Tuum, per ditiones regni mei omnino propagaturum. Promitto deniq; & voueo me vbi præpotenti Tuâ intercessione de hostibus & præcipuè Suecis victoriam obtinuero apud SEDEM APOSTOLICAM procuraturum, vt TIBI Tuoq; FILIO in gratiarum actionem quotannis dies hic solẽnis & festus idq; in perpetuum habeatur, daturumq; cum Episcopis operam, vt id quod promitto à populo meo impleatur. Cum verò

verò magno animi dolore luculenter videam, propter gemitum, & oppressionem hominum, conditionis plebeiæ, in regnum meum, immissa à supra dicto Iudice flagella, pestis, bellorum, & aliorum malorum, per hoc septenniũ; promitto insuper ac voueo, me seriò cum vniuersis, pace constitutâ, rationes omnes initurum, vt à grauaminiiniustis & oppressionibus, populus regni mei eximatur. Fac ô MISERICORDISSIMA REGINA ac DOMINA, sicut eam mentem mihi ad hæc cõcipienda vota dedisti; ita vt gratiam apud TVVM FILIVM ad ea implenda impetrem.

ODE II.

VOti Regij effectus Primus. Illustrissimus Dominus Stephanus CZARNIECKI Palatinus tunc Russiæ, inuocata ope Miraculosæ VIRGINIS LEZAYSCENSIJS internecione deleuit præcipuum robur militiæ Sueticæ ad Villam Makowiska dictam.

O Vita

O *Vita! per quam vita mundo reddita est!*
Letiq; vis exaruit!
Viuisne VIRGO? Viuis? an sub Thracio
Cinis iaces incendio?
O LILIVM conuallium! quod florido
Campus fouebat in sinu!
Et delicato basiabantur labro
Ethesiarum Gratiæ.
Cui ordinato, ver virens, exercitu,
Ornata flexit tempora;
Floresne? flores? an terentis omnia
Belli cadis proteruia?
Et quâ rotatur Patria, hæc caram Tibi
Sedem procella subruit?
Et viuis; & flores; nouis dotans tuam
Ditansq; lauris Lechiam.
Te castra fortis, protegente, Rossiæ,
Fidamq; Principi manum;
Sic inquietâ non tulit præceps fugâ,
Gotus Polonum militem;
Vt flamma per tædas; vel Eurus, turbidâ
Per regna currit Nerei.
Dixitq; tandem ruptor æqui CAROLVS,
Xerxes fugatæ Sueciæ.
Cerui fugaces. præda persequentibus,
Futura mox Leonibus.
Sectamur vltro. bellicas quorum manus
Vitare, nobis, vincere est.
Gens exulante, post tot errorum vias,
Prognata Lechi sanguine.

Per da-

Per damna crescit; mille per discrimina;
Et mille formas cædium.
Lernæa vincit monstra; maior ferreis
Cadmi serentis messibus.
Mêrses profundo? pulchriores intimo
Vultus refert e gurgite.
Luctere? vincit victa victorem suum.
Cladesq; regerit cladibus.
Quos fœderatæ Prussiæ? quos Saxoni?
Angloq; mittam nuntios?
Fingens valentes Marte & Arte CAROLOS
Heu occidisti CAROLE!
Nil iam Polonæ non valent manus; regit
REGINA quas Poloniæ.

ODE III.

Regiæ Pietatis effectus secundus & quidem multiplex. Subsidium potens in Ciuitate Premisliensi prodigiosæ Iconis, cum qua dicitur Sanctus HYACINTHVS Poloniæ Patronus Borysthenem fluuium transiisse.

ENTHVSIASMVS Authoris
Cum post solutam obsidionem inuiseret
Ciuitatem.

Audire nuper; nunc celebres datur
Adire muros. Sarmaticas super
Quos fama subleuauit Alpes,
Carpathiæq; hyemis statiua.

Hâc

Hâc parte Ductor Finnonius Gotas,
Cum restitutam Sol veheret diem,
Traxit Phalanges. sulphurato
Hic nimiùm catapulta fertur
Mugisse hiatu, tunderet ænea
Cum Ciuitatis mænia grandine;
Hæc tota, densatis Gradiui,
Planities fluitauit armis.
Hæc JNCREATÆ stat TRIADOS Domus;
Sancta innocentum Mansio VIRGINVM a
Quæ casta sunt tuæ secutæ.
Militiæ BENEDICTE castra.
Hic (facta saxum, quid meritos siles b
O lingua luctus? quis similem metus
Effecit Hermis?) hîc MARIÆ
Virgineos imitata vultus
JMAGO, diræ ludibrium fuit
Jocusq; turbæ. Tartareas iocus
Heu; natus inter officinas!
Troiugenâ grauior dolore!
Ad hunc gementi flebilis alueo
Jocum fluebat SANVS; & humido
Vicina montium theatra
A lachrymis gemuêre cliuo,
Huius ministras suppuduit ioci

Phæ-

a *Templum Sanctissimæ Trinitatis & Monasterium S. Benedicti Monialium a Suecis occupatum.*

b *Jn hoc Templo hostes relatu indignissimâ Jconem B. M. V. affecerunt ignominia.*

Phæbi quadrigas. Suppuduit tholi
Stellantis ignes; & locatas
Jn supera statione tædas.
At hic Bromero Magnanimæ duce a
Ex arce turmæ, sanguineâ Gotos
Strauêre cæde. quam decoram
Monstrat adhuc locus ipse pugnā!
Pro! quem capaci pectore detegis
Bromere Achillem! quos Goticos sequens
Aiax Teletes, Martiali
E facie iacularis ignes!
Leo trementes sic premis hinnulos;
Quam si minores accipiter fuget
Vncis volucres, vel trisultum
E supero ruat axe fulmen.
Et te paterni fertile Belgij,
Grauem trophæis, nunc equidem fouet
Bromere cælum; sed Polonos
Fama tui replet alta fastos.
An in repulsos & Puer irruit b
Contemptor hostes? Cernite Cœlites
Spectaculoq; iam beatum
Jn Patria satiate visum!
Qualem, virenti caprea gramine,
Pulsum leænæ matris ab vbere
Videns leonem, iam recenti
Tota tremit lanianda dente: Ta-

a *Ægidius Baro a Bromer eruptione factâ hostes fugat.*

b *Materna Tyro Grammatices excursione facta Suecos premit.*

Talem pauorem, per trepidas iacit,
MATERNA paruus Scipio copias;
Desæuientem turpè versis
Sic puerum fugit hostis armis.

ODE IV.

PAtrocinante, Eâdem Exercituum DEI PARENTE Magnificus D. GODLEWSKI Præfectus Præsidij & Perillustris ac Admodum Reuerendus Dominus Fridericus Alembek Officialis Ecclesiæ Cathedralis, quâ prudentibus Consilijs, quâ infractis laboribus, Duglassianos elusêre & elisêre conatus.

BEllorum ad vsus plaude Laconiæ
Prognata pubes. erigit alteros,
E bellicosis Lecha rursus
Pectoribus, tibi Sparta muros.
Ad bella fortis sufficit vnicus
Bellator. Vnus sufficiet senex,
Quem mens Atlantis altiorem
Cælifero leuat alta collo.
Pars illa muri tempore languida,
GODLEVIANI pectoris ægide,
Secura mansit. Hic vir hic est,
Quem dubijs polus ipse rebus
Basim parauit. Maior hic omnibus
Mundi procellis, Casibus altior,
Contemnit infra se labantûm
Excidia interitusq; rerum.

Seu-

Seruare eandem doctus in arduis
Æqualitatem; seu popularibus
Lux risit auris; seu molesto
Jnsonuit fugitiua nimbo.
His in plateis, Ogygias senex
Fecit Platæas. quem meritâ tegit
Apollo lauru, quemq; Pallas
De tenero sibi finxit vngue.
Jlle & timentûm corda Quiritium,
Ad nulla belli fulgura mobili
Erexit obtutu; & minaces
A Gotico Duce risit iras.
Mirum! fatiscens vt iuuenem induit
Florem senectus! vt nimium subit
Graues ALEMBECVS labores
Pro Patriæ Fideiq; vitâ!
Non ipse tantum pugnat aheneo
Thorace miles. Sunt & inermibus
Exempta casuum duello,
Consilijs animisq; tela.
Quicunq; bellum solæ alacris putat
Perstare Martis casside, fallitur
Et fallit, alternoq; castra
Despoliat malè nexa fulcro.
Non solus Aiax voto Agamemnonis,
Troiam cruentis prælia Graciæ
Muniuit. altiore sensu
Nestoreis data palma canis.
Pugnat iuuentus. sed senium regit
Prudens iuuentam, iuraq; prædocet

Belliq;

Belliq; pacisq; & Magistrâ
Consilij speculatur arce,
Ventura serpentûm agmina casuum.
Pugnare vastis viribus & feri
Norunt leones. nouit ira
In furias elephantis ire.
Armata frustra perniciem æmulo,
Minatur hosti dextera; ni tegat
Regatq; castra temperato,
Vis Animi panoplia scuto.
Hoc Leche Suecos milite disijcis
Nestor timores. hoc animas tuos
Despector ærumnarum Vlysses,
Præsidio Federice ciues.
Viues tuorum laurea cygnee
Tutor laborum. dum Lechici quies
Durabit æui; dum fugato
Dedecori fuga fiet hosti.

ODE V.

Hostes orantibus ante miraculosam Imaginem, Ciuibus Sani congelati fluctibus absorbentur.

ACtum beatè est. Nereus armiger
Toto Polonis æquore militat.
Vndasq; pugnaci gelatas
Opposuit generosus hosti.
Hic tortuoso fluminis alueo,

Marti paratas, sorbuit incitus
SANVS cateruas iam futurus
Castalij sibi vena riui.
Jte execrandi pergite Tartara
Sub ima Manes. post gelidos aquæ
Letalis haustus, igne mixtas
Jmpia fex habitura thermas.
Tu verò vatis suscipe Vandale
Sculptum senectâ VICTOR in ilice
O SANE carmen. *Cede SANO*
Nobilium Pater vnionum
Ganges, & Indi copia pulueris.
Victoriosis est potius decus
Calere bellis. quam per Hermum
Gemmiparas numerare conchas.
Et tu sonorum Romuleæ Tibri
Munimen Vrbis, parcius in tuam
Excurre famam; inter Latinas
Iam poteris minor ire ripas.
Non solus alti prodigus ostij,
Thuscas saginas Naiades ossibus;
Interq; scuta restitante
Tardior eueheris meatu.

ODE VI.

Aathor MARIÆ PREMISLIENSIS, & Sacram Ædem, & Mirabilem Imaginem veneratur.

HÆc illa Sancto culmine, longius
Tandem POLONÆ PRINCIPIS eminet
Regalis Aula; quæ leuamen
Dulce tuis HYACINTHE curis,
Er grande fido Depositum sinu
Nostræ salutis continet. Hæc Tibi
Vir Magne, per Borysthenæas
Fecit iter speciosa Ductrix
Rectrixq; lymphas. Viderat hospitam
Jmmane flumen. Vidit. & hospitæ
Supplex salutauit Ducales,
Murmure prætereunte passus.
Mox sub venusto pondere mobiles
Durauit amnes, marmoreum struens
Pontem absq; ponte. Seu refusum
Jpse timor glaciauit æquor;
Seu fixa herili præ reuerentia,
Cum Matre glauca Doride, Naiadum
Stetit Corona; seq; strauit
Sub Dominæ officiosa plantis.
Et me reclini poplite supplicem,
Totoq; pronum pondere Corporis,
O VIRGO spectas. Dulce MATE[R]
Dulce tuis dare colla vinclis.
Tuis gelatus, iussibus obsequens,
SANVS soluto dissilijt vado. a
Ductrice Te Axelbergiana
Flumineo manus hausta campo.
At n[on]

a *Axelbergius vir inter Suecos primariu[s] fluctibus Sani absorptus.*

At non minori percita concutis
Stupore, lætæ gaudia Russiæ,
Ad iussa cum Duglassianos
Flumen HERÆ sepeliuit ausus.

ODE VII

PIetas Regalis, quartâ victoriæ laureâ de Suecorum Rege insignis. cum hic in angustias duorum fluuiorum, Vistulæ scilicet & Sani, absq; vlla spe effugij compulsus fuisset.

QVos tam parua potest claudere portio
Terræ, cur animo non satiabili
Jmmensa appetimus? Pone modum vagæ
Gens terrena cupidini.
Jn cassum miseri cur Danaeia
Jmplemus refluis dolia fontibus?
Cribro haurimus aquam. Mergimus omnia
Jndæ flumine Siliæ.
Jam Xerxes patriam desere Persidem.
Jam mox Thermopylas, mox Nepheleium
Jmpleture fretum, fluminibus sitim
Prætor ludicer imperæ
At non tam nimiam Tantale concoques
O vesane famem. Vertere Polype
Et Proteu. galeam qui lepus induis
Jam Reges Salamin docet.
Vltra solis equos, Bucephali vngula,
Et te sub Tyrio murice, gentium

Felix

Felix latro ferat. Trans Arachosios,
Bactrorumq; repagula,
Indam quære Thetyn. detrahe gemmeam
De Pori famulâ cæsarie Mitram.
At cuius Soboles sis Patris, ebrius
Mox leto Scyphus arguet.
Quem non nubigenis Suecia cautibus,
Non subtracta Lechis natio Liuenum,
Aut cum Finnonio limite, tristior
Clausit Lappia climate,
In partem spolij Lechia quem datâ
Non expleuit humo: quam modicam modo
Vix sortitur humum! SANVM Vbi VISTVLI
Fratrem suscipit hospitem.
Sic a te resilit Vandale Punicâ
Sors mutata fide? Sic nimios, premit
Propellente metu, Sarmata Nereus,
Paruo littore Spiritus?
Te quæ cæruleo Nomen ab æquore
Traxit STELLA MARIS, iure morantibus
Innodauit aquis. & Dominæ parit
Fortes Vnda Cynegiros.
Vah! Phlegræ similem Vistula Vortice
Toto merge manum. Tænarij rape
Vltra stagna lacûs, Cerbereo agmina
Pridem debita sulphuri.
Huc Vestrum, ô misera, Voluite puluerem
Templorum facies; seq; rotet propè,
Denso pernicies, tristè iacentium
Subter rudere manium.

Rip-

Ripas Vistulei cingite fluminis.
Et ne se Goticus, Sarmaticis lepus
Euoluat laqueis; difficiles Viæ
Latè claudite semitas.
Hoc post rapta dolo sceptra POLONIÆ,
NON PLUS VLTRA habeat Sueticq Hercules.
Hic tandem immodicus iam stet in Vltimo
Terrarum timor Hespere.

ODE VIII.

POst regale Votum laurus Poloniæ nascitur quarta. Duo & amplius Suecorum millia, quæ cum Forgellio Colonello, thesauros ex sacrilega Templorum & Vrbis Cracouiensis rapina coaceruatos, ad Regem Sueciæ deportabant, à nostro, Scythicoq; milite, absq; nuntio cladis deleta sunt. ipse verò Forgellius captus, & in Scythiam abductus.

AUdi. quisquis opes crimine colligis,
Extorquesue dolo. seu Briareiâ
Durus regna manu demetis, & tuo
Morbo, nec Gygius sufficit annulus.
Quæsitis Phrygium diuitijs Mydam,
Et Cræsi superes scrinia; seruiat,
Quidquid per geminam nascitur Indiam;
Quidquid diuitibus Manomotapia
Venis terra fouet; quod Cafer; aut Arabs;
Aut seruat calidis Bengala rupibus;

Totum

Totum parua dies, vel ſine tempore
Momentum rapiet; ſi populi replet
Theſauros gemitus, ſparſaq; lachrymis
Collectæ regemit gaza pecuniæ.
Quantum de ſpolijs Sueca Poloniæ
Collegit rabies! At quod opum Craci
Longis condiderat Regia ſeculis;
Hæredesq; piæ diues amor manûs,
Ex toto JNDIGETES aſſe creauerat;
Raptum dum Goticis triſte latronibus,
Portant Forgelij caſtra ſtipendium,
Nictanti citius fulgure, Thraciæ
Pugnax turba rapit. Quid Gote profuit
Quæſtus vel Pelopis, vel Cyniræ impiâ
Collegiſſe fame? Quid iuuat vrbium
Egeſſiſſe domos? ſi neq; lugubris
Tres vlnas licuit ſumere carbaſi;
Quæ ſub ſole Lecho, Sandapilæ indiga,
Membrorum tegeret tegmine fragmina.
Nudos, nudus, agros in ſanie premit
Tot portator opum! vel ſpolium vagæ
Factus, fert iugulo vincula Tauricæ.
Sic (ô ſtulta ſitis!) vel ſine plurimâ
Sudoris pluuia; vel ſine ſanguinis
Grandi profluuio non veniunt lucra.

ODE IX.

QVinta palmaris Victoria Votū Regium conſecuta. Suetici exercitus pars internecione cæſa ad oppidum Varcenſe.

QVo per profundæ Naumachiam enatas
Thalia cædis? Quis calor, entheæ,
Denſata ſtrage Vandalorum,
Jre iubet ſuper arua Dirces?
Edocta pridem, ludere mitibus
O Muſa metris! Tu ſine pallido
Horrore, detruncata cernis
Arma virûm? vacuosq; calcas
Manes ſepulchro? Ne madidos ſupra
Jncede crebro funere limites.
Deliberato vade ſaltem,
Per clypeos galeasq; paſſu.
Ne comminutis fragmen ab oſſibus;
Seu marcidorum vulneret enſium;
Paſſimq; telorum ruina,
Sub Goticâ male tecta clade.
Vt ſe iacentûm ſegmina gentium,
Congeſta in vnum, Sarmaticâ manu,
Premunt aceruum! Finno, Scotum;
Saxo, Danum; Danus Alſatarum
Robur, cruento deprimit aggere.
Jungit Bohemis arma Sileſius:
Sed arma iam timenda nullis
Vulneribus. iacet inter haſtas
Suas Boruſſus; cum Domino tamen
Haſtæ relanguent. Dura Neceſſitas
Succidit inſignes, & imos.
Mixta iacent ſine ſorte membra.
Delira Reges mens agitat; luunt Pœnas Achiui.] Quot miſeras furor,

Et serua regnantis cupido,
Ciuibus expoliauit vrbes!
Huc, ô Potestas Regia, turgidos
Jnflecte nutus. aspice quâ tua a
Sitis resedatur Caburrâ!
Quam nimiâ tibi victimarum
Litat Gradiuus congerie! quibus
Luctaris altum passibus ad thronum!
Quantisq; nectit craniorum;
E cumulis tibi Parca scalas!
Quam rara Regum purpura tingitur
Non plurimorum sanguine! Non nisi,
Iam talis ostri purpurisso,
Conspicuos iuuat esse Reges.
Vt altiori stet caput eminens
Inter Quirites vertice; vertices
Tot deprimendi sunt Quiritum.
Vt Cydaris dominetur vna;
In tot minores iam Cydares, grauis
Hyems necesse est sauiat. Occidant,
Heu tot Potestates! Praealta
Vt teneat solium Potestas.
Viden? refuso quam LVBOMIRSCIVS,
Mixtas cruori deferat alueo,
SRZENIAWA spumas! vtq; Suecæ
Belligero rapit arma flexu!
Quid nunc Latino, Dardanium Maro
Plectro, Scamandrum iactet? & integris
Caden-

a *Caburra fons Miri odoris de quo Reges Persarum bibunt.*

Cadente Troiâ, Græciáq;,
Vix saturum Simoenta castris?
Nomen Quirinis, quid Senogallia
Jnfame fastis, exprobret Alliam?
Camillus Alliam refudit,
Cùm refugis Aniene Gallis?
Nunquam suorum turbidus iuerat
DRVZYNA damnis. Sæpius aureum
Mutauit æquor: sed cruore
Quo Lechicas latro Tauricanus
Jncestat vndas. quo, nimio effera
Cornu Propontis, trunca rubræ, magis
Rubere vidit signa LVNÆ,
Facta iocus spoliumq; Daci
Notum Chotimi. qui tepido scatet b
Nunc e peremptæ corpore Suecıæ,
Belliq;, turpiterq; fractæ,
Jura luit violata pacis.
Quam verò aperto gurgite nauigat,
CZARNECIANÆ PRORA LIBVRNICÆ!
Et restitutam naufragantis
Portat ouans Patriæ salutem!
Quid fabuloso Jasone nauitæ
Argoq; turgent? HAC RATE nauigat,
Victoriarum fama bellax,
Sarmaticis redimita lauris.
Sic ô trophæi Sarmatici RATIS,
Te prosperatas semper in Jnsulas,
F 2 Pro

b *Ad CHotimum oppidum celebris Polonorum de Turcis victoria.*

Per mille merces, portet ardor
Tot decorum pretiosus emptor.

ODE X.

FElix Naumachia. seu palmaris Pæan, de nauibus Sueticis, copiosum belli apparatum, in Poloniam, Duce COMITE a KENIXMARCK deportantibus; sed in mari Balthico demersis.

LEchia. cinge nouâ rursus tua tēpora Daphnê.
Cressâ notentur prosperi dies notâ.
Victricis præter generosa noualia terræ,
Vincentium pugnant procellæ littorum.
Coniurata ruit ventorum ad bella iuuentus.
Totâq; Rector rupe seruit Æolus.
Infrendente salo iam formidata per æquor,
Ludibrium Notis feruntur carbasa.
Materies funesta necis, tormenta, globiq;,
Et tela Lechis imbuenda cædibus.
Quascunq; ingenium mortes; quoscunq; nocēdi
Excogitauit indoles ferox modos.
Fissilis immani rapiuntur Balthidos haustu,
Bolusq; fiunt Ponticæ voragini.
Belligeræ periêre domus; & fluctibus arces
Supernatantes, Querceæq; Cyclades
Fragminibus, longè, & latè, impluêre profundū
Et deuorantem vota Sueciæ Thetin.
Hic rotat avulsos fluctûs cum regime clauos;
Illic rudentum fluctuant ligamina.
Hic an-

Hic antennarum iunctura reuellitur; inde
Reuulsa ab antennis tegunt mare suppara.
Obluctata diu nutantis pondera mali,
Robustior Iapyx Palæstes, subiugat.
Funibus insternuntur aquæ: non anchora fidas
Jam pollicetur nauigaturis moras.
Hinc puppes; illinc proræ; tabulataq; vastis,
Sese volutant dissoluta nexibus.
Nudata proris, viduatæ puppe carinæ,
Solas per æquor ventrium moles trahunt.
Spectantur toto circumflua corpora Ponto.
Et Balthicorum piscium natant cibi.
Totam Neptuni teneant spectacula gentem.
Quin excitatos huc trahant Regū thronos.
Nauis Lechiacis cupiens se pascere bustis;
Spectat suorum densa busta remigum.
Et quæ nitratas miseranda in mænia labes,
Ad iussa sæui deferebat Principis;
Aduersata suis, irati Numina ponti,
Mortis sub alea tremit, conatibus.
O Amor! O PROTECTRICIS CASIMIRE MARIÆ
Regale pignus! vt tuis illa annuit
Prompta peroptatis! Magni Stiliconis ad arma,
Vates Canopi, blandiente barbito,
Confluxisse canat ventos; contraq; rebelles
Hostis tumultus, fæderata virium
Auxilia, ad pugnam sociâ iunxisse palæstrâ,
Decusq; rostratæ tulisse tæniæ.
Te, verè famulus Neptuni equitatus adorat.
Et se fideli sponsione mancipat.

Dum pro

Dum pro Regali Vindex animosus honore,
Concussâ maris exasperat præcordia.
Discite terreni pollentia Numina mundi,
Belli valentes atq; pacis arbitri,
Quod Regnatrici Pietati militat; alto
Quod astra; & imo terra quod stringit sinu.
Et quidquid quocũq; fouent maria alta recessu,
Quæcunq; tandem sortiantur nomina.

ODE XI.

SEptimum dedicati à Pientissimo Rege cultui Mariano obsequij trophæum. Arfuidus Vittembergius Campi Mareschalcus Warsauiæ ab vltima militia captus.

SEcura nullis fraus latet arcibus
Nullis cauernis. Solue Polonicæ
Vices catastæ, compedito
Seruitio, Polypheme Sueci
Septemtrionis. subde iugo furens
Antæe collum. disce magis leui,
Delubra Prænestina vento,
Instabilem coluisse Diuam.
Huc ex hiantûm rudere mænium,
Accisa magnis Austria cladibus,
Conuerte vultus; & Polonis
Plausibus exhilarata, iunctos
Attolle plausus. Tot spolijs tumens,
Metus tuarum Sueticus vrbium,
Vrbem Polonam, faustitatis
Esse suæ scopulum, suamq; Sen-

Sentit charybdim. diruit vnica
Tot hora lauros. laurea defluit
Victore semper prosperati
Tramite continuata belli.
Formidoloso nil ita germinat
Natura partu; quod careat metu.
Quam magnus hostis, sæpè magnam
A modico tulit hoste cladem!
Tantilla tantas stirpitus enecat
Fauilla siluas. paruula deijcit
Securis alnos. quantuloue
Vis spolium crocodile vermi!
Turres ferentem, vis Remoræ ratem,
Instar tenacis detinet anchoræ.
Fixusq; tergo grunnientis,
Exiguus canis hæret apri.
Sic & tu Achilles Suece, prehenderis
Gregariorum præda cohortium:
Plebesq; quadrantariorum
Vltima, te spoliauit omni
Captum triumpho. Non licuit Ducis
Turni, cupito corruere exitu.
Cui sub decoro, haud indecora
Sors fuerat perijsse Troe.

ODE XII.

REgale votum subsequens palma octaua. COMES scilicet Kenixmarkius in litus Gedanense eiectus & captus.

 Quis

Quis infidelem dixerit amplius
Maris Senatum? credere nauitæ,
Veſtramq́;, nauiumq́; vitam,
Ne dubio dubitate ponto.
Non dumne fida eſt Balthica Pruſſico
Doris Trioni? cum Fidei luem,
Contaminatoremq́; legum,
Vindicibus fuit vlta lymphis?
Ac in Gedanas fluctibus expuit
Jrata ripas; & domino maris,
Maiore ventorum tumore,
Jndomitum domuit tumorem.
Ductis, ab imo corde, doloribus,
COMES marinos increpuit Deos;
Pontiq́;, glaucis, eloquente
Præſidibus maledixit irâ.
Neptune labes æquoris. Æole
Qui inobſequentes imperio regis
Stulto procellas. Vosq́; Nymphæ.
Ac hyalo nimis Amphytrite
Diſtenta fundo. Tuq́; Palæmonis
Cum Matre Numen. Siccine paruulo
Tot terminatis bella puncto?
Sic modico perit hauſta iactu
Adorearum fertilitas? decor
Tam clarus Alti Nominis, irritum
Abibit in ventum? proteruis
Qui Thetydem modò vexat alis?
Huene illa noſtræ ſpuma ſuperbiæ,
Eliſa duras ad pelagi petras,

Rare-

Rareſcit? inflatosq́; Regis
More Ithaci malè ſoluit vtres?
Guſtaue Regum ludibrium! tuo
Dies acerbus Te ſpoliat Patre!
Quis temperatis, concitatæ,
Conſilijs, iuuenile flectet
Caput iuuentæ? quis dubios Cato
Prudenſue Neſtor præſciet exitus?
Ne damna de damnis, aperto
Quâ data porta ruant periclo?
Quisquis ſecundo carbaſa flamine
Portata iactas. qui tibi credulus,
Conſtante fidos polliceris,
Seruitio fore fata vernas.
Timere longas diſce meo malo
Felicitates. *Pernicioſius*
Annoſa virus ſors propinat;
Quam viridi iuuenilis æuo.
Nunquam inquietos ludere deſinit
Fortuna ludos. & Saliam anteit
Saltu choream: peierantis
Mina ſpei, vigilansq́; ſomnus.
Felicitatis crede potiſſimam
Partem, iocanti credere parcius
Felicitati. nemo Pelleûs
Hanc auido retinebit aſtu.
En proſperorum qui iuuenis fui
Centrum dierum; iam ſenio grauis,
Nunc in ſua tantum tenacem,
Diſco ſenex leuitate ſottem.

 ODE

ODE XIII.

TRophæum cultûs MARIÆ Poloniarum Reginæ octauum. Prussia tota bellico igne deformata. & exercitus Prussico-Sueticus partim cæsus; partim fugatus. Jsrael militiæ Præfectus captus, & in Tauricam abductus.

VIces Gradiuus mutat & aleam.
Et quos profundo merserat in salo;
In portuosa, liberatos
Naufragio, statione ponit.
At quos proteruis præterijt rotis,
Mollig; risu viderat; igneo
Repentè loricatus ære,
Letiferâ nimis vrget hastâ.
Per ipsa nuper sæuijt, horridus
Jrâ Borussus, viscera Lechiæ;
Cum ciuitatum cæde, cæsos
In cinerem redigendo ciues.
Nunc ipse Leehis fumat in ignibus,
Et copiosis sanguinis alueis,
Restinguit a se suscitatam,
Jn populo pereunte flammam.
Jn Tauricanis liuida vinculis,
Plebs eiulatu nubila lancinat,
Ritu cateruatim ferarum,
E patrijs abigenda terris.

Belli

Belli Architectus, sub Getica gemit
Vibice, fastûs parcior ISRAEL,
Passurus inculti, labore
Pro Phario iuga cruda CRIMI.
Astricta Lecho Prussia fædere.
Quæ te, doloso perfida fascino,
Lacæna colligauit hosti,
Vt similem paterère Troiam?
Ne cum scelestis prælia prælijs
Miscete gentes. *Criminis asseclam,*
Cum criminoso par par Parente,
Culpa ligat. simili merentur
Perire mulctâ: lugubre qui nefas
Iuuat patrantem, quiq; patrat. comes
Quisquis volebat esse culpæ,
Promeruit comes esse pœnæ.

ODE XIIII.

P*Ræcipuum DIVINÆ MATRIS erga Regiam Maiestatem pignus; in Solenni, post victoriam Varcensem gratiarum, actione, fax ominosè extincta, sed iterum prodigialiter accensa; spectante id Regia Maiestate, frequentiq; Jllustrissimo Regni totius Senatu.*

PRodigiũ! Fax spõtè subit vitãq; necemq;!
Tam Regni quam Regis imago.
Quem Pietatis Amor succendit, pulchrior omni
Vt splendor, splendore refulget!

Frustra

Frustra illum satagis domino Neptune tridente
Aut seruis subuertere nimbis.
Omnibus insurgat cum tempestatibus Auster.
Austrum deridebit Vt auras.
Vt per spirantis contraria flamina Cauri,
Jntendunt incendia flammas;
Sic aduersa magis Vera Pietatis alumnum
Argumentant in luce calorem.
JAGELONIACI restat LVX VNICA SCEPTRI,
STIRPS REGVM CASIMIRVS AVORVM.
Hãc cõtra, quãto semper sors inuida magnis,
Densæ hyemis vertigine surgit!
Vt tamen in liquido, Ledæũ marmore, sidus,
Jrradiat fulgore carinas;
Et licet, hinc calido vires trahat Eurus ab or-
Hinc Zephyrus de vespere pugnet; (tu;
Non tamen vlla potest, nautis violẽtia, ponti
Felicem submergere stellam.
Sic REGALE DECVS quo non reuerẽtior æqui
Maiestas, contemnit iniquos (est
Fortunæ scopulos. Hoc Te Leche lumine
Vita docet rediuiua Lucernæ (cassæ
Jngens Sarmatici trepidantia corda Senatûs
Et populi penetrauerat horror.
Cum rea votorum, lucisq; ministra, repentè,
Fumantes fax cessit in vmbras.
Lechæi Proceres; & fidæ examina plebis;
Tristem animi detergite nubem.
Tæda ministeriũ rursus, lumenq; resumpsit,
Judicium memorabile lauri.

Hae

Hæc duraturæ, tibi mæsta Polonia, spondet
Post tenebras vadimonia lucis.
Cimmeriâ occideras Regnũ plorabile nocte.
Lentâ animam sub nocte trahebas.
Spes tua Regali rursus Pietate reuixit.
Detersâ caligine, pulchrum
Extulit, innubi facie, sol ille serenum,
Sinceri quem conscia recti,
Et nunquã extincto flammescens Numine, (pauit
Relligioso alimonia pastu.
Ne mihi Roma vetus fumoso altaria suaso,
Vestalisq; Sacrata renarret,
Nutrimenta foci; non nuptarumq; labore,
Peruigiles in noctibus aras.
Sed neq; Pellæi narret iam fama Tyranni,
Fatales tot gentibus ignes;
Bellantemq; facem; quâ Prædo Regius, ambos
Terrarum sibi subdidit axes.
Quascunq; ostendit, rimosa per atria lucis,
Astrorum respublica tædas.
Præripit his totũ lampas MARIANA decorem.
Vitali vitalior igne.
HÆC IN NOS REGINA TVI speciosa Fauoris,
Atq; DATÆ STAT TESSERA VITÆ.

PARS

PARS V.

DIVA CZESTOCHOVIENSIS.

SEU DE BENEFICIIS, à B. MARIA VIRGINE, REGINA & PATRONA POLONIÆ FACTIS.

Tempore belli Suetici; & præcipuè in obsidione Czestochoviensi à Millero Sueticæ militiæ Præfecto.

ODE I.

Patrocinio Divæ Czestochoviensis, Serenissimus Rex Joannes Casimirus, vndiq; a Suetico exercitu cinctus eliberatur; & per Jllustrissimum Dominum Stephanum Czarniecki Palatinum Russiæ incolumis Czestochoviam reducitur.

Quando virorum pectora fortium,
Jnfensa magnis, percutit vnico
Fortuna telo? Nonne totam
Evacuat feriens Pharetram!

Totius

Totius olim prælia Græciæ,
Troiæ Columnam movit in Hectorem.
Totas Latinorum, ruentem
Jn Decium, stimulavit hastas.
Quos per nepotis regna Palæmonis,
Exhausit æstus natus Agenoris!
Cum filiali, non paterna,
Exequitur diuturnus erro,
Decreta voto! Quot mala, Bosphorus
Jn obstinatum volvit Jasonem!
Dum Colchicani, suasit aurum,
Quærere laus animosa Pluti.
Solâne, Lernæ claruit Herculis
Palude Virtus? aut Nemeo stetit
Exhausta luco? Monstra forti,
Tot fuerant ferienda clavâ.
Quanto! ô virentis culmen adoreæ,
Gunctisq; maior casibus, in tuum,
Jnvicte Casimire, casus,
Fulmine, detonuêre sceptrum!
Hinc innovatis, vulgivago latro
Ab Vkrainæ limite, pullulat
Cosacus hydris, Bosphoranos
Cui Pylades Scytha iunxit arcus.
At inde, totis perfida frenduit,
Septemtrionis bellua rictibus;
Tristemq; vertit in favillam,
Prisce tuam Gedimine stirpem.
Jam Transmarinum, quam nimius levat
Fastus Monarcham! quod rapuit Lechæ

Aurum

Aurum Coronæ. Teq; in vnum
Omnigenos glomerauit enſes,
Jam militares effugium tibi
Clauſere ſepes. nulla patet viæ
Occulta callis, obſidentes
Quâ liceat penetrare turmas.
Qualis, minorum funeribus ſatur,
Leo ferarum, cum dubius ſuo
Se ſtrinxit errore, & doloſis
Jmplicuit ſua colla cippis;
Luctante, fruſtra nexilium iubâ,
Tentat catenas rumpere retium;
Jnnata vis, nihil; valentes
Nil nimius iuuat ardor armos.
Velociores turbine, conciti
Venaticorum murmure cornuum,
Vrgent moloſſi; & ingementes
Spe feriunt vlulante ſiluas.
Quin ipſe, notas exacuens canum,
Venator iras, Taygeti Deam
Votis fatigat: vt probatam
Diua ferox moderetur haſtam.
Sic Sueticarum, cingeris vndiq;,
Princeps coronâ Leche cohortium.
Heu mæſta! nec quidquam, laborat
Solicito LVDOVICA nixu!
Et liberando, Regia, CONIVGE
Pro REGE, CONIVNX, Purpureas Patrum
Cogit Curules, ac labanti
Mater adeſt ſine Patre ſceptro.

Te

Te DIVA, raptæ ſenio reſpicit
Dexter Coronæ. Te niſi Gordium
Docente, vel ducente, noſter
Rex poterit replicare plexum.
En! vt modeſtis, Te ſibi flexilem
MARIA reddit cultibus! vt ſuæ
Regina, REGINÆ reclini
Verrit humum miſeranda crine!
O luctuoſo CONIVGIS altius
Perculſa caſu! puluere Regium
Attolle vultum. & explicatæ
Pone ſacrum diadema fronti.
Puro litatæ, CHriſtiparam, preces
Flexere MATREM, pectore. Non deeſt;
Quæ ſemper eſt præſto; MARIÆ
Morigeris ſibi cura regnis.
Acrem, & timori cedere neſcium,
Fruſtra retentat, cladis iter, virum.
Fidis, MARIA, Martialem
Conſilijs moderante mentem,
Prudens Vlyſſes, arte Gothunnicas
Eluſit artes; Palladium tuæ,
Dum Leche pacis, ceu flagrantis
E medio tulit igne Troiæ.
Vadit Polonus Scipio, gloriæ
Seuerus emptor. Marmarico vndiq;
Vt clauſa venatu, pauentes
Cum fremitu Tygris vrget Afros.
Accenſa Virtus, ſunt ſibi prælia,
Non quanta quærit. Non numerum timet.

Solaq;

Solâq; flagrans laude, nescit
Jn gelido, gelida esse leto.
Hac Terreorum castra nihil pauens,
Jmmensa Fratrum, ceu Megalesia
Quirina, vel spectat Nemaeos,
Archemori generosa ludos
Sic cum superbos, Assaraci vreret,
Aiax labores, supposuit Patri,
Troianus Æneas lacertos,
Solicita Pietate magnos
Regente passus; ac oneri procul
Cedente flammâ; ne cupidæ, nouo
Auderet a scenæ theatro,
Fumo hilares prohibere Diuos.
Polita Lechæ sidera Curiæ.
Et Purpurati Consilij Patres,
Quos ad MARIANVM, citauit
Regis amor, Patriæq; Collem.
Secura in ijsdem thura sacrarijs,
Promissa vest ræ soluite PRINCIPI;
Plaususq; testetur Polonum
E tenebris remeâsse Phæbum.
Tardante Martis spicula VIRGINE,
Lucet serenâ luce serenitas;
Cui conglobatis transmarinæ
Nubibus incubuêre noctes.

ODE II.

Pane-

Panegyris immaturo funeri, Jllustrissimi Domini VLADISLAI WIERZBOWSKI. qui ante obitum suum in castris Varsauiensibus, ad Præsidium MARIANVM CZESTOCHOVIENSE, numerosam militum, vnâ cum Jllustrissimis Fratribus suis, adduxerat manum.

NOn aeui decades, non trieterides
Vitae, magnanimos, eripiunt nigris
Heroes tumulis; viuaq;, Ophytico,
Dant pro marmore pectora.
Sed virtus, taciti nescia funeris,
Magnis lustra viris condit; & eximit
Esquallente situ. sola rapacibus
Nescit cedere seculis.
Non cui Nestoreae canitie caput
Insedêre niues, se venerabiles
Exegisse dies praedicet. is diu
Vixit; qui bene vixerat.
Annorum meritis tempora computet;
Non crebris numeret secula calculis;
Qui vitat tineas, & putridae cupit,
Insultare teredini.
Nautam credo bonum qui celeri, ratem,
Ad portum stabilem detulit exitu;
Non quem per scopulos longa voracium
Traxerunt mala Syrtium.
Illud, dico, melos, pectora suauibus
Demulcere sonis; artifici manus
Quod dat docta lyrâ, non quod in auribus
Insulsâ trahitur morâ. Sic

Sic virtutis opus, non senium tuas
Nectat Myriades. qui malè collocat
Ætatis spatium; viuere desinit.
Sed viuens moritur diu.
Viues Magnanimi Nobile Sangvinis
Vladislae decus. quidquid ab inuida
Deptum morte tibi est, pulchra perennibus
Ætas prorogat actibus.
Non te desidibus Sandapilæ lapis
Angustat latebris, quem radiantibus,
Jntra stelligeræ culmina Patriæ,
Duxit gloria semitis.
Te Sacræ Superis militiæ caput,
Clarabit memori posteritas stylo,
Jntegrumq; vehent, lustra cadentium
Jnter iurgia temporum.
Hæc defensa, tuo, Petra periculo,
Formidata Goto quam Domus occupat,
Docti, sponte fabram, Parrhasij volet
Vladislae pati manum.
Jn tergoq; pij marmoris, asseret
Victuro, MARIÆ, carmine militem.
Donec grata, alacri thure, suam colet
Czestochouia Præsidem.

ODE III.

SVb Protectrice alarum vmbra Divæ Claromontanæ, toto incursionum Transiluanicarum & Vkrainensium tempore, Serenissima Ludouica Maria, Poloniarum Regina, secura & indemnis fuit commorata.

V*Erè infideles, donat, vt auferat*
Fortuna gazas. de manibus, volans
Vt ventus in manum; aut fugaces
More pilæ resecantis Austros-
Cæcum auolantûm Numen opum, trahit,
Plutus catuces, dum graditur pedes;
At nouit alatum recedens,
Cum Calai superare Zethem.
Quid vult rotundæ forma pecuniæ?
Cur circinatæ fert speciem totæ?
Frustrane nummorum supellex
Jn teretem est sinuata Sphæram?
Pecuniarum voluitur orbita,
Olympicorum ceu rota curruum;
Apeliotæas quaternus
Dum quadrupes imitatur alas.
Longus, quieto quod labor otio,
Jn sumptuoso carcere, condidit
Ærariorum; aut parturiuit
Diuitis aurifodina pacis.
Quidquid Latino, quidquid Iberico,
Jnuexit audax nauis ab Hespero;
Sulcansq; Balthicas, marinis
Naiades, Thetys Angla tonsis.
Quidquid recepto, diues ab Jndia,
Hollandus auro, vel Danus institor,
Creberq;

Creberq; Scotus nundinator,
Jn Lechici tulit orbis vrbes;
Jn Pontum abactæ ceu Strophadum exules
Phineiarum turba vorax dapum;
Sic totum, auarâ, Vandalorum
Jngluuie, rapuère Scyllæ.
Tu sola Craſſi, VIRGO, opulentius
Gygisq; riſcis, depoſitum manu a
Seruas fideli, quod tricorpor
Gerionum, Tibi laura, nullis
Tollit rapinis. deſpicit æneam
Jmpunè nubem, cæde natantium,
Te protegente, præliorum,
Magnanimo Ludouica corde.
Qualis, tenacis dum ratis anchoræ,
Contra ariêtantis militiam freti,
Stat firma aſylo; rauca quamuis,
Æquorei fremat ira regis;
Sic nil pauenti pectore, proſpicit
Ab Arce MAGNÆ VIRGINIS, vndiq;
POLONA MAIESTAS, Polonis
Jnteritum properare terris.
Circumfluentûm qui locus eligi,
Periculorum tempore debeat;
Regesq; Reginasq; pulchro
Magna docet Ludouica facto.

a *Tres Polonorum Tyranni*

ODE IV.

De ſingulari miraculo, circa quendam infantem Czeſtochouiæ facto. quod nimirum globus ferreus, igneſcens, nocte ſubeũdo tectum, a fumario retruſus, & ad latus infantis cadens, nec ipſum infantem læſit; nec cunas aduſſit.

LAbis immunes, ſine labe MATER,
Quod tibi ſemper placuêre mentes;
Monſtrat illæſis puer inter ipſa
Vulnera cunis.
Certa cãdentis Puer eſca glandis;
Martij paruum tonitrûs bidental;
Magnus orbandæ dolor, & querela
Longa Parenti;
Tu globi vulnus, niſi ſulphuratis,
Jmpediuiſſes volitantis alis,
Mortis ex ipſis, rapiendo, raptam
Faucibus offam.
Tuta mortales, manet innocentis
Vita candoris; licet hinc, & inde,
In nefas Mauors ſtimulet ſeuero
Corda flagello.
Hinc, & hinc, ſtrictas acuat ſariſſas,
Mors cruentatâ redimita pallâ,
Et ſuperſtratis coaceruet altas
Cædibus Alpes.
Creſce ſecurus Puer inuidenti
Rapte fortunæ: Pylijq; quondam
Neſtoris, longo triplicem recurſu
Vince ſenectam.

Candidos lucis, tibi pollicetur,
Auctor exortus, genesimq; Magnæ
Promptus ad nutum DOMINÆ, serenam
Spondet Horizon.
Si fuit dextrum, micuisse flammis
Fulminis, cunas Mythridatis omen;
Quodq; frenato, Latialis arsit, *Seruius*
Verna calore. *Tull.*
Si quod indemnis stetit, augurantes
Natus Æneâ Puer inter ignes, *Virgil.*
Ferre venturi, licuit Parenti, *lib. 1*
Omina regni. *Æneid.*
An tibi filo meliore ductas,
Non ministrabit genitura stellas?
Fascias cuius coluêre leni
Bella volatu.

ODE V.

AD Illustrissimum Poloniæ SENATVM qui vocante Sacra Reginali Maiestate Czestochouiam conuenerat, de eliberando Serenissimo Rege deliberaturus.

OLim Quirinam vix benè Curiam,
Suadæ vocauit Romaleæ Pater,
Aramq;, gentiumq; Portum, &
Consilij sapientis Arcem.
Vester PATERNÆ dum SAPIENTIÆ
MATREM, Senatus, seligit Arbitram
Negotiorum,

Negotiorum, Principemq;
Concilij, Lechicæ Columnæ,
Et fulcra terræ, iustius occupat
Hæc grandiorum præmia nominum,
Digneq; Prudentis meretur,
Esse Domus pretiosa sensus.
An fabulosas, Ægeriæ Numa,
Leges secutus, belligero efferam
Æuo Quiritum, molliorum
Præsidio meliore legum,
Formabit vrbem? Liuia scilicet,
Oraculorum Delphica, Cæsari
Cortina dicetur marito?
Explicitoq; Ariadna filo?
Et fida vestræ non erit anchora,
Jn implicati mole negotij
MARIA naui? aut hospitali
Non dubius statione portus?
Jmmota, apertum mente periculum,
Et in salutis Limite, Publicam,
Tractate Lechicæ quietis,
Sarmatici Proceres salutem.
Si fortitudo, Consilij soror,
In consulentis pectore, postulat,
Exercitatus Marte, cauto
Vt Priamo societur Hector;
Prudensq;, fortem nexibus alliget,
Confœderatis, Theseus Herculem;
MARIA plusquam Cyziceno
Turris erit stabilita muro.

Si consulendi lex, dubias fugit
Perplexitates. toto Hyperionis,
Lunæq; amictu, fluctuantes
Virgo reget radiata curas.

ODE IV.

INsipidum Suecis melos. Cum scilicet in ipsa oppugnatione, e Sublimi turri odeo, pio hymnorum sono, in laudem MARIÆ VIRGINIS compositorum recrearent se obsessi, & hostes furiosa indignatione ringerentur.

QVisquis sanguineâ Martis in area,
Obuerso, volucrem, tergore, transfuga
Bellonam refugit; vel caput obuiæ
Leti subtrahit ale
Pernix, perniciem prouocat; & neci
Rectum pandit iter. Computat asseclas
Mors pallore suos: & similes sibi,
Ad se, pertrahit hostia
Quem nunquam pauidâ, spontè lacessere
Mauors edocuit, fronte pericula,
Is Securus erit. Murus, in horridis
Est audaciæ prælijs.
Mors vmbræ est similis. Si sequeris; fugit.
E contra, sequitur; dum fugis. occupant
Tantùm certa loci vulnera; Martiâ
Quantum ceditur are
Ho

Hoc e VIRGINEIS discite Turribus
Castrenses animi. Mugit in æneo
Gradiuus tonitru. belligero eripit
Nubes aera sulphure.
Terra emota gemit. Vix crepitantium,
Cādens æthra, faces sustinet ignium,
Funus, præcipiti funere truditur.
Flammæ, flamma superuolat.
Rimarum misero dissidio, vndiq;
Scissus murus hiat. sub Balearico
Tectorum reboant culmina verbere.
Nutant pegmata turrium.
Sed pugnace Phalanx haud minor Hercule,
Deridet Gotici pila tonitrui;
Ardentùmq; alacris, spicula mortium,
Nullâ prouocat ægide.
Quin ad sacrilegum, cum tuba, perfidam
Turbam, conglomerat rauca stipendium,
Pæanem, melicis, ad numerum lyræ,
Condit psaltria laudibus.
Quis MILLERE furor? quæ furiæ tuas
Tunc torsēre fibras? cantus hic Ilij
Peior nocte fuit. transierat malum
Lamentabilè Cannaci.
At, quonam tetricus, subsidio, tubæ
Clangor, mite fuit militibus melos?
Quis de Sardinia, molle tepentibus
Tybur fecit amoribus?
Tu SOLA Angelicæ MATERIES chelys,
Pulsis, a famulo milite, nænijs,

Fecisti facili ferre negotio,
Bellantis mala grandinis.
Te, durus fuerat dulcis amænitas
Dulcorante labor. Te Duce barbarum,
Jnflantes tepido murmure, classicum
Se procudit Etesias.

ODE VII.

Tutela DIVÆ CLAROMONTANÆ, erga Perillustrem ac Magnificum Dominum, STEPHANVM ZAMOYSKI Templi VIRGINEI propugnatorem.

LAtere non vult, gloria NOMINIS
ZAMOSCIANI. SANGVIS adhuc recens
Calescit. indoles refudit
Quem TRIPLICI SCHARIANA riuo'
Jnter rigentem, sole meridies
Feruet Decembrem. feruidior tamen,
Martis cruenti, bulliente
Jn STEPHANO calor ardet irâ.
Vt fortiori nititur impetu,
Detentus ignis. sic magis emicat
Occlusa Virtus, quam reclusis,
Bilis agit generosa claustris.
Hac bella agentis per cuneos Dei,
Et grandinantes sulphure turbines,
Ac tela persultantis Arcti,
Marmoreâ iubet ire fronte.

ZA-

ZAMOSCIANVM Suecus Acinacem,
Sic indecorâ non patitur fugâ;
Vt vrget, insequente turbam
Chaoniam, Jouis ales, vngue.
Sic in repulsas, Lechica desilit,
Turmas Enyo. Carpathio velut
Circumtrementes in nouales,
Bruma cadit liquefacta cliuo.
Qualisue fractis Oceani feris,
Et spreto aquosæ rege opulentiæ,
Procella disturbat carinas,
A decimo reuoluta fluctu.
O bellicosæ gemma Siradiæ!
Ne per volantûm tela nimis rue
Periculorum; ne profundis
Funeribus, caput illud infer,
Quo plurimorum pendula ciuium
Salus recumbit. *Sæpe resumitur*
A cæde Virtus. spes salutis
Nulla, parit toties salutem.
Fugisse multis profuit. in fuga,
Tulit triumphos victor Horatius;
Fratrumq; detractis ouantes
Iam spolijs, spoliauit hostes.
Cur Musa fortem, solicito mones
Heroa plectro! Sarmaticæ fouet
Quem cura PATRONÆ, per ipsas
Jre potest, sine clade, clades.

ODE VIII.

DE milite quodam Polono. in quo Diuin Seueritas, Cogitatam loci sacri Czestoch uiensis violentiam vlta est: & pollicentem si suisq; commilitonibus, e multiplicibus CLA RIMONTIS opibus vberem prædam, globo igneo exanimauit.

IGnis cuncta domat. Non chalybem iuu
Constans duriries. non Pyliæ, Cedrum
Inter nubila stantem,
Defendunt trieterides.
Inter nimbiferum ludat Athos Jouem.
Illudatq; tuis Æole filijs.
Nullos Othrys, & Ossa,
Et Calpe timeat Notos.
Scintillâ arboreas Mulciber vnicâ,
Mox vastabit opes, & latitantiùm,
Nudo densa ferarum,
Stabunt tesqua cacumine.
Nil obstare valet, cuncta vorantibus
Vulcani labijs. Sola potentium,
Linguæ immensa potestas,
Vires despicit ignium.
Hanc non continuis, Enceladi rogus,
Infrenare potest Æthna vaporibus.
Non quæ manat, ab vsto
Riuis flamma Vesuuio.
Sed si terrigenæ, ponere Mulciber
Linguæ fræna nequit; stultiloquam domat
Ad mandata MARIÆ,
Oris flamma licentiam.

Vix

Vix, indigna Atauo Progenies Lecho,
Dignum Vandalici Mancipium iugi,
Jn se tela parantem,
Verbis polluit aerem.
Cum vocem, stolidi, ferrea plumbeo
Compressit labij, fistula vulnere;
Et bellante, proteruum
Mors os igne coercuit.
Cauto, terrigenæ discite stringere,
Ne peccent temerè, verba ligamine.
Arcanoq; loquacem
Linguam, claudite pessulo.
Custos sit taciti Sigalion labri.
Pertuso similes Pythagoras vetat,
Ne mens effluat extra,
Voces currere dolio.
Verbis Cælituum regna lacessere,
Nunquam non nocuit. ructat adhuc gygas
Magnâ sulphur ab Æthna,
Ardentûm cibus ignium.
Ad Thebana, truci mœnia spiritu,
Dum cæli Capaneus fulmina prococat,
Deuoluendus in Orcum,
Cæli fulmine corruit.

ODE XI.

PAnegyris Admodum Reuerendo Domino D, AVGVSTINO KORDECKI. Cænobij Claromotani Priori vigilantissimo.

Cuius

Cuius labores, ſtudia, vigilias, inuictam fortitudinem, raram prudentiam, adiuuante, & fortunante VIRGINE DEIPARA propugnaculum MARIANVM CZESTOCHOVIENSE ſtetit inexpugnabile.

MEnſura magno congrua Nomini,
Eſt pulchra rerum gloria fortium,
Magniq; cordis inquilina,
Mens agili manifeſta motu.
Iniurioſis, proſequimur vires
Fortes cachinnis; cum malè turpibus,
Auguſta, demiſſi nepotes
Nomina dedecoramus actis.
Ten? Scipionum grande vocabulum,
Actuq; honeſtum fulmineo poteſt
Clarare? ſi te Scipionum
Non humili piget ire calle?
Quid bellicoſo Fabricio minor,
Solo ſuperbis Fabricij ſono?
Aut quid iuuat præferre, ſolà
Annibalem, Fabiumq; voce?
Si nec decoris, laurea Punica,
Vrit triumphis; nec ſapientibus,
Cunctator, edocet labantis
Spem Patriæ ſtabilire fulcris?
Si deuenuſtat te, muliebribus
Formido venis? aut malè languidum,
Circe venenatis voluptas,
Jngenium malaciſſat herbis?
Tu, non inanis, nominis incliti,
Poſſeſſor audis. QVO SIBI PRÆSVLE Ap-

Applaudit Hippon; hunc flagrante
Jn Superos imitaris igne.
Quin ſingularem prælegit omnibus,
Cognomen aptum, dotibus Jndolem;
Contraq; fortunam, obſtinati
SYMBOLA FERT ANIMOSA CORDIS.
Jn VIRGINALEM Præſide Te, DOMVM,
Afræ iubatis Marmaricæ feris,
Mordaciusq; Memmianâ,
Jnſiliunt Gota caſtra bile.
Sed Diua, Suecus Pergama bellicis,
Quamuis Vlyſſes exagitet dolis;
Auguſtus AVGVSTINE victor,
Sic nimios tamen apparatus,
Non imparato pectore deſpicis;
Vt inſolentem ſpernit Japygem,
Apex olympi; au cuius alto,
Sidera ſe poſuêre collo,
Sublimis Atlas, perpetuum tenet
Ceruice pondus, non oneri tamen
Succumbit; aut in ſe cubante
Brachia fert lacerata mole.
Ne ſoſpitator, ſe tibi conferat
Romæ Camillus. ne Cocliti Lecho,
Se, Tutor Albulæ, Latinus
Audeat æquiparare Cocles.
Quamuis Parentis mænia Romuli,
Plus militari iuuerit ægide;
Quam corniger Rex, toto aquarum
Heſperidum, Tiberinus amne.
Quan-

Quantùm profeſtis, dignius eminent,
Delubra tectis; ſic ſacer anteis
Victor, triumphantum profanis
Arma Ducum decorata palmis.

ODE X.

P*Anegyris Admodum RR. Patribus, CLARIMONTIS fortiſſimis Propugnatoribus, qui in obſidione Czeſtochouienſi, ne militum quidem Præſidiariorũ in muris & propugnaculis recuſarunt pro honore MATRIS DIVINÆ officia.*

AT vos, ſecuti Pyrithoi, ſacrum
Jndiſſolutis Theſea vinculis;
Quos, veſtro Alexandro, fideles
Caſta Fides, Pietasq; iunxit
Hepheſtiones. Vos Pythias nouo
Damone claros. quo potero anxius
Panegyriſtes, Herculanis
Pro meritis, memorare plectro?
Dicam Poloni nominis Hectores?
Graijs timendos, prægreditur labor
Sed veſter, Hectoris labores,
Proq; ſuis vigilata muris
Jnſomniorum tædia. nam licet,
Fauſto peregit bella decennio;
Quæ Græca ſangninante merſit,
Attamen in Simoente caſtra,
Et

Et curua Xanthi per vada;proprio
Cruore tinxit. *Nec bene conuenit,*
Cantante permiſcere buxo,
Melpomenæ ſacra cum profanis.
Vocabo iuſtæ germina gloriæ?
Verum innocenti, ſe pudor induet
Mox purpuriſſo. qui teneri
Jn tenebris, putat eſſe veram.
Meramq; laudem. *Captat inanium*
Dapes Notorum, ventre chamæleon
Quem vana, garruli ſuperbum
Fama vehit ſuper ora vulgi.
Canti relicto tramite Dædali,
Stultum æmulatur Simius Icarum,
Redordiatur vt volatum,
Icariæ, graue ſcomma, pennæ.
Ille, ille, verus laudis ab omnibus
Scribendus hæres; qui didicit ſuas,
Contemptor occultare dotes;
Nec ſtudio popularis auræ
Seruire nouit mancipium; neq;
Honorum acutis febribus vritur;
Conſulq;, Dictatorq;, mentis
Ipſe ſuæ; ſuus ipsè Prætor.
Sed obſequentis penſile gloriæ,
Vtcunq; vitet ſeruitium rubor;
Ancilla ſed magis modeſtum
Gloria conſequitur ruborem.
Latere virtus dum cupit, haud poteſt:
Cæcisq; ſeſe, de tenebris micans,
Ful-

Fulgore prodit: nocte flagrat
Vt triquetri Pharus alta Nili:
Suffulta semper Nomina stabitis,
Nunquam fracentem quæ cariem subit
Æternitate, deterentem
Temporis effugitura noxam.
Quamuis virorum, sæpius infimo,
Augusta condit nomina puluere;
Vnoq;, famam funeratis
Cum Dominis, sepelit sepulchro,
Probare vestrâ, Regibus, a fide,
Discens fideles obsequij manus,
Fides Polona, filiali
Reddet Auos, Atauosq;, menti.

ODE XI.

LYncea eius MATRIS, qui OCVLVS TOTVS est victoria. per quam vnus ex militaribus Præfectis, dum in interiori penetrali cum Millero familiariter colloquitur, iaculo ferreo, per latera transuerberatus, in facie Ducis corruit.

NVllis occulitur scelus
Securum latebris. Nec Nemesis fugit,
Iustam culpa manum; licet
Vitat supplicium, tendat ad aridum
Ammonis Iouis ARIETEM;
Psyllorumq; genus, noxiæ adulteram,

Luci-

Lucinæ in dubia fide,
Explorans sobolem, morsibus aspidis.
Aut exul, Garamanticas
Plectendus Gyaris, eligat insulas.
Mactator patuit sui,
Instigante, Patris, Bessus hirundine.
Vox sub cespite condita,
Vulgauit stolidas auriculas Mydæ.
Infames Aquilonibus,
Fines fædifragæ, remige Cæciâ,
Miles desere Sueciæ.
Infer belligeræ bella Poloniæ.
At non diuiduo tamen,
Te vindicta comes, consequitur pede.
Et quæ mollia, Balthici
Sulcauêre rates marmora Nerei;
Hæ leti iuuenis diem
Portauêre tui. per scopulos Thetys
Tuto tramite duxerat.
Sed littus scopulum traxit in assium.
Victis naue periculis,
Terræ nanfragio mergeris aridæ.
Pupillæ similem suæ,
Ne Clotho rapiat, sub Gygis occulat
Te Dux Sueticus annulo.
Sed mors abripiet, vel solio Iouis,
Sancitum Barathro caput.
Et quemcunq; nigri, sors vocat Æaci.
O Clotho! o vtinam tua
Erràssent sterili vulnere liciâ!

Et

Et pro milite, militis
Fatali Dominum præriperes colo.
Errauiſſe volatilem,
Atro Lacheſim vellere crederem.
Ni ſcirem, ſua, quemlibet,
Delectum ad Nemeſis, quod maneat dies

ODE XII.

HOſtes vt plurimum noctibus infeſtant Monaſterium: & per dies fere ſingulos, peſſimorum geniorum operâ, denſas & fœtentes concitant nebulas, quæ ſacris exorciſtarum precibus euaneſcunt.

FAlli, & fatidico fallere neſcium
VERVM præmonuit dogmate. quod nocens
Cryptas crimen amet; lippaq; limpido
Seſe ſiſtere lumini,
Nunquam culpa velit. ceu reſilit, nigras
Nox illunc trahens per nihilum rotas;
Cum de Malabaro, quadriiugis, diem
Titan margine deuehit.
Sic fur nocte latet. ſic homines, latro
Vt ſicâ iugulet, per tenebras, atrox
Exorditur opus. Cædis amantibus
Nox Scyronibus aptior.
Nec tantùm a noceo, noxia congruum
Nox cognomen habet! commodius necis
Affin-

Affinges etymon. quam ſibi vendicat
Nox, nex ducit originem.
Nec dum terrigenæ creditis? æquitas
Non vani aſſeritur crimine Vandalo
Effati. Malè agens Hæreſis, igneam
Lucis cernere lampadem,
Et portare nequit. Nam temerario,
Circum CHriſtiparæ, dum fremit agmine
COLLEM, nocte nefas velat, & euocat
Jnternos Stygis halitus.
Sed ſolis ſolium dum tenebræ impetunt,
Nequaquam eripiunt. pulchrior emicat
Victor poſt ſalebras. Stelligeri tholos
Scandentem Capitolij,
Aſtrorum rutilans Curia, Cæſarem
Maiori ſtudio cingit, & Æolo
Vinctas dante manus, æthra micantibus
Dat Pæana Curulibus.
Sic & cui roſeum, colligit æmulam
Jn veſtem, ſolium Phæbus, & aureo,
Jlluſtrant Dominæ ſidera verticem,
Vectigalia circulo,
Quas conſanguineæ Tænarus, hæreſi
Noctes ſuppeditat, luce reuerberat;
Poſt vmbrasq;, iubet ſplendidioribus
Sudum currere ſemitis.
Quascunq; ergo placet, quærite noctuæ
Jgnauæ nebulas. per tenebras lupi
Prodite e latebris, in latebras tamen
Claro lux abiget die.
ODE

ODE XIII.

PRodigium Cæleste MARIA VIRGO, DOMVM SVAM CZESTOCHOVIANAM varijs tuetur miraculis.

HOrrida Sarmaticis tẽpestas incubat oris.
Deformis haurit nox diem,
Sidera nulla micant.
Jmmanes hyemant Goticis Aquilonibus imbres.
Hæremus in Scyllæ vado.
Nulla salus miseris.
Non defrenatis, ita frenduit Eurus, habenis,
Jdæa cum fines ratis
Quæreret Ausonios.
Æoliæ, totos Iunone trahente, calones,
Et ipse doctâ profuit
Nil Palynurus ope.
Non ita, cũ caluus gelido riget ore Decẽber,
Canas per Alpium niues,
Turbine sæuit hyems.
Suecus vt iniustis Lechiam quatit impetus armis,
Hostilibusq; flebiles
Jgnibus vrit agros.
Sacra, vorant flammæ, cum tectis, tecta profanis.
Vrbes, & vrbium incolas,
Vna fauilla tegit.
Pubescens iuuenem leto non protegit ætas.
Senis cruenta debitum,
Præuenit hora diem.

Cru-

Crudelis, sexũ, gladius grassatur in omnem.
Non vnus aris hostia
Mæsta, cadit Priamus.
Flebile procubuit non vna Polyxena funus,
Acerba, non vnum ferit
Astyanacta manus.
Sed non sic Gotico, permissa licentia, ferro est;
Vt nulla sistat ferreum,
Dextera diluuium.
Prima tuos fregit Gote Czestochouia fluctus.
Et inde prima, naufrago
Lux micuit populo.
VIRGINIS, ô quanto petitur DOMVS vnica bello!
Sed vna, bellorum Domus
Fulmina nulla timet.
Qualiter, immoto Rhodopeia culmine rupes,
Quamuis trisulco desuper,
Juppiter igne fremat;
Quamuis præcipitent, misti cum grandine nimbi;
Omnesq contra, cærulæ
Stent acies hyemis.
Stat tamen, & flantes cõemnit vertice lixas;
Spernitq; Cyclopum fabro
Tela recocta foco.
Sic perstant CLARI non læsa cacumina MONTIS,
Licet iuuantem, Vandalo
Fæderet Orcus opem.
Jn sanctas mittat si bellica fulmina turres.
Huc rursus, vnde venerant,
Fulmina pulsa volant,

Rupes,

Rupea, belligero, si tundat pegmata nimbo:
Nimbus, reuerso propria
Pondere castra petit.
O Virgo! Lechicæ fons nunquam sicce sa.
Miraculorum, & munerum, (lutis!
Prodigiosa seges!
Vix numeranda Tuam cingunt miracula Se-
Sed vidimus nunquam, tuis (dem.
Vtiliora Lechis.

ODE XIIII.

BEneficia in obsidione Czestochouiensi, ab omnium beneficiorum fonte MARIA, VIRGINE facta, quæ Admodum Reuerendus Dominus ALBERTVS Damalewicz Historicè conscripserat, versu redduntur. enumeratis primo damnis, quæ ante hanc obsidionem passa fuit Polonia.

ERigit instabiles Immota POTENTIA Vires;
Postquam Vis humana fatiscit.
Vt medicū monstrant extrema pericula lecti, &
Letiferi contagio morbi.
Vt decumana probāt doctum discrimina nautā;
Et dubij spes perdita portus.
Sic sua, in extremo promunt solatia casu,
Et fortem Cælestia dextram.
Maior, Vt auxilium pateat Sapientia, dantis
Et medici medicina probetur.

Nun-

Nunquā sic, magnū qui lustrat lāpade mundū,
Grata foret præsentia Phœbi;
Si nitidum nullis sceptrum distingueret Vmbris;
Nec noctis post iura rediret.
Non ita perpetuo comptum Ver ore placeret;
Aut tanto remearet amore.
Si longæ, æternos, Zephyrorum pulchra iuuētus,
Lætitiæ seruiret in Vsus.
Nec senio pigræ, fierent sua tempora, brumæ,
Quæ Maij deuastat honores.
Sic, fortunato si semper certa tenore,
Aut æquo sors curreret orbe.
Protinus aut nostrū celeri cataplasmate Vulnus,
Cælestis medicina lenaret;
Exiguo starent cælestia dona Valore,
Et pretium Vilesceret Vsu.
Quæ sperata, citis decurrunt passibus, omnem
Deperdunt obtenta saporem.
At quæ, spe nimias traxerunt temporis horas;
Maiori Venientia plausu;
Maiori excipimus pretio. sic impetus Vndæ,
Si diuturnæ obstacula molis,
Abrumpat; positæ transcendit limina ripæ,
Assueto nec tramite fertur.
Supremo dedicit miseranda POLONIA talem
Numinis in discrimine legem.
Distulerat Medici ÆTHEREI prudentia, diro
Jn longum fomenta dolori.
Jn tua se Marti toto Leche damna paratus
Aurigans effudit Enyo.

Heu de-

Heu dolor! in nostrum Zaporohiana cruorem!
Quam nimium desæuijt Hydra!
Tristibus ostendunt tumulis, funesta Polonas,
Corsuni primordia Cannas.
Pharsalos fecit strages Pylauecia campos.
Et miseri Bellona Zboroui.
Quis Batohenses, lachrymarum flumine Carras,
Aut flebit sine funere funus?
Quæ Nemesis, pauido pandis spectacula mundo!
Ante Patris, quis nam ora Polytes
Victima procũbit? Priamũ qua Parca Lechæis
Funerat illætabilis agris?
En Dux, Rossiacâ iacet ingens truncus, arena!
Et simili cadit inclita leto,
Ductoris soboles! Lechicæ duo vulnera gentis,
Ite pios Confundite manes.
Quos sanguis iunxit; iungat lux vltima. dulce
Est socios habuisse doloris.
Dulcius at quanto; socios habuisse perempta,
In patriæ tutamine vita.
At non has tenuit, rabies Chmielnicia, metas.
In plures exundat Erynnes.
Post nantes vasto truncatim in funere mortes;
In primos violentia gliscit,
Belli apices. cadit emeriti laus longa Gradiui,
Barbarico ODRZYWOLSCIVS ictu.
Vt Iouis, haud vna trieteride, nobilis arbor,
Præualidis exercita Cauris,
Et tot passa hyemes, tandem vento eruta, ponit
Languentes in puluere crines.
Sic

Sic ad caniciem, primæui a flore vigoris,
Bellorum generosus Alumnus;
Parq; tuis quondam, bellax Dentate, trophæis,
Threycio prosternitur arcu.
Contra; vt Narcissus feruente Leonis in æstu,
Aut nimio rosa languet in imbre.
Funera sic inter condensa, fit hostia morti
In teneris SOBIESCIVS annis.
O dirum Iuuenis vulnus! quo viscera Matris!
Quo Patriæ cor vulnere scindis.
Quam miserè ambarum prægrãdia vota recidis!
Et vacuos spem spargis in Euros!
Heu! neget hostilis, densos licet inter aceruos,
Exiguum tibi terra sepulchrum!
Vrna tamen Patriæ fient præcordia. mæsto
In Matris tumulabere corde.
Te quoq; PRZYIEMSKI fatalis sustulit hora,
Æternis dignissime lustris.
Te Mars, vix orta est tibi lux primæua, Paren-
E gremio suscepit alendum. (tis
Et pro nutricum, somnos suadente, querelâ,
Inflabat bellantia cornu
Murmura; vexabat resono caua tympana pul-
Vt belli instillaret amorem. (su;
Cum verè leni spargebat tempora rore,
Et paruos sopor ibat in artus;
Ipse, tibi medijs cunas sternebat in hastis,
Ac inter iaculantia flammas,
Fulmina thoracum; loricarumq; trilices,
Mulciberi munimina nodos.
Quos

Quos tua per ludum prenſauit dextra, rigore
Nil ſæui deterrita ſtrati.
Te ſæpè, ille, vago rediens vaſtator ab Iſtro,
Aut gelidis a Strymonis vndis,
Vltrò accedentem rigidas rapiebat in vlnas;
Et teneras, ad pectus anhelum,
Stringebat malas. Nec adhuc tunc puſio toruum
Horrebas poſt prælia Numen.
Vſq; ad ſupremas tendebas brachia criſtas,
Miratus radiantia ſæua,
Inſtrumenta necis, circumſeptosq; comarum
In galea formidine conos.
Sic ſe animus prodit primis habitator in ãni
Et claras facit indole cunas.
Magnanimus nempè ex tenero Leo noſcitu
Et puero Iouis Ales ab vnco. (vngu
Quem primò genitor, volitãtis Satrapa vulg
Titanis probat indice flammâ:
Quam Dominũ dicat volucrũ, ſolijq; futur
Jn populos decernat honorem.
Nunc in ſanguinea fortis Pugnator arenâ;
Membra, animus generoſa reliquit.
Quæ miſerum Ruſſo nudata ſub aere, ſolo
Expectant a ſole ſepulchrum.
Sume tamen, quondam Bellator Maxime, pul-
Poſt mortem ſolatia mortis (chri
Quod Tua Regalem CASIMIRO vulnera plan
Heroum elicuêre dolorem. (ctum v
Quis vero enumeret? quantam languentia feci
Thrax Patriæ per rudera Troiam.

Omnis

Omnis Othomani noſtro repleta colono,
Compedibus ſonat ora Tyranni;
Tota gemit planctu. Stabant vbi mœnia Threſſæ
A domibus prohibentia flammas;
Silueſtres, illic, nullo ſtant ordine ſaltus,
Semiferiq; cubilia Fauni.
Vix aliquis vacuis habitator in ædibus errat.
Deſertos ſitus occupat agros.
In deſertum abijt fecunda PODOLIA. longo
Nil retinet BRACLAVIA tractu.
Semirutæ pendent exeſis mœnibus vrbes.
Horror vbiq;, & vbiq; dolores.
Tantæ damnorum Iliadi, noua damna, recenti
Inflixit Septemtrio plagâ.
Quidquid Parrhaſij proſpectat plauſtra Boota,
In noſtrum prorepſit ab Arcto,
Excidium, Sancti temerato iure Gradiui,
Diſciſſoq; ligamine pacis.
ARCADICÆ, iunxit periuris rictibus VRSÆ
Armatos LEO SVETICVS vngues.
In deſperatis, ô planè! perdita rebus,
Quis fuerat tibi Lechia ſenſus?
Quæ mens! quæ ratio? Deiectæ nulla videbas,
Subſidij iam fulcra Coronæ.
Qualis in Argolicis ſoboles The·èia liris,
Sparſa fuit crudele minutal;
In diſpertitos, ſic illætabile regnum,
Ceſſerunt tua ſceptra Tyrannos.
Sed tandem explicito riſerunt nubila riſu;
Et clauſos, reſerauit aſyli

Lux

Lux optata fores. turbati pulchra profundi
Lumine STELLA MARIA *refulsit.*
Sola Getam pepulit nebulam, iniectiq; tumente
Spem domuit curuamine freni.
Aspice, quam varijs consurgant prælia, Diuas
Euripis in VIRGINIS *Ædes?*
Inde ciet densas MILLERVS *ad arma cohor..*
Seq; Goto metitur in ense;
Hinc nostro soboles Patruele indigna (Bohemo
Graiugena par fraude Sinoni,
Admouet ardentes propè WRZESCZEWICI
Sacrilegis sacra culmina stupis (ign
Aggrediens. Quales per stultā immania Phl
Captiuo cum brachia cælo (gra
Intulerant fratres: hinc cæci prima duelli
Porphyrio fax, strinxit in astra
Mille manus; inde Enceladus formidinis
Monstrosos stetit inter alumnos. (Ecto
Cadmæam credas segetem; Tyrrhenus arator
Vipereo de semine quondam
Quam fertur stupuisse tremens; sic ferrea mess
Virgineam circumfluit Aulam.
Rauca sono exagitant turbatos tympana ventu
Clangenti tuba buccinat ære.
Ructat multiplices, non vna Chimera, fragores
Et fecunda tonitrua, multo
Dirùm Marte fremunt. ac fusū sulphur ahen
Flammiuonis torrentibus ardet.
Mors campū obtinuit. volat ipso pōdere præc
Præmedicata in vulnera Clotho.

Spissos per chalybes. nimiæ sitis, vna phrenesi;
Inualidæ summa vnica pugnæ.
Claromontanam terris abolere MARIÆ,
INVICTO *cum* NOMINE *sedem.*
Quo? Quo? mortales. superos ne lacessere tu-
Æthereis stat meta sagittis, (tum est?
Qui Pallenæos imitatus crimine motus,
Insanis ferit æthera telis,
Vt facilis, demptis stipulas rapit ignis aristis;
Concipiunt vt sicca cremantes
Nata faces; pastor quas vel fortassè iocante,
Disiecit per gramina ludo;
Vel post vernalis vigilantia tædia noctis,
Iam clarâ sub luce reliquit:
Sic scelerata luit, quamuis persæpè secunda
Veloces violantià pænas. (est,
Vis humana licet sileat; tamen ipsa; patrono
Virgo potens, sua tecta tuetur
Auxilio. quantoq; premit violentius hostis;
Tanto hostis, magis illa prementes
Conatus reprimit. non frustra maxima gentis
Assyriæ, Confusio, Tantam
Fatidico ostendit VICTRICEM *Iuditha signo.*
Bellàtrix nec Debbora falsâ
Delusit lauro. Cernis! Cælestis Amazon
Vt versam proturbat acuto
Colluuiem exitio? tormentorumq; procellam,
Ad certas fert sulphure metas?
Quin non fulmineo, tantummodo, cominus ense
Fulminat, & per viscera mortem

Hausta intromittit; spectatrix, agmina sol[i]
Exanimat spectantia fronte.
Nocturnam,, vt visâ redeuntis lampade sol[i]
Excutiunt gelida arua pruinam;
Bellica monstrata, sic ad spectacula forma,
Vandalicus dissoluitur horror.

ODE XV.

PER nocturnum somnium apparet Mille[ro] & à sacrilega deterret oppugnatione.

CArmina sed pressoMariana incedite pa[sso]
Nec grandem solatia vocem, (s[i]
Excutiant. medium per nigra silentia luna
Egerunt iam sidera cursum.
Et iam lassato, prædonum castra, tacebant
Mulcibero. iam Sueticus Argus
Millerus, desiderio cruciatus inani,
Post longas nictantibus horas,
Morphea concessit cilijs. sed Virgo dicato
Jnsomnes pro lumine ducit
Excubias. nimioq; loci commutat amore,
Regalem REGINA figuram.
Et non grata hospes, rigidi tentoria Sueci
Jngreditur; certoq; refrenat
Torua Ducē interitu; ne nil valitura noci
Vltra agitet conamina fine.
Quis tibi tunc Millere metus? quæ cura q[ui]
Per pauidi penetralia cordis, (int[…]
Hor[…]

Horror ijt? iam tū in gelido cōtracta timore
Ossa Lychæ externatus abîsses.
Euboico, quondā, qui durū littore marmor,
Herculei monumenta reseruat
Jactûs. exanimes ni qua tibi frigore neruos,
Ceu iam nil humoris habentem,
Durauit silicem; reducem pallentia rursus
Erigeret per membra vigorem.
VIRGINE securas, iam tota spe vorat intus,
Diuitias; iam totus in auro
Mergitur affectus. sed terrent tristia sæui,
Prodigijs in somnia visi.
Vt nocturno inhians diti fur tempore gazæ,
Pro bulgis dum stare tenacem
Prospeculatur herū; thesauri nutrit amorē;
Sed stulto consumitur æstu.
Jlle quidē clausos cuperet conuellere postes;
Et raptâ ditescere prædâ.
Sed terret vigil excubitor; firmæq; manēt ū,
Opponunt retinacula vires.
Talis Millerum ludit fortuna. MARIÆ
Hic quidem, vi rumpere, totum
Totâ depositum, collectarumq; potiri
Vellet opum; sed MAGNA retundit
TVTRIX audentē; intentatarumq; profundæ
Menti hæreat, quæ tela minarum.

ODE XVI.

 Mures

Uros Czestochovienses obambulans, quadraginta Suecorum excubitores ipso aspectu exanimat.

OHe! iã reducẽ dilecta ad mænia Matri
Musa alacri fer ad æthera metro.
Ohe! victores prono cole corpore gressus
Lambe humili vestigia labro.
Nã quidquid spatij, per Vãdala castra secũdis
Dignata est contingere plantis.
Jn palmarũ abijt frondes, calathosq; rosarũ
Et tutas a fulmine lauros.
At quã defensi per propugnacula muri,
Cyaneo venerandá theristro
Jncedit! cernit gradientẽ in mænibus hostis
Sed subitam, intromittit jisdem,
Mortem oculis. nam lumine visa, nefandam
Extinguit cùm lumine vitam.
Vsq; adeò, sacras res cernete, plena pericli
Alea! Vix defixit in ARCÆ
Arcana, audaces plebs Bethsamitica vultus
Mox tantum; tot mortibus ausum
Exsoluit. Vivâ viuenris Numinis ARCâ,
Dum geminam quoq; pascere front
Vandale vis aciem; pascentem, traxit eâdem
Jn Nemeses audácia lege.

ODE XVII.

AB iniuriosis templi sui oppugnatoribus, in ipsis turrium pinnaculis conspicitur.

Iam verò, quam se nullo portata volatu,
Jn celsi pinacula templi,
Tollit! in effossis talpæ latitate cauernis,
Jnq; scrobes vos condite mures.
Euitate, caui quantumlibet aggere valli,
Dispositas per mænia Parcas.
Sed nòn spectantis fugietis Virginis ora;
Et geminos duo lumina soles.
Vitali ex oculo, solus caue Vandale, curuet
Letales ne scorpio chelas.
Non ita pupillam basilisci, noxia prompto,
Armauit natura veneno:
Vt tibi deproperant, Marianæ illustria frontis,
Letiferas hæc sidera pestes.

ODE XVIII.

TElorum globorumq; tormentariorum tempestatem in ipsos authores retorquet.

QVantâ autẽ pauidos formidine dissipat
Tanta suæ tutoribus Arcis, (hostes;
Præsidia accelerat. Cernisne vt tela ministret!
Et Volscam citiore Camillam
Euincat cursu? præsenti numine iustæ
Vt subdat calcaria pugnæ!
Aspice quam refluo Mæandri more, fugaces
Jnstituat Bellona refluxus!
Vulnificũ ructat dum bellica Machina nitrũ;
Jn proprios reuoluta recurrit

Authores Lachesis. Puerilis ludicra lusus
Jn Martis reuocantur arenam.
Nam velut a duræ resilit pila tergore terræ,
Et celeri retroacta regressu,
Ludentis volat ad palmam; sic flammea, miss
E castris, in castra remittit (sam
Tempestas pluuiã: & recipit Gotus ipse, MA-
Per turres quæ vulnera sparsit. (RIÆ

ODE XIX.

VT eludat hostium conatus Mœnia sua nunc in altissimas eleuat nubes; nunc in imas deprimit valles.

FAllor! an vt Goticis illudãt mœnia castris,
Jn Iouis abripiuntur inane?
Et caput Ætoli transcendunt vertice Pindi? &
Virginibus iuga subdita Musis
Parnassi? Rhodopenq; & notũ Thracibus Hæ-
Et curui graue põdus Atlãtis? (mum,
Telluris Natos, geminum iunxisse gygantes,
Nequicquam fert fabula Montem,
Mole superpositum, sublimi, vt Pelion Ossæ,
Staret atrox sub sidera scala.
Falsa triumphanti concedit fabula vero.
Templa, nouo sublimia, quasuis
Prodigio, superant petras; quæ collocat altis
Astrorum Regina sub astris.
Hæc quoq; ab ignita, pugnacis grandine bru-
Vt sese tueantur, ad imas (mæ

VIR-

VIRGINE, Vandalico, sic insultante, labori,
Jnclinant fastigia valles
Hem! quam nil paruis non tãtum tela polorũ
Jacta nocent conuallibus arce!
Mars quoq; terrenus, demissæ fulmine nullo,
Fulminat in decliuia terræ.

ODE XX.

QVibusdam e Suecorum militibus, ferreas fistulas, in mœnia Czestochouiana, explodere volentibus, manus exaruerunt; quibusdam miro prodigio, ipsæ fistulæ carni increuerunt.

SEd satis attonito, defixa stetêre stupore,
Lumina; nunc laxare lienem,
Mutata in Tragicum suadent spectacula risum;
Et Sueci noua gaudia probri.
Cernis, vt obriguit, curtis huic dextera venis?
Assuetumq; exsoluere pensum
Dedidicit? Rursum reuocat Samarita, vetustũ
Ieroboam, tibi Leche theatrum.
Sed manus Hebræi consueta ad munia Regis,
Imperio reuocata Prophæta est.
Hæc stupet æternum, nec citra mota, nec vltra;
Et nullis medicanda medelis,
Transijt in silices. Hic iam non arte Maronis,
Viuus adhuc in corpore siluam,
Fert Polydore tuam: sed castigante Polonâ
REGINA, increuisse dolenti,

Arma gemit carni. infixos conatur hiulcis
A malis, diuellere nexus;
Sed saturum plumbo, dum vult auellere ferrum,
Cum ferro sua membra reuellit.
Sic quondam (si vera licet componere falsis)
Sumpsit inextricabile Nessi,
Filius Alcmenæ, solenni in veste bitumen,
Oethæis data præda fauillis.
Ille autem toto membrorum induruit vsu.
Et stat ceu Marpesia cautes.
Exstimulant frustra comites, vt surgat in hastâ
Sulphureas vt fistula glandes
Torquenti eyciat. ridentis inutile terræ,
Et belli sit inutile pondus.
Sic o! sola tui VIRGO fiducia templi!
In lapides eat, omne Dynastæ
Vandalici studium. Sit mens polluta; sit ipsum,
Anguicomâ pro Gorgone crimen.

ODE XXI.

VIRGO Sole amicta triplicis solis prodigio Miraculosa, qui apparuit supra Templum Czestochoviense, præsente Regia & Reginali Maiestate, regniq; Senatoribus, qui tunc ad Comitia generalia conuenerant.

DIlancinati viscera Cynthy,
Tremensq; stricto cor sub acinace;
Raptiq; consciſſura pomi; &
Carnifices procul esse virgæ.
Amicta VIRGO lumine, quæ premit
Plantâ, arcuatæ cornua Cynthiæ,
Compensat vnum, Leche trino
Deliquium, tibi sole, solis.
Quid ni reducat Numinis essedum
Auriga Thracis? Cur sibi Sarmatis
Non ominetur faustitatum,
Carbasa prosperiora nauis?
Sol trinus olim vestibulum fuit a
Tranquillitatis; Bethlemia Alcyon,
Jordane cum plaudente, castam
Gigneret intemerata Prolem.
Quid? nonne testis lætitiæ artifex
Lemnos iocatur? seu noua Principum
Jnauguratorum Potestas,
Per famulæ studiosa ludis
Theatra plebis? Seu inamabiles
Quiete bellum composuit vices?
Victoriosum militaris
Seu graditur propè Sanna currû?
Tunc Dædalæis fulminibus salit,
Ac flexuoso sibilat anguium
Aer volatu, tunc trecenti
Nube super sinuantur ignes.
Et intonatis nocte boatibus
Sulphur tonanti præripiunt Joui;
Tunc inter Orpheos tremendùm
Bellica vociferantur æra.
Tibi dicatis, hæc tria spondeat,
Regi-

a *In Hispania nato Christo triplex sol apparuit*

Regina terris, forma tricorporis
Ter fausta solis; laureatos
Pax repetat rediuiua fasces.
Jniuriosi discute Vandali
Nos ventilantem Diua superbiam.
Natetq; per suas, Polonâ
Clade natans, fera Moscha clades.

ODE XXII.

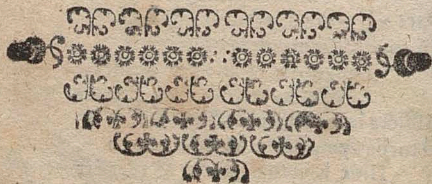
DE miraculoso propè templum Diuæ Claromontanæ Fonte. qui vim medendi plurimis morbis accepit ex eo, quod Virgineam lauerit Effigiem, cum ab Hussitis Hæreticis asportata, mucronibus impetita, & ad terram allissa fuisset.

CVr Pegasæas Numina deuocem
Effeta Musas? Melpomee vale.
Vale Thalia. & entheorum
Phæmonoe Dea vana vatum.
Jnusitatas tu mihi suffice
Fons Sancte vires. vt valeam tuos
Vsusq;, nobilesq; digno
Diuitias memorare plectro.
Jactet petrosæ fabula Lydiæ,
Pactolum auaris, stultitiam Mydæ
Lauisse ripis, & superbo
Jn pretium rubuisse limo.
Te perspicaci lucidior vitro

Fons

Fons, Magna vero Sauromaûtm beat
Regina censu. Tu Tagæis
Dona geris potiora baccis.
Nam tunc, verendam cum tibi contigit,
Lauare miræ Matris Imaginem;
A! Matre descendens, resedit
Mira tuis medicina venis.
Ergo sagaci, ceu properant apes
Jn prata curâ, cum remeans nouo
Ver risit ortu, & lætiores
Post hyemem rediêre menses,
Et nunc Hyblæis oscula lilijs
Figunt; pudicæ nunc trabeas rosæ
Morsu fatigant; vel tepentis
Primitias violas Aprilis.
Sic circinatur Virginis aduenâ
A plebe riuus. Pars latici caput
Jmmergit, ardores dolorum
Jn laticis positura fundo;
Pars pestilenti lumina proluit
Extincta morbo; nec vacuâ fide,
Se gaudet in casta salubres
Fontis aqua reperisse thermas.
Pars ægra toto Corpore; viuidum
Jn tota fontem viscera suscipit.
Languoris vt sese per omnes
Jnsinuet Medicina neruos.
Afflicta largè virgineas bibe
O turba lymphas! amoueat tamen
Hinc Myrrha febres. & recedat
Mens olido malè pota Anygro. Abi

Abi impudicæ potio Salmacis
Quemcunq; torquet: qui fluido pates
Narcissus in Censore; prauo
Quem retinet vaga Biblis amne.
Fons innocentis, munere Virginis,
Humana ditans commoda, fætidos
Exhorret halitus; pudici
Innocuos amat oris haustus.
At tu pusilli fons bone munera
Ne sperne plectri. Sic tibi mollium
Sternantur herbarum tapetes.
Sic viridis propè te iuuentus
Florum, iocosum promoueat pedem.
Sic te coronent lilia cum rosis,
Nardisq;. sic toto salutet
Seruitiò Dea verna Regem.
Sic te modestum carmine virginum
Frequentet agmen; seu roseâ diem
Sol luce reddat; seu ad altam
Occiduo cadat axe Calpen.

PARS

PARS VI.

PRodigia, quæcunq; Poloniam, tum āte hæc bella; tum in ipso bellorum decursu; diro horrore terruerant. PRODIGIO CÆLESTI, & MIRACVLO MIRACVLORVM DEI, MARIÆ VIRGINI, POLONIARVM REGINÆ, per multiplices eius miraculosas Imagines expianda commendantur.

PRODIGIVM I.

ANno 1650, 18. Aprilis, sub Ciuitate Rohatynensi, ipsis festis Paschalibus, ante bellum Berestecense, mons præaltus, ex vno in alium locum dissipatus, se transtulit. Præmonetur Polonia vt tali horrore territa, ad eam, quæ est MONS SIONIS, confugiat. & quæ velut propugnaculum inexpugnabile, in finibus Podoliæ, JMAGINEM SVAM TINNENSEM, beneficijs in genus humanum insignem, collocauit.

QUid? sic Gorgoneꝰ timor ossa per arida serpit?
Vt inrigentē transijsse Caucasū

Sic sese

Sic ſeſe ſtupeant; quali Thebana dolore,
Regina Sypilam commigrauit in Petram!
Aut qualis, cernens Sodomæa incendia, Cõiunx
Lothæa, Salſo hæſit columna marmore.
Hæremus? celeres cur non mutantur in Euros?
Et inde, toto prouolamus impetu?
En concuſſa gemunt trepidæ præcordia terræ.
Clauſusq; patulam quærit Æolus viam.
En ipſi moto titubant fundamine montes;
Et è vetuſto demigrantes limite,
Vicinæ inuadunt, validâ vi iugera glebæ,
Nouoſq; fundos inquilini poſſident.
An poſt Tænarij iam ſceptra refracta Tyranni,
DEO triumphi terra pompas inſtruit?
Et plano vt victor gradiatur tramite currus,
Ex altiore decutit montes iugo?
An quod per nudos tot ſparſa cadauera ſulcos,
Lachrymoſa mater liberorum proſpicit,
Idcirco totis vnum cupit eſſe ſepulchrum
Recluſa membris? intimoq; condere
Natos in gremio? ceu magni exemplar amoris,
CARIA ſepulchrũ facta Cõiunx cõiugi eſt,
Num magno caſu, magnis dictamina regnis,
Celſisq; leges condit vtiles thronis?
Scilicet immenſas, vt dum faſtigia, vires ,
Ad ſumma tollunt; ima ſperent caſuũ. ,
Vento incõcuſsũ, quãuis throno æquet Olympũ, ,
Et inquilinum mergat aſtris verticẽ. ,
Non ſic, in ſtabili ponit ſua culmina fundo; ,
Vt furibus iter obſtruat periculis. ,

Rex

Rex Magnus, paruis qui donat ſceptra Coronis ,
Hæc ipſa, magno ſæpè motu concutit; ,
Vt nos naturæ admoneat meminiſſe Caducæ. ,
Cuius facilis in proſperis obliuio eſt. ,
Quo? ceſſit, vix ferre potens, Chaldæa timẽdã
Rubræ Parenti Memnonis potentiam?
Quo? cum Dario tot victrix Perſia bellis?
Quo? cum Philippi prole fortis Græcia?
Quo tu Carthago! quo vel Romana poteſtas?
Vtroq; mundi metiens te cardine?
Tu quoq; ſublimi ſteteras in culmine rerum;
Polone Matris vera Proles gloriæ.
At nunc concuteris: ceu Mons concuſſus, ab ima
Radice, raucis inſonat fragoribus.
Ne tamen indomitam ſepeli inter rudera mentẽ.
Prematq; fortẽ lapſus; at non opprimat.
Nomine quæ celſi gaudet REGINA SIONIS,
Arx in ſacrato fixa rupium ſitu.
Ipſa tuos ſtabili cingit tutamine Ciues.
Firmũq; tibi ſtat IPSA PROPVGNACVLVM.
Huius in obſequium, dum libertatis amorem,
Liber catenas, Cæſarumq; purpuris,
Et nitidis Regum Solijs prælegis; huius
Dum te clientem inter clientes computas.
Accipe, quæ pandit cupienti oracula, vatis
Per mancipatam, laudibus ſuis Chelyn.

TOT, TIBI, PRÆSIDIA, & VIRES. QVOT CARE MEARUM MIRACULA NUMERAS, POLONE IMAGINUM.

PRODI-

PRODIGIVM II.

Ante idem bellum, & sequentia cum Vkrainensibus, & Chamo Tartarorum, feralis mortuorum Processio, BARI, à templo in templum procedens, vnanimi clamore, vltionem suii sanguinis, à DEO vltore efflagitabat. Omen felix Poloniæ ex fortunata VIRGINIS CHELMENSIS ICONE, quam SACRA REGIA MAIESTAS, Secum in Castra Berestecensia, ad Stirum fluuium deportauerat.

NOn dormientûm scena pernox ignium,
Lunæ venustum virginal.
Septemtrionis splendor, & natantium
Tutamen Helice nauium.
Et qui grauatas vix trahis stellis rotas,
Pigris Bootes bubalis.
Quæq; obstetrices, vagienti olim Ioui,
Manus dedistis Pleiades,
Spectate tale, nulla nox, quale antea
Spectauit horroris genus.
Quali, nec atros, Roma terrarum Dea,
Jnter cupressorum rogos,
Cælo abnuenti, Patriæ suæ Patrum,
Manes dicauit Cæsarum.
Tota, ordinatas, ciuium respublica,
Huc cogat astrorum tribus.
Non ex inerti suscitatum puluere,
Vates, reducit Laium.
Perplexa nato, cuius ense concidit,
Vt fata, soluat Oedipo.

Nec

Nec erudita Thessalis Manto metris,
Jnter cauernas rupium,
Mæstum, e peremptis, anxio, sodalibus
Vmbram citat Pompeio.
Stantis sub ictu prælij, sæuum explicet
Vt exitum Pharsaliæ.
Formidolosiore, triste Manium,
Procedit agmen ordine.
Siluêre cuncta. Muta murmurantibus
Non aura ventis sibilat.
Non præco lucis gallus, e thoro senis
Mariti, Eoem suscitat.
Maior latrantum, somnus excubias canum,
Altâ quiete sopijt;
Quàm cum, dolo iuuante, per Tarpeia
Repsêre Galli culmina.
Quin censor anser, qui canum correxerat
Jnertiem, solertia;
Sic, pauidus, arcto muta nunc silentij,
Occlusit ora pessulo;
Vt, tuta nunquam cum superuolat iuga,
Minantis astris Caucasi,
Suus esse nolens proditor; silet: Jouis
Ne præda fiat trossulo.
Vnus silentes, clamor auras verberat,
Et replet aures Cælitum.
QVOVSQ; NOSTRVM, MAGNE TERRARM PATER,
NON EXPIABIS SANGVINEM?
Morare Pompa flebilis, plorantibus
Frenos querelis attrahe.

Deter-

Deterge luctum. Mox paratum sanguinis
Fusi videbis Vindicem.
Jam, iam, POLONA, cuncto ad arma colligit,
REGINA Lechos robore.
Non sic Latinis, Annibal Dux, æmulam
Jnfudit armis Africam.
Vlturus Æneæ, cruentam Æneiæ
Jn prole mortem Coniugis.
Sigeiâ Xanthi non tot olim littora,
Cinxêre Graiûm copiæ.
Quot in vagantem Tauricanorũ Thoum, a
Et Vkrainæ Pæmenes,
Censore Marte, se MARIA sequentium,
Ducit Leonum examina.
Heu quanta STIRI corporum cadauera,
Tardo natabunt flumine!
Superq; densa busta, nauseantibus
Aquis, meatum præstruent!

a *Canum nomina apud Ouidiũ. metã lib. 3.*

PRODIGIVM III.

Cometa in signo Medusæ ante bellum Sueticum exortus.

SUb ænigmate venenatorum serpentum, multiplices Poloniæ enumerantur hostes, & calcandi victoriosis MARIÆ pedibus prosternuntur. Carnem oblatum DIUÆ VIRGINI DOBROMILENSI in Palatinatu Russiæ operum mirabilium Patratrici.

Har-

HArpemne nondum, Palladij vibrat,
Donum fauoris Perseus? insonat
Nondumne velox, per citatos
Vngula Bellerophontis Austros?
En, viperinas pallida surrigit,
Medusa rursus, per populos comas;
Dirasq; conatur rigentem
Jn segetes animare glebam.
Væ! Væ! malorum quam miseras leges
Fortuna messes Lechica! pestibus
Siticulosæ, mæsta nolles
Quàm Lybiæ superâsse pestes!
Exæstuanti, torrida iam tumet, *Sueticus*
Dipsas veneno. Non gelidos sitis *hostis*
Ardore siccatura fontes,
Nec simul ebibitura, pleno
Haustu, capacis littora Vistulæ;
Aut quæ minorum seruitia amnium,
Ad regis Jstulæ, paratis,
Jmperium sinuantur vndis.
Sed nec beato Brasiliæ sinu;
Nec fabulosi muneribus Mydæ;
Nec emedullatis in aurum,
Peruuiæ satianda venis.
Hei! quam rotato, Threycius iacit, *Cham*
Præster sagittas momine! tabidæ *Tarta-*
Quam seps hiantes Vkrainæ, *rorũ, &*
Diripit exitialis armos! *Tyrãnus*
Per tota sparso viscera toxico, *Vkrainensis*
Sic copiosum morsibus elicit, *Hostis Tran-*

Hæ-

Hæmorrhois crueta tabum; *siluanus*
Vt grauidum, premit eliquatas,
Torcular vuas; prouida, Cyprios
Cum vinitoris sedulitas botros,
Chiosq;, Lesboosq;, plenis
Diuitijs spoliauit hortos.
Et Tu Lechææ sæpius Alitis *Moschus cu-*
O præda! fractos rursus anhelitus *ius insigne*
Resumis? & iacens retorto *Draco*
Erigeris Draco Mosche collo?
Bene est. Polonæ, tot simul agmina,
Calcanda plantis, colligis hostium
HERÆ, Gradiue: ceu in vnum,
Silua cadit Venusina bustum.
Quando, canorus cornu hyemes ciet,
Triton gementes per Dryadum casas,
Pariq;, cum paruis myricis,
Arbor obit speciosa lesso.
Exercitatas, in Stygio exeret
Serpente vires. nec stygis asseclas
Pestes pauebit; cuius arma,
Depositis pauet Orcus armis.

PRODIGIVM IV.

ANno 1664 alter Cometes pallidus, pallorem incussit Poloniæ, in mense Decembri exortus. Supplicatio pro Polonia VIRGINI PVERPERÆ, vt primigeniæ culpæ expiatrix, per BENEFICAM LELOVIÆ Iconem, & huius prodigij auerruncet malam scæuam?

O nos

O Nos incautos! agimus floralia? læsum
Quando parat virgalia cælum!
Quæ deceptoris, prohibet nos cernere Circe
Ingenium versatile mundi?
Lurida subsequitur geniales nænia soles.
Et mulcet dum scorpio lædit.
Semper suspectam prudens vitare memento,
Quæ blando micat hora sereno.
Inter festiuos, victor Romane, triumphos,
Lictoris post terga secures,
Virgarumq; time collecta ligamina; & ipsum
Circa quem rota vertitur axem.
Iucundâ magnum delusit imagine somnus,
Et ficti Phantasmate Circi.
Vidit in aurato populi agmina densa theatro,
Pompeij clamantia nomen.
Qualiter edomito rediens Oriente, suosq;
Cum plausu visurus honores,
Sedit adhuc Romanus Eques. verum vnica vana
Detexit Pharsalia somnum.
Ah vanus ludit vulgus mortale Phebetor!
Nec somuo euigilamus ab isto!
Creditis insano quod Saturnalia risu,
Gentilis dat festa December?
Placandis, nigram ceu tempestatibus agnam,
Ethereæ nos immolat iræ.
O illibato dotata Puerpera partu!
Prompta canunt dum carmina cæli;
Parua Genethliacis affundere gaudia cunis,
Nascentis permitte puelli.

Et quæ

Et quæ per terras optatæ fœdera pacis,
Aligero funduntur ab ore.
Hac quoq; post longi certamina torua duelli,
Sarmatica fundentur in ora.
Auferat vt nostro quas promeruisse fatemur
Plagosas a corpore virgas.
Casta domet NATUM MATERNI *suauia lab*
Ipsa liget sacra fascia dextram:
Ceu Latius Cæsar, posito terrore, reclinet
In paruo sua fulmina lecto.

PRODIGIVM V.

TErtium Cometam, seu vt alij volunt eu dem, sed aliter radios obuertentem, o nosus Poloniæ, peperit annus 1665 in ipso exordio. Consolatio Poloniæ, variante re signo territæ; quæ ei à REGINA SUA *RENTE DIVINISSIMA, & in I GINE KCINENSI inexhausta ben rum penu, Mirabili, non vano spondet augurio.*

RVrsum euoluto, se nouus in suum,
Annus reuoluit tempore circulum.
Solennis hospitem Sabæo
Ara diem veneretur igne.
Ad vsq; celsos cælituum tholos,
Fument acerræ. pinguibus æstuet,
Panchæa tellus tota siluis.
Et cumulet sociata dites

angæa fumos. ex humeris fluat
exentûm amictus, qui dociles Phrygum
Exhausit artes. quemq; filo,
Artifices rutilantis auri,
euêre Seres. Solicitis aue
ux meta votis. Purpureas Patrum
Dextro Curules: Nec sinistro
Arma Ducum moderare cursu.
Dextram, Lechæis prome Quiritibus,
acis quietem. belligeri vices,
Vel in pudendam Machometis
Prosapiem; vel in arua Thracum
ffer Gradiui. Quod cupida irritæ,
n vota ludit ludibrium spei?
Funestat albas luctus horas;
Et pariles, sibi vult habere
ore vultus. *Cui Epicedio*
xus parentat, letitiæ indices,
In nauseabundo, recusat,
Ferre rosas, hederasq; crines.
nis dolorum, difficile est iocos,
Risusq; vultu fingere mentibus;
Conuiuæ tristem, quis facetos,
Ad Siculi moueat cachinnos,
Mensam Tyranni? Sanguine lubricas,
Mysta Thoantis, quis sine buxeo
Pallore, vel furens Orestes,
Vel Pylades, prope stabit aras?
Damocliani fercula prandij,
Ipsoq; mortes introitu, ferox

Propinat annus. euibratis
Nostra patet ruiturus ensis,
Jn colla plagis. Non variabili,
Jam lata sanxit Curia fulmine,
Decreta; virgarumq; Consul
Nostra trucem iubet expediri,
Jn terga siluam. Quæ meritis, manus
Damnata loris mancipia eximet?
Quis sorte mutata, bifrontis,
E miseris faciet beatas
Jani Kalendas. Tradite Sarmatæ
Lamenta, toruis in mare Balthicum
Portanda ventis. faustiores,
Mundo aperit, venientis anni,
SACRATA postes JANVA. nec deest!
Litanda paci victima. quam PARENS,
Læsum remollitura PATREM,
E Proprij dedit immolandam
Cruore NATI. Cyclade vestiet
Se bruma veris. dum teneris Puer,
Tepente de membris, inertem
Exhilarat DEVS imbre terram
Longoq; tandem de senio, piger,
Ad tam salubris pharmaca balnei,
Prodibit orbis; ceu recentem
Jn iuuenem recreatus Æson.

PRODIGIVM VI.

Quartus Cometa, breuis quidem, sed funestus, funestum DEO MORIENTE diem funestiorem suo effecerat

suo effecerat exortu. Anno 1666. totum pro Polonia, ad illam REGINAM, cui in Coronam nectuntur sidera.

BEnè est. gementi funera FILII,
Jungunt PARENTI sidera funeras.
Defertq; funebrale lumen,
Ad Tragicum PATIENTIS æther
Dei theatrum. Totum abeat noua
Jn monstra cælum. Prodigialius
Nec vidit vnquam, nec videbit,
Terra, DEO MORIENTE, signum.
At mæsta tecum, dum socijs Parens
Collachrymatur Lechia planctibus;
TE per TVOS, TVIq; NATI,
Prociduo rogat ore planctus,
Formidolosi ne dolor ætheris,
Ad nostra tædam funera præferat.
Nobisq; ferales ministret,
Sandapilâ præeunte lychnos.

PRODIGIVM VII.

INamænum quinti Cometa Phænomenon, tempore amæno, hoc est Mense Maio, Anno 1665 comparentis, omnem Poloniæ excussit hilaritatem. Futurorum medela malorum, ab eius miranda LVBACZENSI EFFIGIE imploratur, quæ est CAVSA NOSTRÆ LÆTITIÆ.

PRoscenïorum Roscius explicat
Amæna Maius. Stat Charytum chorus.
Pulchriq;, Dictatore florum
Cum Zephyro, comites frequenti
Adsunt coronâ. Musica plurimis
Demulcet aures vocibus; & suam,
Examinantis oscen auræ,
Judiciò probat ales artem.
Nunc inquietos proripiunt pedes,
Jn curiosas gramina semitas,
Pulchræq; Tantalos, virore
Vix satiant, oculos, iuuentæ.
Nunc veris ipso, quemq; trahit sua,
Ad se, voluptas tempore. prouocat
Huic vmbra somnos; ille vernæ
Damna legit speciosa Floræ.
Hic in recurui cespite marginis,
Crystallinorum lumina fontium,
Errore pascit; ac in imo,
Dinumerat manifesta lymphæ,
Secreta fundo; quosq; sibi ingerunt
Audit susurros; mitigat interim,
Ethesiarum temperatis,
Solis equos leuis aura flabris.
Sed his, quietas, delitijs beat,
Ver molle gentes. Ah nimis exulat,
Pars blandioris Maius anni,
A Lechicis procul ista terris.
Pro messe florum, sanguineæ rubent
Flagella virgæ. luctifico pauor

Jubatus, alterata noctis,
Occupat amphitheatra crine;
Ac siderales seditionibus
Jnfamat axes; terret & eminus,
Ardente, regnorum pauentes
Jgne capillitij Tiaras.
Quæ tam feraces in mala germinat
Natura scopas? Quæ trepidantium
Pallore Persarum, fugabit
Attonitum Salamina Xerxem?
Quam terra, ruptis rursus hiatibus,
Viso Cometa merget Achaiam?
Quæ flente Aristæo, peribit
Bura suis Heliceq; fatis?
Si fata nostris, Sarmatici decus
MARIA sceptri, cladibus imminent;
Tu quam rosarum & liliorum
Congeries, sequiturq; toto
Ver apparatu, blanda Poloniæ
Dabis dierum tempora. Tertij a
Sub CASIMIRO CASIMIRI
Ne miserum reuocetur æuum.

a *Anno 1462 ante mortẽ Casimiri III. tres soles in meridie Mense Decembri visi, & Cometes duûm ferè mensium spatio post occidentem solem apparuit Cromer. lib. 29.*

PRODIGIVM VIII.

FEralis vrna, cruce signata, funestauit aërem. Hæc MARIÆ MATRI Viuentium, in

Prodigiosa ICONE IANOVIENSI *expianda offertur.*

HOrrore pectus palpitat. & gelat
Letale venas frigus. in æthere,
Cælestis atrum, dum Polono,
Sarcophagum parat ira regno.
Olympe, tristem cui subito locas,
Polinctor vrnam? quæ miserabili,
De plebe segregata stabit,
Victima dilanianda cultro?
Salsis, inanes sæpe hominum minæ,
Dignæ cachinnis. & temerariæ,
In sibilantem Apeliotam,
Verba volant malè lapsa linguæ.
Toto, impotentis Xerxis, ad irrita
Flagella risit Nereus æquore;
Secumq́, stultum verberati
Supplicium rapuêre fluctus.
Ad sola læsi verbera Numinis,
Verus Pòetæ sensus Horatij.
Rarò scelestam, claudicante
Præterijt pede pœna culpam.
Quoscunq; vates sandapilâ metus
Jntentat æt. Tu modò Lechiam,
Non nubiloso, perditorum
Spes hominum, speculare nutu.
Pulchro, se in ipsis, germine surriget,
Fecunda taxis laurus; & aureum,
Diducet e colu, sorore
Cùm gemina, soror æqua fusum

PRO

PRODIGIVM IX.

ANno 1654 9. Iulij. *Solis ad occasum vergētis, medium orbem, cor gladio transverberatum, diro occupauit ostento. Et hæc tamen letalis plaga, solisq́ deliquium, curandum ei proponitur, quæ in miraculosa* IMAGINE *SVA* ZIROVICENSI, *Diuinam Prolem Materno inhærentem gestat pectori.*

VUlnus dolentûm flebile cordium,
Cor ense scissum. conspicuo pates
Jn solis orbe. vt altiore
Cor Lechiæ penetretur ictu.
Quoscunq; mundus vidit, & horruit;
Vincis dolores. Pæonij minor
Plaga est Philoctetæ. receptor
Herculeæ minor Oetha tumbæ.
Non omne vulnus, mortibus abditam,
Fisso recludit corpore ianuam.
Inter salubres, sæpè nata est
Vulneribus Panacæa flores.
Solum, inter artus, permodico necat
Cor plaga tactu: punctum animæ, leuî
Punctu fatiscit: nec Pelasgis
Vt feriant opus est sarissis.
At ima quamuis, lancinet intimas,
Fissura fibras; SARMATIDIS tamen,
Hiante REGINÆ, Patronam
Plaga manum roget alta morte.

NATÆ

NATÆ PATERNO CORDE, reconditam
Jn CORDE PROLIS gestat imaginem;
A corde Materno, vt paratam
Corda sciant petere ægra vitam,
Quas semiuiuæ, pandit acinaces,
Clades profundo vulnere Lechiæ,
DIOPTRA PERSPECTIVA CÆLI, *Ita vo-*
Jn medio mala nostra sole, *cat B.*
Aspectu aprico perspiciet; modum *Mariam*
Simulq; nostris prospiciet malis; *S. Andre-*
Et terrefactos Occidente *as Creten.*
Sauromatas, releuabit ortu.

PRODIGIVM .X

IN eiusdem solis horrido spectaculo, pomum in quatuor partes diuisum, exitialem Poloniæ, in quatuor Tyrannos ostendit lanienam. Inuocatur in miraculosa IMAGINE REGNOVIENSI, illius auxiliū quæ pomi esu, perditā cum Patre sobolem feliciter recuperauit.

FEcunda pridem materies stetit,
Malum, malorum. Vendidit heu malo!
Cum nundinatrix stulta, mali
Progeniem gula Patris esu.
Multiplicato, nuntiat & tibi
Polone mærens, tot mala vulnere,
Fatale malum: iam quaternis,
Hæc quadruplex laniena, pomum
Regni, Tyrannis subiugat: *& diu*

Quæ colligato fasce ligauerat,
Vnita virtus, dissidente
Intereunt resoluta nexu.
O quæ süáui, vincis Hymettij,
Dulcore longè blanditias faui!
Conuerte suauiante gustu,
Jn sapidos mala Mala fructus.

PRODIGIVM XI.

POmum fatali quaternione scissum, commutatum est in virgam. Quæritur asylum in Materno MARIÆ Patrocinio, a Paterna vltoris DEI castigatione. Carmen oblatū PRODIGIOSÆ VIRGINI CALISSIENSI in templo Patrum Soc: IESV.

MUtos sepulchri discute pulueres,
Sedecianæ magne catastrophes,
Plorator: ac excede mæstâ
E Solymæ lachrymantis vrbe,
Jam per Lechæos, ingemina graue
Onus Triones. sæua repullulat
Jn signa Phæbus: & seuero
Euigilat fera virga monstro.
Rursumne Manli colligis in tuam
Virgulta prolem? num Fabij dabit,
Papyrius ceu in papyro,
Jura iterum truculenta dorso?
Stupensne, Bruti Roma iterum palam
Palum videbit? cum Patriæ Patrem

Vt se probaret, proditoris
Haud voluit Pater esse Nati.
Heu! prouocatam MATER AMABILIS,
Jn Filiorum terga, PATRIS manum,
Morare. natos, sæpè Matres,
E patrijs rapuêre flagris.

PRODIGIVM XII.

ANno 1649. 10 Octob. qui dies Solennis est Polonis, ob Victoriam a Turcis B. MARIÆ VIRGINIS ope, sub oppido Chotimensi reportatam, bellicum tormentum, igne rubeum, contra Suecorum castra directum, nocturno in aere apparens, tota spectauit Cracouia, tunc obsidione cincta.

SPectamus? an nos palpebra decipit
Fallente vitro? fulminat igneis,
Jn castra Sueci, VIRGO signis.
Quodq; super sua tecta pendet
Non vsitati visio prælij,
Supercubantes dimouet aggeres,
Cracus sepulchri, & fausta caræ
Omina vaticinatur vrbi.
O quos MARIÆ Machina funerum
Pones aceruos! Non ita Punici
Ductoris, accensis acerbæ
Jgnibus, incubuêre captæ
Faces Saguntho. quæ Latiæ fidem
Dum seruat vrbi; nec violat datum

Pacis sacramentum; tenendæ,
Promeruit Fidei esse pulchrum,
Regnis theatrum. Quid temerè, pios
Gentis fidelis, confero perfida
Cum Gente Manes? mitiori,
Trinacriæ cecidêre quondam,
Fragore portæ. Non humilis tuæ
Marcelle Prætor semita gloriæ;
Simulq; sementis, tepente,
Ex oculis salientis, imbre,
Jn ora riui. Mox similem Gote,
Dabis MARIÆ perditus exitum.
Quo subruenda sub Latinis,
Gens gemuit Deicida castris.
Et vos meorum, Mænia, nobile
Decus laborum, quæ modò tristibus,
Deformat Arctous fauillis
Mulciber, excutietis atrum
E fronte suasum. quosq; Tyrannicâ,
Nunc efferatos cernitis indole;
Sic disperibunt; vt natantem
Inter aquas, rapit aura bullam.
Sic est. globosæ Terrigenas pilæ
Instar cupido vertit. & interim
Euertit. inquieta, sorte
In propria, malè feriatum,
Vexat superbè nausea Spiritum.
Dicitq; non dum sufficiunt tuis
Possessa cistis auctiore
Ni teneas aliena censu.

Si flumen ipsam seruat originem;
Vix per pusillas serpit arenulas.
Vt sumat incrementa, plures
Despoliet, societq; secum est,
Necesse fontes. Suauior est gula,
Quam plura mensæ fercula distinent;
Quam prurienti, rusticanas
Cui Cynici coquit olla pultes.
Hem! falso auari dum sapimus bono;
In nostra stulti desipimus mala!
Et nostra perdimus, sequentes
Solicitis aliena votis.

PRODIGIVM XIII.

INaudita hactenus Polonis, in Mense Februario, per Maiorem Poloniam, inundauerant eluuiones Anno 1655. Hæ MARIÆ VIRGINI, in Prodigiosa IMAGINE OTOROVIENSI, tanquam ARCVI FÆDERIS, præsentantur comprimendæ.

TVrbidis stantem procul a procellis,
Occupa Lechi soboles Olympum.
Cernimus rursus redijsse priscæ
Secula Pyrrhæ.
Bruma frigenti glaciata febri,
Cedit autumno. positæ abrogantur
Mensibus leges. variantq; fixas
Tempora causas.
Phæbus in densas, moriente luce
Transijt nubes, agit ante noctis

Sce-

Sceptra, nox sceptrum, nec aperta pandit
Sidera nocti.
Luna nigrantem, pauefacta, spectat
Hesperi rhedam. medium renato,
Sol licet non dum est spatium quadtigâ
Mensus ab ortu.
Quantus est! totus natat in liquatis
Juppiter nimbis. nec habet, madentem,
Quâ grauis flammâ famulantis æthræ
Siccet amictum.
Gaudet antiquas rapuisse mixtis
Fontibus metas, Dominus refusi
Nereus Ponti, volitatq; laxis
Victor habenis.
At sibi ereptos, miseranda tellus,
Plorat aspectus. via nulla restat,
Quâ superfuso, gemitus ad astra,
Mittat ab alto.
Ante, formosos vbi Flora campos,
Dulce ridentûm variante florum,
Pinxerat visu, viridesq; lusit
Compta per herbas;
Hic vago fertur leuis alga motu,
Et stat informi statione limus;
Aut arenarum sitis, inferaces
Ponit aceruos.
Squammeum, densos pecus occupauit,
Arborum lucos; vbi crebra paruos,
Jure Maiali, volucrum colebat
Turba penates.

Quid?

Quid? laborantem sub aquis, benigno
Nulla tellurem releuabit Jris
Orta conspectu? pluuiæue demet
Pabula nubi?
Sed coloratum, teneant procellæ,
Fæderis pacti labarum. Polono,
Jmbribus pulsis, noua condet Jris
Fædera cælo.
Quæ serenato, quoties Tonantis
Detonat telis manus, in nocentem
Sontium vitam, nebulas furoris
Dissipat arcu.
Nec prece obstantis timidâ repulsæ,
Flectit admissis vitijs iniquum,
Filij vultum; facit & vacantem
Fulmine sedem.
Quin, velut cunctis mare confluentes
Alueis haurit fluuios; per orbem
Sic inundantes sepelit MARIÆ
Nomine pœnas.

PRODIGIVM XIV.

ANno 1654. Ipsis sacrosanctæ Pentecostes diebus, vix credibilis hyems, omnes segetes in Minori Polonia, Russiaq; decoxit. Querela, coram mirabili DIVINÆ PARENTIS simulachro, in Villa Czerminsko, reposito. Vt hæc NAVIS INSTITORIS de longè portans Panem, Poloniam ab imminente præseruet fame.

Ohe!

OHe! cum celeres ad Lybicum regit
Cancrũ Phœbus equos. quã gelidâ riget
Bruma effrons glacie! nec timet exulẽ
Regno pellere Junium!
Defluxisse sacro flet capiti gemens
Ornamenta Ceres. Triptolemi vicem
Suppleuit Boreas. spicea frigidis
Marcent serta Decembribus.
Quantum sub nimium congerie lucrum!
Quantusq; agricolæ dispenjt labor!
Et filo e tenui pendula, marcido
Spes in gramine concidit!
Quam vili, miseri Terricolæ, graues
Angorum Iliades claudimus exitu!
Longus tot spatijs totq; fluit vijs,
Vnam sudor ad horulam.
Sic in solicitos, intima viscerum,
Solers fila dolos fundit araneus:
Quos mox instabilem dissuat inuolans
Vespæ penna per aerem.
Sic per cuncta vagis gramina pennulis,
Prati, scandit apis; nec tamen in suos
Condit mella fauos. mellifluæ alteri
Spumant nectare cellulæ.
Ergo iam miseri rosa Erichthonis
Linquet membra fames: & Scythiæ cauis
Transportata Petris Lechiaco putres
Herbas colliget in solo.
Verum Niliaci talia sommet

Prin-

Princeps fata throni. Sarmatiæ RATIS
NVNquam DEFICIENS, Triptolemi vehet
Plenis munera carbasis.
Quæ ne perpetuâ corrueret cibi
Tellus esurie, diuite ab exteris,
Depulsura famem, merce, Alimoniam
Cæli detulit horreis.

PRODIGIVM XV.

SAnguineus, DIVÆ BOCHNENSIS, ante bella imminentia ploratus, & funestauit & recreauit Poloniam. Cui non leue solatium est, cecidisse ante maternas REGINÆ SVÆ lachrymas.

PLoremus? an Massylus immotos riget
Jntra oculos scopulus?
Caniq; marmor Caucasi?
Ploremus? En solamen opplorantium,
Nos præit in lachrymis.
Jn lachrymasq; prouocat.
Ploremus? En quam gutta guttam, profluis
Prolicit ex oculis!
Et rore ros protruditur!
Siccate latices vuidæ pupillulæ.
Mortiferum iste liquor
Scyphum propinat Lechiæ!
Quem nec Neoclides iuuenci in sanguine,
Nec bibit ingenuus,
Haustâ in cicuta Socrates.

Tali

Tali malorum temulenti amystide,
Vincimus immodicè
Epoti aquas Lyncestij.
Sed sit gemituum. sit dolorum nuntius,
Prodigiosa tamen,
Nimbo placetis Lumina.
Nam si Syracusiæ sub hoste vrbi fuit
Lene perire, suis
Jllachrymante cladibus.
Et tu vetusto nobilis gens ab Lecho,
Si tibi stare diu,
Suprema denegat dies.
Cade. rue. nam tuo madentes in malo,
Virginis ante genas,
Saltem peribis lenius.

PRODIGIVM XVI.

HOrridum prodigialium lachrymarum augmentum. cum præter prædictam Imaginem, alteram MARIÆ VIRGINIS, similis fletus fædauit Effigiem: hoc est ICONEM MISLENICENSEM in Minori Polonia.

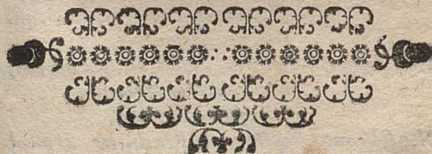
DJgnas cothurno præuia præeunt
Portenta clades. Terruit Antium,
Messoris olim Seia falcem, *Liui.*
Sanguineâ maculosa messe. *lib.22.*
Tabo vetustum Cæritis oppidum,
Coinquinatos viderat Herculem
Mutâsse fontes. ac hiantes
Horribili stupuêre rimâ

Cæ-

Cælos Phalisci. cum Thrasymenio
Spretor Deorum Flaminius lacu,
Deformibusq; Varro Cannis
Prætumidos posuêre fastus.
Et ad timendis tristè volatibus *Liui. lib.*
Reate Saxum palluit, antequam *25.*
Non hospitali Consul hospes
Hospitis interijsset astu.
Sed decolores sanguine, fluminum
Exeste cursus. dissona partuum
Exeste semina. & minaces
Duræ hyemis, lapidumq; nimbi.
Humana quidquid, prodigialium
Horrore pauit lumina visuum;
Excedit id, fædante malas,
Effigies MARIANA rore.
Heu Lechicarum versus in integra
Exuberantis Danubij ostia,
Ros vastitatum! aut cæterarum
Eridanum Satrapen aquarum!
Ferox subiecti sceptra Palæmonis
Possedit Arctos. Lechia Vandalis
Frenatur indignè lupatis.
Jn Scythicas abijsse leges
Se plorat omnis Russia. perditum
Redintegramus cladibus Jlium.
Troemq;, nostrâ nos stupemus
Pernicie reuocâsse Xanthum.
Ferro refertos scire nequit Ceres
Confusa campos. Sola riget seges

Æris

Æris per agros. pro ferace,
Triptolemus legit ossa spicâ.
Mars ipse supra funera nauseat.
Et dissecandis staminibus, manus
Lassata Parcarum, stupescit
Tantum hominũ potuisse dextras.
Pridem stiterunt sed tua lachrymas
Stillare MATER lumina. Fac bona,
Vt & Lechæa terra, cesset
Sanguineis lachrymare riuis.
Quando abiugatos, Hesperijs equos
Sol pascit aruis; & maris e sinu
Nox fusca prodit; si pudore
Purpurei rubuêre Cæli,
Non inde semper Tiresias malam
Scæuam auguratur; quod sibi mutua
Minentur arma, Patre frustra,
Æolij prohibente fratres.
Cæli pudores, Mane modestius,
Testante quondam Numine nuntiant.
Et ominantur nasciturum
Lumine commodiore Phæbum.

PARS

PARS VII.

DIVA TVCHOVIENSIS

Fons inexhaustus mirorum beneficorumq; operum. Sueco, Russo, & Transiluano, in sua Jmagine formidabilis.

ODE I.

DE singulari, B. MARIÆ TVCHOVIENSIS, erga suos clientes protectione. Nam quicunq; in prælio Berestecensi, gestarunt illius icunculas, omnes illæsi inde redierunt.

Regis ad exemplum, componi credite ciues.
Rex, viua lex est subditis,
Totaq; norma boni.
Felix censura est. plæclara exempla parantur.
Cum sponte Princeps, asseclas
Quod monet, ipse facit.
Non valet humanos magis intercludere sensus;
Quam cum Lycurgus, quas tulit
Legibus obsequitur.
Non fugienda Patrum, Natos, vestigia ducunt;
Et per decoros tramites,
Linea pulchra trahit.
Non solũ quod sceptra regis; Rex diciter. at quod
Sis ad

Sis ad regendum credito,
Regula recta gregi.
Sit prior Æneas opera inter talia. Troiæ
Sequetur Authorem manus,
Et sociabit opus.
Ad bellorum acies, cinctus Pietate MARIÆ,
Procedis, vna Lechici
Lux CASIMIRE Throni.
Te virtute, simul miles comitatur, eâdem,
Fracturus armis Cynthiæ,
Cornua Bistoniæ.
Sancta, panoplijs pro cunctis, fertur JMAGO.
Cuius lares, sonantibus a
Fluctibus ALBA lauat.
Hæc sola est clypeus, clypeo felicior illo
Qui concitauit Doricæ,
Numina militiæ.
Qui mundũ erudijt, quidnam facũdia posset,
Vir eloquens, fortissimi
Cum tulit arma viri.
Certa tuis REX Magne fluet victoria castris.
Victoriarum dirigit,
Cum tua castra Datrix.
Securam miles feret, inter vulnera, vitam,
Quam, vita per quam perditis
Prodiit, illa tegit.
Munierat quondam Pelidem Pallas Achillẽ.
Ne peruius periculis,
Vulneribusq; foret.

Laome-

a *Alba seu Biala fluuius Thuchouiensis.*

Laomedontæo Mater quoq; falsa Dynastæ,
Fulgoribus solis parem,
Obtuletat galeam.
Quæ furialè micans terreret lumina Turni,
Metumq; depugnantibus,
Jncuteret Rutulis.
Ardebat flammis non enarrabile textum,
Quod in Cyclopum in cudibus
Fecerat Ignipotens.
Non secus, ac liquidâ si quãdo nocte, cometæ
Vomunt capillatum iubar,
Sanguineiq; rubent.
Vel qualem, genitor morborum Sirius ardor,
Siccos sub Augusti dies,
Halat in arua sitim.
Sed procul insani molimina inepta laboris.
Jn vanitatem fertilis
Progenies cerebri.
Non ficto Virgo munimine, corpus obarmat
Clientium contra tuas
Thracia Diua rotas.
Sibilat emissis Lachesis per castra sagittis.
Densoq; plumbi Martios,
Perpluit imbre viros.
Virgineã at quis quis pro scutis Icona portat,
Jmber petito à corpore,
Sic reuolutus abit:
Vt nil læsurâ, scopulus cum tunditur algâ,
Algæ retunsa, tunsio
Absilit à scopulo.

Disce tuæ miles quæ sint tutamina vitæ.
Qualiq; vertex Atropon,
Non timet in galea.

ODE II.

B. *MARIA THUCOVIENSIS, Præsens Authori solatium. cui ille nunquam sine subsidio, suas commendauit necessitates & solicitudines.*

EXulcerantes pectora scrupulos,
Frontisq; rugas, purpureo fugat
Hortus theatro: dum renato
Post hyemem tepet Hybla Maio;
Amæna multùm, nec mihi pulchrior
Tempe voluptas denegat; & mihi
Depromit optatos aprico
Delitias Paradysus horto.
Nec si me, atroces, Penthea, distrahunt
Angore tricæ; lilia Cygneis
Quæro æqua plumis; aut rosarum
Purpureis labra tincta succis.
Candore vincit lilia; Punicas
Rubore Virgo transgreditur rosas;
Thvchoviensis, quam precante,
Indigetem colit ara cerâ.
Hic inquietos Thelephij miser
Depono morsus vlceris. hic nome
Se frangit. hinc sereniori
Certa venit medicina menti.

ODE III.

AD Eandem generis humani Consolatricem authoris in calamitatibus Poloniæ pro ea Polonia & pro se ipso supplicatio.

HOrroris tempus tenet illætabile frõtem
Defrenatur habena dolori.
Scindite fatorum perimentia fila ministræ,
Quid tandem sub sole placebit?
Displicet ipse dies. nec prodit amænus, am
Phæbus humũ qui circulat axe. (r
Si liquido specto exerrantia flumina ludo.
Jn lachrymas me flumina ducunt.
Audio siluarum si mutua murmura; flenti
Persuadent epicedia siluæ.
Si forment volucres, teneros super arbor
Jnsulsas condisco querelas. (psalmo
Non me, qui Stygias Cytharâ molliuit Ech
Threycia testudine flectet. dna
Hunc qui Cadmæos animauit carmine muro
Cantantem Corydona putabo.
Non ego camporum miror proscenia; miro
Quæ retegit natura theatro.
Alcinous totos huc conuehat hortus amore
Nil totus mihi proderit hortus.
Tristitiæ induxit captiua Polonia Cauros,
Antiopes lamenta resorbens.
Lamentatores, poscunt delubra, genarum
Jmmenso sud rudere nimbos.

Non a

Non ad plebeias stant metra Simonidis vrnas.
Aut plorant sine nomine Manes.
Integra Patritij plorantur castra cruoris.
Ne vili contecta sepulchro.
Mænia deflentur nullis habitata colonis.
Et vidui sine prole Parentes.
denti hæret crudi spolium miserabile Martis,
Bistonijs plebs curua catastis.
Nostra Musurmanas onerauit natio classes.
Russiaq; est dicenda Propontis.
Nulla caret nostrâ Odrysij maris insula pube.
Nos Asiæ sola senta replemus.
Nostrarũ é gremio Matrum, probrosa reuulsis
Strata Canum caluêre puellis.
t iã CONSTANTINE Tua famulatur in vrbe,
Vincta graui KIIOVIA ferro.
Hic exaudiri gemitus, & sæua sonare *Æneid.*
Verbera, Dux Troiane stuperes. *lib. 6.*
Hic verus stridor ferri, tractæq; catenæ.
Hic regnant Rhadamantia sceptra.
Quid memorẽ magnos cumulatæ cædis aceruos?
Et pingues de sanguine glebas?
urre solum sanie faciem permutat; aratro
Dum campi premit ossa politor.
pirantes tabo, & cælum ventosq; grauantes,
Jpsæ agros odêre volucres.
alia prospiciẽs, quis non Harmodius omnes
Effundat per barbita lessos?
icne ærumnosus, maceratæ pectoris arci
Nulla dabit respiria morsus?

Hanc

Hanc statuit magno legem Lex Maxima mund
Succedant vt tristia lætis.
Et mox irriguas desiccent gaudia malas;
Et sileat sub risibus angor.
Nox non æterna retinet caligine solem,
Hesperium postquam intrat Iberum.
Sed neq; continuo, tenebrosam lumine noct
Antipodum sol claudit in antris.
Nunc natat ia lachrymis; nunc Iuppiter auget
Cæruleum per inane cachinnos. (ma
Nunc turbat timidos, turbata venilia, nau
Nunc maris Halcedonia torpent.
Post tragicos ridet Comœdia læta cothurn
Et mimo salit histrio saltu.
Me solum, æterno noctes horrore tenebu
Nullum cras meliora reducet?
Tarpeio quondam residens in culmine cor
Occinuit MELIORA SEQVENTVR.
Sit tard9 structor, Diphilus. sed post duo lu
Promissas tamen extruet ædes.
Annum solus ego miser expectabo Plato
Pythiaca vel fulgur in Harma?
Quisnã Aquilo tãtas depellet flamine nub
Ergo nunquam Euripe quiesces?
Tollite me celeres Zephyri; suspiria Cau
Pernices mihi iungite pennas.
Huc vbi parua, pigras Thuchouia, spectat
Ft crebras, sua gaudia, siluas. (ren
Hic se Virgineam dolor exhilarabit ad Ara
Hunc fugient mea nubila solem.
Nec primi

Nec primũ, blandæ, mærentia carmina, certũ
Ad DOMINÆ tendetis asylum.
Tot dedit acclini iam MATER prouida, luctûs
In nebulis, solatia seruo.
Et nunc VIRGO, tuas nunquã non mitis ad au-
Missa volant cum carmine vota. (res,
Non perimus Lechi primæuæ tempora famæ,
Quâ pauidum calcauimus Istrum.
Cum Byzantino, marcente Propontide, Regi
Moldauiæ fuit vrna Chotimum.
Vel VITOLDÆA resupinus Bosphorus hastâ,
Sub nostris vt væneat hastis.
Non Dominas rursũ vt ponas CHABER inclite
Edomiti per littora Salæ. (metas,
Tempus erit, nostrâ pubes, de stirpe priorum,
Cum releget, vestigia Patrum.
Plenisq; Ægeum galeis bibet Hellespontum.
Et tacitis Mæotida ripis.
Nũc humiles liceat depellere VIRGO catenas;
Et Gotici iuga dura Tyranni.
Pacatâ tandem, reserati ferrea Jani,
Compescat pax limina claue.
Quos nunc ferali scindit discordia motu,
Sancta liget concordia ciues.
Deniq; me, dulcis, de mille clientibus, vnum
O VIRGO defende clientem.

ODE IV.

Ad can-

AD eandem LVMINIS de LVMINE GENITI GENITRICEM, cum hæreticas no[…] ad Spoliandam TVCHOVIENSEM Aram p[…]perantes, immissâ prodigialiter caligine abegisset.

QVid nox Thyestæ? fabula. fabula
Orci lacunæ. Styx, Phlegeton, chao[…]
Nugæ; iocusq;. risus, olim
Cimmerij sine luce luci.
Heu culpa veras mentibus ingerit
Patrata noctes! quæ superant tuas
Amsancte fauces; quæq; ternis,
Pluto regit data regna Diris.
Has peieranti Vandale crimine
Spiras Mephites. dum tibi Tantali,
Jgnita pectus, in MARIÆ
Jnnocuam sitis vrget Aram.
Vt se Africano turbida Circio,
Cupido versat! vexat vt omnia!
Magisq; sæuit, quam prehensos
Quando vorat sacer ignis arm[…]
Quidquid retrusis prouida condidit,
Communis altrix terra, repagulis;
Vt Matricidarum secures
Effugeret genitrix Neronum
Jd emedullat, per titubantium
Ligone fossor, vulnera collium;
Dum nunc Ibera; nunc Liburna
Pernicie licitatur antra.
Propè ipsa fusci limina Tænari,
Solem perosos funerat exules,

Spes vana lucri; subruendum
Vix paries tenet vnus Orcum.
Plutum, salutis prodigus, auios
Per insularum nauita limites
Vestigat; *hydropemq; habendi,*
Potor opum magis auget hydrops.
Quis Sysiphææ limes erit spei?
Quæue infidelis meta pecnniæ?
Cum Tota nostræ scripta vitæ
Summa. SATIS. Fluat Hermus auro;
Nutent opimis Gargara frugibus;
Vtroq; Titan cardine seruiat;
Telluris hæres, sortietur
Vix triplices tumulandus vlnas.
Nec in profanas, bullit opes ferox,
Tantum appetitus. Noctigenûm face
Vrgente Pentheos, Sororum,
Jn vetitam ruit vsq; prædam.
Quænam illa pestis, puluerearn trahit
Secum procellam? quis volat improbo
Globus tumultu? quæ rotantur
Tysiphone præeunte turmæ?
Agnosco toruæ progeniem Stygis.
Jnominatis Zwinglia fulgurat,
Bellona signis. quam scelesti,
Sæuus amor coquit intus auri.
Te contra, iniqui, Diua ruit rapax
Argenti Orexis. Te volucres petunt
O MATER Harpyiæ. Tuamq;
Exitij metus vrget Ædem.

Suæne pugnax pro Dominæ domo,
Jn fraudulentos Hæresis asseclas,
Non surget æther? & silebit
Pro proprijs Domus ipsa tecti
Quondam in dolentûm turbine ciuium,
Cum Tullianos, non nisi nomine
Pulcher, penates, parricidâ
Per scelus est populatus igne.
Toto eloquentis Rhetorices tono,
Contra impudentem Tullius arserat
Plebis Tribunum, dum Latinus
Juppiter in Cathedra tonaret,
Hic nulla vocis fulmina mugient?
Claudetq; muto labra silentio
Orator àër? nec patentes
Rumpet humus reserata fauces
Cassisne Pæan vocibus insonat?
Quod sola toto strauerit Hæreses
MARIA mundo? quas bibisti
Flammiuomas propè Ditis o[ris]
Arri paludes? quas docuit trifaux
Latrator Orci, Nestora Cerberus?
Quas cum furore coniugales
Eutychio peperêre Diræ?
Quascunq; stultâ fudit arundine,
Caluinianæ rixa proteruiæ:
Errorq; Zwinglij; & Lutheri
Pugna; Melanchtoniæq; peste[s]
Verum Polonæ, nunc quoq; nobilis
Viret triumphi laurea PRINCIPI,

Fremente, vindex, 'transmarinos
Jn Sisaras polus ardet irâ.
[E]t testis iræ, præcipitem, peplo
[V]elata nubes obtegit æthera;
Claramq; vespertina lucem,
Ante statas, fugat hora, metas.
[N]egate pulchram gemmea lampadem,
[I]nominatis astra volucribus;
Jn noctis vmbra, noctuarum
Lucifugæ volitent cateruæ.
[C]ohors latronum, munere publici
[I]ndigna Phœbi. quam temerario,
Jn cycladatam sole DIVAM
Cum furijs, furor egit astro.

ODE V.

[V]otum ad Eandem votorum nostrorum metam pro afflicta Polonia.

[C]ognatus cælis, alios delectet Olympus.
Aut ventis imperuius Hæmus.
[H]erculeæ, metam Calpen, Hispania clauæ
Opponat, NE PLVS EAT VLTRA.
[A]nnibalem nimijs exurat gloria tædis.
Jndomitas quibus edomet Alpes.
[N]ubigena his niuibus spectacula præbeat ossa;
Vere alios demulceat Æthna.
[E]t quem detineat crinito vertice Pindus.
Aut magni rogus Herculis Oëta.

Me rapit, in caros nemorosa Tuchouia colles.
O felix Tuchouia templo!
Templo! quo posuêre suum miracula nidū
Munificâ stat in Jcone VIRGO. (&
Morborū domitrix,& mors creberrima mor-
Ac laceræ firma anchora cymbæ. (tis;
Huc fertur variæ spoliū lachrymabile Parcæ;
Et spolium Proserpina reddit.
Huc serpunt ruptis putentia corpora neruis;
Et referunt vim corpora primam.
Odrysijs implorat opem captiuus in oris.
Et patrias reuocatur in oras.
Vidi ego, ferratis pendentia vincula circis
VIRGINEI sacra signa peculî.
Et vidi. & dixi. Vnius SPES PVBLICA, Tant
Te didicit numella Patronam.
En Tua non vno gemit arcta Polonia nodo
Arctatam nec VIRGO renodas.
Fallax abripiat submersos Alba; reducis
Emersas ad littora prædas.
Nobis infudit totam, vesana, malorum
Te spectante Malæa procellam.
Jrata obliquis voluantur fulmina pilis.
Exarmas HERA fulmina pilo.
Hinc torquet Got9;hinc armata tonitrua Mo
Exarmare tonitrua cessas? (schus
Eia age. si raptum stulto nec Moschica cæpto
Nec ponit Gota fulmen Enyo.
Tu quoq; fulmineâ Phaetõtes percute fundâ,
Et compesce grauē, ignibus, ignem.

ODE VI.

SVspirium ad Vitæ humanæ Tutelam; MARIAM VIRGINEM. cùm furor Transiluanicus, & Roxolanus, innumeram, Varijs in siluis, & latebris, latentem plebem interfecisset. & ipse author, tempore huius incursionis, in Tuchouiensi latuisset siluâ.

FElices Arabum, quid iuuat arbores,
Per tot difficilis tædia Nerei,
Et dispendia vitæ,
Vanis quærere sumptibus?
Quid formosa Syri vulnera balsami,
Mercamur pretio? Nobilium sagax,
Quid venator odorum,
Serum rura perambulas?
Huc frontis geminam conijce lampadem;
Quâ verrit tremulis nubila crinibus;
Et moto annuit Euro,
Paruæ silua Tuchouiæ.
Hæc Carmele tui prægreditur iugi
Fortunata comas. hæc cupidas premi
Palmas, vincit Idumes;
Et crispum Libani caput.
Jlli cedit Athos, & Zephyri torus,
Tempe Thessalicis roscida fontibus.
Hæc felicior, vdâ
Pæstani speciē soli.
Non quod præcipuis diues odoribus,

Mercatoris opes auget, & vtili,
Se ditare volentûm
Jmplet compita iurgio.
Non quòd difficili cinnama cortice;
Aut Myrrhæ lachrymas; non popularibus
Vel progignat acerris,
Ditis gramina Persiæ.
Sed quod simplicibus, fida Puerperam,
Natarum obsequijs, subdita Virginem,
Jmpensè veneretur,
Et totâ colat arbore.
Hæc formosa Cedro, despicit hispidum,
Grandæuo Libanum sub silicernio.
Jsto picta triumphat
Pæsti iugera lilio.
O quæ Virginei sumis ab integra
Jllibata cedro Symbola Corporis!
Noxarum cariosas
Nunquam passa teredines!
Jdæ pinifero, Dardanium tegant,
Tecto, tesqua Ducem, ne Priameia
Post incendia, paruam
Romæ perdat originem,
Jngens Pannonico, plurima panico,
Sese, turba metu, condat in auios
Saltus, pallida Rossæ
Venatura ferociæ.
Me vicina Tibi silua, mihi Cypri
Apricis potior præ topiarijs,
Abscondat spatiosis;
Tutrix abdita brachijs.

Hic,

Hic, seu de roseis Phosphorus exeat,
Ornatus thalamis, & rutilam aureâ
Solis Curopalates,
Turbam submoneat rude,
Seu idem, reducem, vespere Cynthy
Germanam, reuehat noctifer Hesperus,
Et noster salebrosis
Nunc saluator in angulis;
Vates Sarmaticam flebo Tragædiam.
Perfundam tepidis rudera lachrymis,
Et proiecta iacentûm
Passim frusta cadauerum.
Donec Virgo tuis eliciam simul
Fontanam ex oculis; nostra lauantibus
Vt sic crimina thermis,
Lustralis liquor eluat,

ODE VII.

MEmnosine VIRGINI DEIPARÆ in sua Imagine TVCHOVIENSI Opitulatrici. cum autor, persequentium Russorum, & Transiluanorum, eius ope, crudeles manus effugisset.

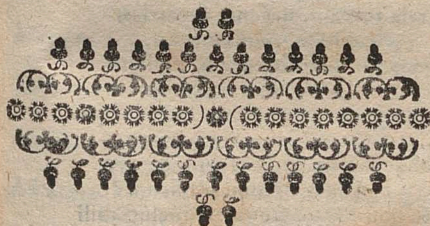
QVid plusquam Æacio, Virginis horream
Defensus clypeo? seu subiti ingruant
Bellorum fremitus; seu secet Atropos
Curuâ licia forfice.
Me vel Parrhasijs pone sub axibus;
Quo nunquam tepidos deuehit halitus,

Flo.

Florum Flora Parens; nullus vbi pigras,
Maius diminuit niues.
Vel per, Gorgoneo semine, feruidæ
Tractum fer Lybiæ; cuius humus sitim
Æternam patitur; nec minimis tamen
Fauces proluit imbribus.
Cui nec per modicum, Triptolemũ Ceres,
Jndulsit spatium; quam reuirentium
Siluanus nemorum Satrapa, nullibi
Vmbris vestijt arborum.
Qui-me-cunq; situs viderit hospitem,
Si tu VIRGO tuum præsidio comes
Vallabis famulum; non erit aduenæ
Formidabilis hospiti.
Te ducente nigræ regna Cafrariæ,
Jgnotæq; mihi climata Bengalæ,
Et nostro ad libitum sanguine fertiles,
Visam Japonis Jnsulas.
Exlex China, suos hospitibus licet
Intercludat agros, per medias tamen
Pilorum segetes, septa nefarijs
Rumpam littora legibus.
Mox Malabarici tergora Nerei,
Malacæq; cauos ingrediar sinus,
Mox curram intrepidis nauita carbasis,
Molucana per æquora.
Cautus, pennigeris non peto mortibus
Prægnantes pharetras. nolo volubilis
(Victorem illa licet sæpius in fuga
Vincat) spicula Thraciæ.

Fru-

Frustra Terrigenûm prouida mens, cupit
Euitare nigram Persephones colum.
Nec quidquam varijs ponere quærimus
Tot munimina casibus.
Leto mille modi. mille pericula.
Et sunt mille viæ. dum fugis, in fuga
Mortem ipsâ reperis. is; recubas; simul
Tecum mors cubat; ambulat.
Hic cautus galeæ tristè micans iubar,
Armando capiti ponit; hic æs triplex
Circa pectus habet; mortifero tamen.
Ne sic ianua vulneri,
Interclusa latet; per rigidos celer
Clotho intrat chalybes; & caput, & caui
Spiramenta rapit pectoris, irritas
Irridens galeæ moras.
Js securus erit, qui meruit cliens
DIVÆ præsidium MATRIS. hic obuium.
Cælo teste, caput per dubias feret
Jmperterritus aleas.

PARS

PARS VIII.

MVltiplex MARIÆ Polonorum REGINÆ, in varijs Jconibus, erga Poloniam, Lithuaniam, Russiamq; Præsidium & indubitata salus.

ODE I.

IMago DIVÆ VIRGINIS CROSNENSIS Transiluanis Russisq; formidabilis. quæ post emissum ad se a Crosnensibus Ciuibus Votum miro hostes terruit prodigio. in ipso enim oppugnationis feruore, apparuit in aere hasta rubra, Polonicorum armorum genus.

AD arma. ad arma. pulchra Leche strenui,
Propago Martis euola.
Si tela torpent. degener si patrias,
Ærugo rodit lanceas.
Nouos paratus lancearum, cælicis
Ab officinis arripe.
Quos præliorum, VIRGO, lecta desuper
PRÆSES tuorum porrigit.
Adhuc iniquæ turba Transiluaniæ,
Vrges Gradiui classicum?
Nec obstinatam frontem, ineluctabili
Prudens retorques vulneri? Hem!

Hem! dote tantâ sanguinis ducens nouum,
Sponsæ procum Poloniæ.
Non fabulosa scena iam, Cepheiæ *Ouid. Me.*
Ordiris aulæ fabulam. *tam. lib. 5.*
Actura stulte Phineum, aut Polydæmona
Atynue Gangis accolam.
Et quas venena sibilante Gorgone,
Hymen cecidit Persei.
Absiste lingua. casta, cum procantibus,
Componis arma iurgijs?
Non semper apta, deferendis mortibus,
Amenta, mortes inferunt;
Ad bellicosam, quæ neci mortalium,
Bellona cudit aream.
Pallantis in se Turnus emissum, ioco
Tuto remisit missile.
Pariq; Turni Dauniam, Dux Dardanus,
Risit cachinno lanceam.
Quæ Martiali, dimicanti, in circulo,
Vxore pro Lauinia,
Terræ tenaci sic inhæsit cuspide;
Vt truncus hæret esculi.
Mars, morsq; paruæ limite quidem literæ
Discriminantur; attamen
Hostile pilum nec leuem lædit pilum
Vetante Martis arbitro.
Pila illa, Rosse metue. quæ pro Lechia
REGINA torquet Lechiæ.
Ad arma. ad arma, prouola. ad quæ te Tua
Polone Ductrix excitat.

ODE II.

DIVA SOCALENSIS. a qua Rex Inuictissimus IOANNES CASIMIRVS, cum sub Ciuitate Socalensi, reliquas Poloniæ Vires, contra CHamum Tartarorum expectaret, narratur sæpius opem flagitâsse & pro sua Pietate impetrâsse.

SInt, quos frugiferis distinet ostijs,
Monstrorum genitor Nilus. in obuios
Dum grassatur agros; & replet vnico,
Lagææ segetis semina, gurgite.
Sit, qui ad præcipites Danubij pauens
Stet spectator aquas. vel per inhospitam
Colchon, diuitias velleris ambiat.
Aut e purpureæ portu Oromusiæ,
Conchas, solicitâ naue, puerperas
Gemmarum, Occiduum portet ad Hesperum.
At me Castalius proripit incitus; *Russiæ*
Russorum, virides quâ rapidis Bogus *fluuius.*
Ripas lambit aquis; & DOMINÆ pedes,
Castis Naiadum suauiat osculis.
Quâ LAR Christiparæ, culmine iurgia,
Pugnasq; Æoliæ despicit Jnsulæ.
Salue VIRGINEI DIA PALATII
Sedes. Sarmatico pacis in otio
Tantâ nuper opum dote grauis. nitens
Donatorum auidè luce monilium.
Te Martis tunicâ tecti adamantinâ,
Votis

Votis solicitant, cum populo Duces;
Bellacesq;, pijs nutibus, ægides,
Et strictos chalybes, & galeis truces,
Curuant, cum rigido poplite vertices.
Quin REX ipse, tuam, dimidius vocat
CASIMIRVS opem. Bistonios, HERA
Pollens Sarmatiæ, differ acinaces;
Deformisq; Lecha cæde, Rutheniæ,
Pallenæa procul disiice germina.
Audimur. roseâ pulchrior Jride,
Ferratam Geticæ DIVA proteruiæ
Pellit diluuiem. sole serenior,
Coniurata fugat nubila Russiæ.
Qualis, cum pauidum, nauita nubium,
Terrentisq; Abylam fulminis armiger,
Jn campo leporem prospiciens, vago,
Pennæ remigijs, denatat ex Ioue;
Et pandis spolium lancinat vnguibus.
Talis, Bistonios in Lapithas, Lechus
Quâcunq; effugium præuidet, insilit
Victor terga premens; mixtaq; Russiæ,
Densans cum Getico, vulnera vulnere.
O talem Lechicis, Cælitum iubar,
DIVA, asperge sitim nunc quoq; lanceis!
Cùm per seminecis membra Poloniæ,
Arctos Parrhasijs se rotat vngulis.
Fallorne? an roseis nutibus annuit?
Mausuetisq; preces combibit auribus?
Et promittit opem? quidquid id est. tamen
Hostis soluet atrox, vincula vinculis;
Et fuso, innocuũ, sanguine sanguinem. ODE

ODE III.

VIndex DEIPARÆ manus, Rauæ ostensa, in quodam milite Suetico; qui cum Imaginem eius sacrilego ausu despoliare vellet, repentè ex altari deiectus corruit, & elisus in terra, scelestam animam eiecit.

RUrsus recisas Monstra redintegrant
Phlegræa laruas? quis nimio furit
Ausu? superponitq; vasto,
Pelion Alcyonæus Offæ?
Quis execrandas Porphyrion manus
Intentat astris? & sociâ trahit,
Rhæcumq; Pallantemq; pugnâ,
Herculeo feriendos arcu?
An sulphuratis Æthna Typhoeum
Soluit cauernis? & nimium amplius
Pachynus, & comes Pelorus,
Jam nequeunt cohibere pastum?
Vexant Tonantis, centimani, thronum
Nomas & Othos. tollit in Vnicam
CÆLI COLVMNAM, præliares
Enceladus violator vngues.
Semperne pugnax terrigenûm furor
Diuos lacesset? Non mouet Eurytus?
Non præbet in corpus recepto
Sæua Thoon documenta telo?
Sed si proteruam, non valuit Iouis

Frenare

Frenare pugnam dextera. iam sciat
Maiore, bellantis MARIÆ
Vim stolidam cohibere freno.
Quas, fabulosi pectine barbiti,
Clades, biuertex collis, & incolæ
Parnassi, adinuenêre Musæ,
Ac cupidos docuêre vates;
Hos iam Polono, candida veritas,
Inscripsit Hæmo. Non Capaneium,
Thebæ colubrorum Propago,
(Terribilem Ioue dante scenam,)
Vidêre casum. sed didicit nouo,
Rumpentis æquum progenies Goti,
Funesta lapsu; & in nefandum
Hæresis exstimulata lucrum.
HERILE Mauors PALLADIVM, nouis
Tutatur armis. Sacrilego ingerit
Prometheoq; Sysiphoq;,
Consimiles laniena pœnas.
Intaminatam vix tetigit Mias
Nefastus Aram; cum Tityi luit,
Salmoneiq;, fulminatum
Numine præcipitante crimen.
Periculosis, alta cacuminum,
Semper premuntur culmina nisibus.
Profundiores, altitudo
Magna nimis, cadit in ruinas.
Prudens modesto, paruula præterit,
Arbusta Caurus Sarmata turbine.
Non frangit ornum, quæ propinquas,
Crescit adhuc, prope Matris vlnas.

Vallis, trisulci spicula fulminis
Ignorat. horrent Acroceraunia.
Et Maurus Atlas, celsiori
Qui nimius petit astra collo.
Jd si proteruus terrigenûm tumor,
Et tot nequiuit discere casibus
En hoc, Magistra Raua, Sueco,
Dictat idem, stupefacta casu.

ODE IV.

Beata VIRGO IASLENSIS. a trecentorum annorum serie, miraculis insignis. Eius Imago, cum Beciam (Ciuitas hæc est submontana) ob ingruentia pericula, vix deportata fuisset; Transiluanorum & Vkrainensium quatuor millia, ad occupandam Ciuitatem missa, Diuinitus territa, ne tentatâ quidem obsidione recesserunt. Commendat ei autor quandam benefactricem, mortem Mariti defuncti ibidem deplorantem.

ET tu frementis, Diua etiam, fugis
Nefas duelli? quam toties Phalanx
Turbata Ditis, & fugatis,
Mors timuit retroacta morbis?
TVRRIS DAVIDIS, TVRRIS EBVRNEÆ
STRVCTVRA FORMÆ; baiula siderum
Vincens Atlantis colla, parui
Depositum petis antra muri?
ARCEM SIONIS nubibus æmulam,
Nanis recondit BECIA turribus?

Jngensq; montium, minores
MONS LIBANI latet inter vmbras?
At flexuosæ, non fugiens petit,
Jnuicta VIRGO, mænia Beciæ;
Sed intrat optatum, pauenti
Auxilium, columenq; ciui.
Qualis nociuo vipera sibilo,
Angerue peior dipsade, vel natrix,
Vomensq; virulenta pestem,
E duplici Amphibisena collo;
Si matre paruis perniciem struant
Absente nidis; protinus aduolat
Pennata mater, triste fatum
Pro teneris subitura natis.
Sic ad clientem, sic petimus veni
Patrona ciuem. TVRRIS es æneis
Armata pinnis. bellicosis
MILLE Ducum CLYPEATA peltis.
Hic næniosæ, non humilem, Domûs
Solare luctum. quam gemino ferit
Fortuna telo. quæq; caro
Tristè gemit viduata Patre.
Vt fraudulento turtur ab aucupe,
Consorte rapto, personat auios
Clamore lucos, & sonoro
Tesqua mouet nemorosa questu:
Sic pulla, mæsto Coniugis, adgemit
Coniunx sepulchro; proq; suo, tenet
Mæroris horrorem, Marito,
Parte suæ spoliata vitæ.
Atra-

Atrata, Matrì Filia flebiles
Miſcet querelas; & tenero lauant,
Heu! ad dolorem nata proles!
Exequias Patris imbre nati.
Medere MATER MAXIMA, maximis
Cum PROLE Matris luctibus. vt tuas
Cum prole mater, poſſit aras,
Supplicibus cumulare donis.

ODE V.

DE benefica MARIÆ LASCENSIS protectione. Cui cum nobilitas Lancicienſis, Parochiæ verò Malynenſis, ſe ſuamq́ incolumitatem in pugna Bereſtecenſi commendâſſet; incolumis nullo deſiderato, e prælio rediịt. In huius beneficij obligatam memoriam, Aram VIRGINI collocauit.

NVnc ego non naſus fieri cũ vate Catullo!
Toto, ſed oculus eſſe vellem corpore.
Lumina centoculus, nunc ſi concederet, Argus.
Superbiẽtis multiplex decus alitis. (gus.
Et legerẽ. & rurſus quaſi nunquã lecta fuiſſet,
Oculos, MARIÆ in dona, centũ figerẽ.
Dona quibus durant ſeruatæ tempora lucis,
Auidæq; morti rapta multorum ſalus.
Gradiuus Thracũ graue & implacabile Numẽ,
Vt per Polonas helluo iuiſſet neces! (mẽ,
Ni refrenâſſes pharetratos VIRGO pauores.
Criſtasq; Roſſi cõtudiſſes Sparthaci Er-

Ergo bellantis poſt tot diſcrimina luctæ,
LANCICIANÆ prima terræ portio,
Polliciti exſoluit tibi VIRGO pignus honoris,
Aramq; ponit arrabonem gratiæ.
Quã non Praxitelis, Pariò de Monte, labores,
Aut Africanis excauârunt rupibus.
Nec Polycletæi cantata ſcientia ceſtri,
Myroniæue dedolauerunt manus.
Sed ſtudioſa Tibi, caſta, & ſincera voluntas,
Jn obligatis figit altè mentibus.
Quid ſuper impoſito, moles geminata, coloſſo
Papinianis ſurgit in ventos metris?
Sæcula Phœnicis, nulli dant marmora, ſtricta
Ceſſura volucris ipſa falci temporis.
Sub Ioue ſtet vaſtis turrita ſuperbia pinnis,
Pinnas ſuperbo tempus auellet Ioui.
Saxorum ætatem, pridem Iuuenalis, in ara
Magni lienis, cum cachinnis immolat.
Et ridet ſtantes in cruribus Æmilianos,
Naresq́ Galbæ, & triſte fragmen aurium.
Atq́ tui medium naſi Coruine ſepulchrum,
A neſciente feriari tempore.
Ille, ſibi quouis monumentum fortius ære,
Altoq́ ponit Alpium altius ſitu,
Cuius amor memori cælauit munera cordi,
Labore quouis, celte quouis pulchrius.

ODE VI.

Singu-

Singulare erga Illustrissimam GENTE[M] DANILOVICIAM pignus, MARI[A] VIRGO, quæ colitur ob plurima miracula, [&] beneficia, VCHANIIS. Eius præsidio, A[rx] Danilowiciana, inexpugnabilis mansit, contra Vkrainensem & Moschouiticam perfidiam.

FRustra insolentis Phlægra Borysthenis,
VCHANIORVM vertere Pergama
Moliris, & confæderatas,
Aggeris ex Aquilone brumas.
Affulget arcis præsidio, rubris
Non lota ponti Cynthia balneis,
Deserta cum supplet latentis
Succiduâ vice, iura Fratris.
Sed LVNA, Auito, belligeras tegit
HEROA turres lumine; noctium
Laruis, DANILOWICIANÆ
Gloria non tenebrata famæ.
Pallore nunquam Lechia viderat,
Cretata pulchri cornua SIDERIS;
Seu Ottomanus, Moldauorum
Jncubuit pelagus CHOTIMO:
Seu Tauricanus nimbus inhorruit,
Per tuta nunquam rura Podoliæ;
Tristesq; Maternâ Bootes
Brumæ acies glomerauit Arc[to]
Quantum Gelonæ, deliquium tulit,
HÆC LVNA LVNÆ! Sanguine turbida
Nouit Propontis; nouit ingens
Danubius; Tanaisq; ripæ. Sc[it]

Scit absq; tecto, per vacuas Getes
Sparsus nouales. cum per inhospitos,
Pauore lymphatus, NAHAIÆ
Desereret vaga plaustra campos.
Et tu rebelli, quæ Patriam feris,
Periura cornu Russia, senseras
Fatale Fortis lumen ASTRI,
Sæpe Tui lachrymare Nepr[i]
Coacta clades: ac tibi noxium,
Fracto impotentis iure licentiæ
Damnare fastum; & peruicaci
Spe, tumidas cohibere ripas.
Scit Pontus audax; & Rhodopeijs
Heu! fessa pridem sceptra sub Atreis!
Cognoscit Hebrus; nouit horrens
Caucasus; Æmoniæq; rupes.
Nec sola magnorum, excubias agit,
Fecunda Mater CYNTHIA luminum;
Borysthenæorumq; vanos,
Gnara canum cohibere rictus.
Sudâ repexis nocte Trionibus,
Purâq; solis lampade purior,
LVX INCREATÆ plena Lucis,
Purpureos cui luna subdit
Calcata crines, impauidos facit
REGINA muros. ipsa volaticos
Jgnes remolitur. nitrosum
Arce procul fugat, ipsa nimbum,
Jpsa & libratis, dissipat hostium
Globos cateijs. & regit alitis

Plum-

Plumbi procellas. ipsa trudit
Dēsam Equitū Peditūq; nubem.
Absiste cæptis Moscua, filiæ
Frigentis VRSÆ. quo ruis irrito
Cosace conatu? recede
Prædo Lechis onerate prædis.
Jllisne Mauors præualet arcibus?
Jllæne turres ariête corruent?
Quæ Tantam habere Contribulem
Et validam meruêre Ciuem?

ODE VII.

Diua VIRGO BOGVSSICENSIS, imperium in Orci incolas eorumq; expulsiones celeberrima. Cuius ope Illustrissimus Dominus Stephanus Czarniecki, excursiones Transiluanicas, primo militiæ robore collectas, partim cecidit; partim fugauit.

IO! Polonos continuat Lecha
Princeps triumphos! Voluitur Attilæ
Furentis, in tabo Propago
Attonitæ super arua Rauæ.
Impune nullum, nullum iterum canam
Nefas abibit. cæca velut nigras
Nox gignit vmbras; sic scelestam
Pæna premit comitata culpam.
Jam quas sitisti, Rossiacis, Scinis
Egresse terras finibus, occupa.
Continge. posside. his natantes
Morte oculos, animosq; pasce. Si-

cine in remotis, quærere dulcius
Sepulchra terris? & patrio procul
A sole, non sui voranda
Alitibus dare membra cæli?
Jacent aperto sub Joue segreges
Artus, & ipsas sub sanie necant
Telluris herbas; ipsa marcet
A nimio putris aura pure.
Fumant tepentûm strata cadauerum,
Nouasq; Cannas pandit, & instruit
Latè Thyestæas, Dynastæ
Pannonico, Lybitina cænas.
Vincit Polonæ dextera DEBBORÆ.
Postq; interemptam Forgelij manum,
Victorioso cum Ruthenis
Moldauicos metit ense truncos.
Vince. & triumpha. Præsidium Rei
VIRGO Polonæ. Tanta, mapalibus
Contenta tantillis. pusilli
Attegijs generosa ruris.
Tuos triumphos, gloria posthumo
Canet nepoti; dum vitreo vagus
Errore ludet, & lauabit
Contiguas sibi Raua ripas.
Hos seculorum Diua, Corinthio
Sculpet metallo, nota canentium
Trophæa, & externos refundens
Jn calamos, operasq; vatum.
Damnosa nil his imminuet dies
Torrentis æui. nec caries feret

Hinc triste fragmen, prælianttûm
Fortibus inuidiosa gestis.
Quin ipse arator, dum patrias colet
Ligone glebas; vel super arida,
Laboriosos, iam quietâ
Pace fruens, trahet ossa sulcos
Vel rusticanis, missilia eruens
Hinc, inde rastris; se sub humo putres,
Stupebit effodisse peltas,
Aut viduas sine crine caluas.
Conuertet ad Te cum prece supplices
MARIA vultus: atq; pia secans
Morâ labores, complicatis
Aspiciet tua templa palmis.
Dicetq; Salue Sarmatici fauor
Amorq; mundi. Te stat adhuc Lecha
Juuante proles: Vkrainæ
Vipereo laniata morsu.

ODE VIII.

Triumphalis applausus Victoriosæ VIRGINI BILSCENSI. cum post fortunatam e Chmielnicki... wanscio, Duce Moschorum, Victoriam, ducti eius relatam, Vexilla hosti erepta, sub Reginalibus eius pedibus sternerentur.

Post truci raptũ Phlegetonte Chmelvm
Post Tyrannorum geminas cupressos;
Quarta procumbit, tibi Diva, cæsus
Victima Moschus.

Millies lætum tonet Jo! cælum.
Millies felix sonet Jo! tellus.
Millies victrix canat Jo! grandi
Lechia voce.
Virgine ad iustum præeunte Martem,
Sic in Arctoi pecudes Bootæ.
Jnde Lithuanus; Lechus hinc; libratâ
Fulminat hastâ:
Vt per Ægeum glomerante brumas,
Et procellosas furiante mentes
Æolo, duplex ruit inquieto
Fulmen ab axe.
Ocior pennis volitantis Euri.
Ocior pulsis Scythiæ sagittis.
Littaui & Lechi, fuge Martiales,
Mosche furores.
Jam salus læsæ patriæ, præalto
Vrget Heroes stimulo, & seuerè
Ardet incoctum generosiore
Pectus honesto.
Ocior tensas fugiente casses,
Et sibi infestis propè iam molossis,
Territo ceruo, fuge Mosche verso--
--Hastilia tergo.
Jam palam pugnam tibi militare
Nuntiat cornu. simul & futuras,
Post grauem belli pluuiam, renarrat
Murmure Daphnes.
Ocior siccam populante Seiam,
Martis e campo, fuge Mosche flammâ.

Vince iam nunquam reditura truso
Flumina raptu.
Jam profanatæ Pietatis Aræ,
Cominus stricto sua iura ferro
Vindicant, fusus, refluo vt pietur
Sanguine sanguis.
Siste. velocem preme Mosche cursum.
Jam patet certæ fuga nulla morti.
Jam pauor leti, propè subsequentes
Concutit alas.
Jam tuo latos, Lybitina campos,
Proluit tabo. geritur Gradiuus
Jam tibi tantum iugulo. Polonis
Arma ministrat.
Hinc, & hinc, densâ strue surgit agger.
Hinc, & hinc magni super arua grumi,
Corporum crescunt. pigra per cruentos,
Plaustra Bootes
Pallidus riuos trahit; & suorum
Jngemens primum perijsse florem,
Vix tuis tantum licuisse credit
Lechia signis.
Ergo solennis, simul hinc Polono;
Jnde Lithuano, sonet ore Pæan;
Et tuis VIRGO iaciat terenda
Calcibus arma.
Rapta regali preme signa socco.
Et simul votis, preme destitutam
Moscuæ fraudem. super arrogantem
Scande tumorem.

Sic foue Lecham Litauamq; semper
Spes Lechi, VIRGO, Litauiq;, Prolem.
Sic ab Arctoo refer expetitas
Limite laurus.

ODE IX.

AUthoris Enthusiasmus, quod nullum adhuc de victoria habens indicium, in concione tamen pro festo Jnuisentis Elizabetham, VIRGINIS eam futuram ope Diuinæ Parentis prædixerat.

LEgem imprimentis pagina Numinis,
Nostræ exarauit mentis in abdito,
Quòd cauta, cognoscit futuros,
E vigili velut arce casus.
Nec sola tantum damna, latentium,
Quamuis remoto dissita limite,
Præsaga rimatur malorum;
Sæpè sibi est melioris horæ,
Lucisq, Manto. Solane nantium,
Hæc est per æthram conditiò alitum,
Præscire quod possint madentes,
Euronoti Boreæue pennas?
Et lætiores discere candidi,
Post inquietæ bella veniliæ,
Vices Phanetæ, & proditore
Pandere non reserata cantu,
Arcana cœli? Terricolas sua
Semper latebunt fata? nec vnica

Saltem patebit rima, clausum
Ad variæ penetrale Diuæ?
En quanta vati gloria, VIRGINIS
Narrâsse palmam, fædifrago tulit
Quam nuper e Moscho, & futuros
Vocibus anteijsse voces.
Nullus patratæ rumor adhuc erat
Felicitatis. certa tamen spei,
Jn mente bulliens voluptas,
Non vacuum, properantis omen,
Dabat trophæi. Nempe recondito,
Sua ipsa Mantem prælia dogmate,
Docebat, & Magistra fidas
Jpsa sibi referabat aures.
Ducis vocetur Troiugenæ Maro
Encomiastes. fiat Horatius
Octauiano; Claudianus
Belligero Stilicone felix.
Me sæpè talem, si facies mea
O Vita vatem. non ego, iam tuum
Parnasse verticem; sed ipsa
Non humili feriam astra fronte.

ODE X.

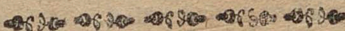
TRIVMPHATRICIS MARIÆ in sua Imagine CHelmnensi (quam Rex Serenissimus Ioannes Casimirus in castris Berestecensibus habuit,) de Scythis & rebelli Vkraina Victoriosa laurus.

DEcora pulchræ Filia gloriæ,
Nurusq; honoris, Fama. laboribus
Jgnara frangi. gnara pennis
Nubigenam super ire Pindum.
Conscende rhedam. purpureis Notos
Astringe loris. præpedientium
Rixas procellarum, & corusci
Tende vices per vtrasq; Phæbi.
Tecum secundis non sine plausibus,
Facundus oris Rumor, eburneum
Conscendat essedum, & curules
Sub pedibus tibi iungat horas.
J gratulanti VIRGINIS occine
Trophæa mundo. Quæ fuga Taurici
Anhela regis, & perempti
Cæde, greges peperêre KRIMI.
J per niualis frigora Parrhasis.
Canasq; pulchris per glacies notis,
Cæla corymbos, qui rebellis
Jnteritu viruêre Russi.
J belluosæ regna per Africæ.
Evince curru Marmaricis pigras
Terras arenis, ac perustum
A stolido Phaetonte vulgus.
Siticulosis hic lege marmora
Coæua campis. scinde gementium
Fragmenta rupium, & peracti
Ferre doce decora ampla belli.
Jncide Cæsæ fragmina Tauricæ,
Et fracta Thressæ cornua Cynthiæ.

Jnſcribe, quod marcent per herbas
Sanguineis noua ſtagna riuis.
Et quod Lechæo, ſparſa iacent nigræ,
Sub ſole, paſſim fruſtra Propontidis.
Et trunca mixtim decolore
Membra natant ſuper arua tabo.
Diſcat Polonæ prælia PRINCIPIS,
Et qui euagantis celat origines
Caputq; Nili. & quem feraci
Flaua Tagi beat vna fiſco.
Diſcat niuoſis Armeniæ Tygris
Cunas reponens montibus. & vago
Errore Araxes, quiq; magnos
E Rhodope trahit Hebrus ortus.
Sciat remotæ cultor Jberiæ,
Et qui rotatos Danubij bibit
Sititor amnes. quemq; laxis
Ambit Arar Rhodanusq; ripis,
Hoc irrepexo crine Trauancoris.
Et par Ophyro Sofala. & Æthyops.
Socotoræq;, Cafaresq;
Et Malabar, ſterilesq; Paræ,
Diſcantq;, ſueti Braſilij, ſenum
Dirè helluari canicie Patrum.
Ac dapſiles immanè cæſis
Hoſpitibus cumulare lances.
Quoſcunq; clari circuit orbita
Titanis orbes, Sauromatas ſciant,
Trophæa, prouentu MARIÆ
E Geticis retuliſſe laruis.

Alta

Alta ambientem ſidereus PATER
Premit tumorem. qui Capaneus, ſuos
Vult pro Dijs coli lacertos,
Et ſtolidus Iouis eſſe ſanguis.
Non pænitendam claude Coronidem
Mars, quem patrono LECHIADÛM regit
REGINA ductu. Vota tanto
Nil metuant ſtabilita fulcro.

PARS IX.

DIVA ZAGORENSIS. SEV PEREGRINATIO AVTHORIS

Quam Vouerat pro afflicto Poloniæ ſtatu & pro ſua e Tranſiluanico ferro eliberatione, deſcripta per Varias recreationes, quæ in itinere ad Miraculoſam hanc Imaginem contigerunt.

RECREATIO I.
Ex amæno Solis ortu.

JAm ſol vigili natus mundo
Jnfantis adhuc luce diei,
Pingit montes, tingit campos,
Et nocturno roſcida rore
Nitidis animat radijs prata,

Ad Con-

Ad Conſpectum Cynthia fratris,
Ridet pleno lætior auro.
Linquit lenes volucris ſomnos,
Et pacifici natio ruris,
Sua dumetis ſomnia narrat,
Ac genethliacum carmen nato,
Tenero promit gutture Phæbo.
Jnflata rudi Syrinx vento,
Tædia mollit paſtoritia,
Raucoq; ferit murmure ſiluas.
Jnter corylos fuſus, Jolam
Junctâ cerâ prouocat Ægon,
Et cum Mopſo Lycidam Damon.
Dum lata greges paſcua tondent,
Cumq; comeſis prati exequijs,
Potant vdi lachrymas venti.
Cur non hilari comites cæpto
Quod ſancitum eſt intramus iter?
Nondum nimio cum tepida dies,
Feruore pigras figit arenas,
Sed adhuc humili tramite, parcit
Matutinæ temperiei.
Jam Virgineas pulcher radijs,
Titan oculis retegit dotes.
Hæc recluſi eſt JANVA cæli,
Per quam tenebris contumulatas,
Sol Juſtitiæ rehumat terras.
Hæc Pathmiaci ſcena theatri,
Quam Zebedæi Natus, ab alta
Oculo vidit virgine Pathmo.

Dum

Dum ſubſidio nudus ab omni,
Solis pollens vixerat opibus,
Quas innocuum tegit arcanum.
Quo tunc diam corde volupiam,
Vacuus culpis hauſerat exul!
Cum Marianos vndiq; Phæbi
Cyclade cinctos corneret humeros,
Miro paſcens lumina viſo!
O attoniti lampas mundi!
O mihi talem ſemper dixit
Lucis genitor profer geneſim!
Seu cum roſeas linquens cunas,
Lenes terris diuidis horas;
Seu cum radijs iam vir adultis,
Mediâ cæli ſtans in libra,
Rerum modicas contrahis vmbras;
Seu cum tandem membra diurno
Laſſata ferens ſenio, rhedam
Tarteſſiacam ſoluis ad Abylen.
Hæc ſtellati gloria campi,
Hæreſis olim tetros lemures,
Et nunc Goticas pepulit noctes,
Cum ſubſidio, diſpereuntem
Juuit Lechiæ VIRGO Salutem.
Tu ſiderei REGINA globi,
Tu Lechiacæ vindex PACIS,
Jn pace iubes, crebrum vitæ
Quod ſecurus poſt naufragium,
Nunc tua repeto limina vates.

RECRE-

RECREATIO II.

Ex aspectu pratorum & florum.

CUr precioso coemam sumptu,
E peregrinis flores hortis?
Si sine podio comptos Zephyri
Spectare licet gratis circos?
Quid Samiorum quæram villas?
Aut herbiferi ripas Cydni?
Quid suspirem gramina Cilicum? &
Hispane tuas Turia rupes?
Si Paphia domi rident rura.
Nullus amænam Florum patriam,
Colit artifici cultor amore.
Non includunt nexa venustam
E sambuco mænia Floram.
Non sub Domino Prætor sceptro,
Cogit virides viuere Ciues;
Tamen in verna stat statione,
Florida nati gratia cæli.
Cultu proprio se vestit ager,
Et Cæligenis obycit astris,
Terrigenarum sidera florum.
Solus Sobolem Tu Faune Pater,
Curas Mater tu sola Pales.
O qui castæ mentis amator,
Jnter florum pascere gentes!
Vt tua nullo dextra labore,
Tot decorauit prata catagraphis!
Quisquamne suos sic limauit

Censore stylo scriptor libros?
Quisquamne suum sic expressit
Opus ad normam, pictor Zeuxis?
Quis sic cultum Persa tapetem?
Quis Phryx talem neuit Cycladem?
Vt tu rerum Genitor, miro
Nudam vestis syrmate terram.
Quot blanditias! quot delitias!
Legit e casto natura satu!
Vt Junonis vernat vbiq;
Per Balianam volucris Cyprum!
Et millenos explicat oculos!
Vt versicolor Nilus inundat,
Gramen alentem per planitiem!
En quæ Floræ panditur acies!
Hic Carpathias candore niues;
Jlle Caystri vincit olorem;
Pudor hunc viuo murice tinxit;
Mulciber illum, de Lemniaco
Ante quadtantem protulit igne.
Jsti pluuiæ pauo nubis,
Jndidit Iris mille colores.
Jlli casti stemma pudoris,
Nitidum gemmæ properant precium.
Hic galbineos inter fratres,
Stat trabeato consul in ostro.
Hic cum sudi Syrmate cæli,
Aurata simul sidera fingit;
Jlli fuscas pingit rubea,
Et nigra simul purpura malas.

Hic variatam Protheus alter,
Polypus alter, mutat faciem;
Ac in paruo corporis orbe,
Omnia Zeuxis pigmenta refert;
Albetq; ſimul; flauetq; ſimul;
Ruber igneſcit; mæret opacus;
Viret ad medium; mediâ veſtrum
Gerit in facie violæ cyanum.
Prati medium per Præneſte,
Virgine plaudit riuus choreâ,
Cui Blanduſiæ cedit vitrum,
Et nemoroſæ ſitis Albuneæ.
Hoc non potior, nouies doctas
Quæ Callihroe cingit Athenas.
Quæq; canoras reddit voces,
Scindens Afram Zame glebam.
At quam pubem Zephyri concors
Pars ſociali fædere ſtringit!
Stat quisq; ſua ſorte beatus.
Nec nobilitas alta, minorem,
Tumido ſpernit faſtu plebem!
Hem natiuis vt calathiſcis,
Oculos paſcens halat amellus!
Creſcente ſimul cum batrachio,
Cum viminibus iunci, ſocio
Nexu iunctæ ſtant ſaliuncæ.
Cum Serpillis quercula creſcit,
Cum flore, thymbra bibaci
Potat eundem gutture riuum,
Non procul vluis Verbena ſuam

Sed ſine rixa ponit ſedem.
Non quod celſâ nitet hic Cydaris,
Jdeo viles deſpicit herbas,
Mandatq; ſuo cedere lateri.
Hanc Symmetriam ſi concordes
CAROLE legeres inter flores,
Nunquam Lechici dira cupido,
Te cruciaret fomite ſceptri.
Creſce Parentis Floræ ſoboles.
Viuite letum flores Maium.
Ego de veſtris cupidus tribubus,
Jn Marianas euolo laudes.
Te Virgo meæ flores menti,
Panduntq; tuæ Symbola mentis.
Qui bis tincto tegitur cocco,
Legit e caſta fronte pudorem,
Qui Riphæis certat niuibus,
Typus eſt puræ Virginitatis.
Qui ſideream luteus ochram,
Jn cæruleis pingit folijs,
Hic tua narrat dilecta Parens,
Cum Verbigena ſuauia Nato.
Jam qui puro nitet electro,
Erga Numen ſe reſerantis,
Jn te pretium pandit amoris.
Qui mentitur ſe mirantem
Jn purpureo Cræſum ſolio,
Te iam verè Solymæorum,
Nitidam monſtrat Sobolem Regum.
At quam tumidum caput attollit,

Per compoſitum May trichilum,
E geniali pubes lecto!
Quod præcipuos Floræ titulos,
Jn Regali nomine præfers!
Et nunc gaudes Jerichuntinos,
Appellari Rosa per campos;
Nunc per caſtum caſta cubile,
Recreas Regem Nardvs odore.
Nunc alba ſuam per Convalles
Tibi deriuant Lilia vocem.
Negligo vanos campi ludos
Dum Te fixâ cogito mente.
Diligo viridis gnatas prati,
Quod tibi ſumis nomen ab illis.
Digna vocari nomine prati,
Jn quo pulchrum ſe Devs ipſe
Inter flores poſuit florem.

RECREATIO III.

Ex aſpectu fluuiorum torrentium & riuorum.

QUos per gelidos nuper menſes,
Tenuit rigidis bruma catenis,
Ex Vngaricis Alpibus orti,
Vt cum ſonitu, carpunt curuas,
Amnes vitreo morſu ripas!
Fluctuq; vago ſaxa flagellant!
Et percuſſæ verbere cautes,
Tollunt ſurdam murmur ad æthram.
Hic cum fremitu Steznica ruit

Baliano-

Balianorum flumen agrorum,
Fines famulâ lambens linguâ.
Hic maiores promouet auctus
O slawa celer, per finitimos
Tollens gemitu iurgia campos.
Jam quam varo Sanus flexu,
Obluctantes radit ſcopulos!
Et poſt Goticas victor clades,
Fert Viſtuleis gaudia ripis!
Aſſociati currite riui.
Sed cum ſalſo jam propiore
Diceris aue murmure Patri.
Veſtræ pugnæ prælia, veſtras
Diſcant liquidi fratres lauros.
Norit Rhodanus, Sequana norit,
Et Cornigeri flumen Rheni.
Ad Chriſtiparæ iuſſa Parentis,
Lechiam Pharias ſpectaſſe vices,
Dum Sueca pares tumuli leges,
Experta manus, cum Pharaonis
Auſibus, aqueo perijt Marte.
Sed nobilius celer aſſurgit
Ad conſpectos animus fontes,
Et luctantes vrget Muſas
Jn virgineos ire decores.
Vt quotquot humum cingunt fluuij
Progenitorem repetunt pontum;
Sic cum totis Gratia donis,
Tota ditat Te congerie,
Matre prioris Mater Sobolis.

Quid-

Quidquid nunquam contracta manus,
Numinis Almi, fudit in alios,
Jn Te largè defluit omni
Nostri specimen generis fluxu.
Sed nec tenuis nomina lymphæ,
Mare donorum spernit Nomen.
Dici VIVÆ PVTEVS VENÆ,
Et tam modico titulo, simile
Se PISCINÆ VULT HESEBONIS.
Jlli paruum dant agnomen,
Qui de Libani viscere montis,
Et muscosis promptè tophis,
Riui celeri nant Labyrintho,
Et vicinos, per Salomonis,
Se Duce Maio, fundunt hortos.
Hic est FLVVIVS, fortunatam
Qui lætificat NVMINIS VRBEM.
Et ne pateant hostibus, alto
Vallo muros cingit ahenos.
O immenso maior pelago!
Haurire tuos VIRGO latices,
Permitte tuum de Te vatem.

RECREATIO IV.

Ex Montium aspectu.

QUi per Lechicum tam grande Jouem,
Monstrant astris culmen Olympi!
Qui se miscent nubibus Hæmi!
Iam non fictâ mole gygantum,
Premit ingentem Pelion Ossam.

Jam non vnus trahit aspectum,
Ad se cæli portitor Atlas.
Jam non vnus rogus Alcidæ,
Cauri furias despicit Oêta.
Hancne Poloni vicit Calpen,
Par Alcidæ militis ardor?
Cum vastatæ vindex Patriæ,
Ferro rueret fulguris instar,
Jn Moldauici messes iuguli.
Quid mihi domitas iactat aceto,
Olim Ductor Punicus Alpes?
Annibal ornat potior Lecha
Pugnax Lubomirscius arma.
Nil ita celsum posuit Mater,
In difficili natura situ,
Quo non Victrix penetret Virtus.
Et generosus pectoris ignis.
Vix superandi Lecho fuerant,
Jn Montanos, obices populos,
Jgnara tamen vinci virtus,
Quod se nullis posse domari,
Spe mendaci credidit armis,
Summa petenti fregit luctâ.
Virtus solis soror & Lunæ,
Humilem nescit per planitiem,
Aut decliues serpere valles.
Petit immanes Acrocorinthos.
Non Riphæos horret scopulos.
Non in amœnam Scythiæ Rhodopem.
Non Erymanthi iuga formidat.

Libera Mauros calcat Atlantes.
Jt Cappadoces super Argeos.
Et Pamphilios super Apendos.
Et Latiales Apenninos.
It Lucanos super Alburnos.
Labor est illi cibus Albidij.
Et Lâgææ cæna Cleopatræ,
Illi nudus somnus clypeus,
Bellicus illi balnea puluis.
Quis luctanti prohibet passu,
Has Naturæ scandere turres?
Et Marianas contemplari,
Velut e speculâ longè dotes!
Tu portantis nubes apice,
Quæ sumpsisti nomen Libani!
E stellarum patria, nostras
Ne lachrymarum despice valles.
Faciles Genitrix Numinis, aures
Seruo vatis porrige plectro.
Te genialis decus Amani
Vox siderei dixit Sponsi.
Dum speciosam pulcher amicus,
Ad se precibus traxit amicam.
Non ita plaudit sibi Carmelus,
Quod finitimis propior stellis,
Jnter fratres regnat colles,
Atq; sorores numerat magnus
In famulitio valles Dominus;
Quam quod amænum dat tibi titulum,
Et Carmeli nomine dici
Audit

Audit tantam famulus Dominam.
Tibi quæ nulli flectunt venti,
Vltrò flectit colla Sanirus.
Tu pro placito castâ Sancti
Plantâ calcas terga Sionis.
Te Sanctorum NATVS in altis,
Fundat validam MONTIBVS Vrbem.
Quam posthabitis incolat astris.
Iam florigeri tunc tua Virgo
Inflexerunt lumina cliui,
Cum peregrino placuit ritu,
Consanguineæ limen Elissæ,
Per Iudæas visere Petras.
O qui sensus tunc Solymæis,
Te spectatâ, fuerat campis!
Cum plena DEO viscera VErbo,
Incuruatis colerent genibus.
Et sub castas iacerent plantas,
Larga pudicæ semina Floræ.
Quam tunc totum, Rosa fiebat
Virgine quidquid pede calcasti!
Sed nec modicum das documentum,
Quod montosi sint tibi cordi,
Præcelsa nimis Genitrix apices;
Zagorensem cum Sarmaticas
Ponis ad Alpes incola sedem.

RECREATIO V.

EX ARBORIBVS

AT non nudâ liquidum caluâ,
Superi findunt aera montes. En ar-

En arboreis, sine cultura,
Stat Cæsaries intonsa comis.
Nec ferre valent tot siluarum
Prædelasso pondera gibbo.
Increpat abies murmure cælum,
Quod vexantem fert Æoliam.
Tollit in altum brachia pinus.
Sed quis credet? Socijs vmbrâ
Quam iaculatur nocet arboribus.
Hanc post victi spolium Xanthi,
Anchisiades si reperisset,
Quæsiturus patriam, Latium
Erro ad Tiberim, despexisset
Facilem curuis nauibus Idam.
Hanc legisset nauita Typhis,
Ad Iasoniæ suppara puppis,
Cum Phryxæo spoliaturus
Tenderet Heros vellere Colchos,
En hospitij requiem lassis
Platanus plaudis præbet folijs!
Quæ Persepolis digna fuisset
Sponsa Tyranno, Ciuis tumidis
Si Persepolis staret in hortis.
Quercus primæ penus ætatis,
Validâ surgit luctâ, contra
Subsolani flabra palæstæ.
Quam Romulidûm Conditor, olim
Prisci Latij natale solum,
Si sibi genesis blanda dedisset,
Hosti raptis cinctam spolijs,

Fumans belli puluere, latos
Imposuisset victor in humeros,
Felix omen tot spoliorum,
Quæ de magnis Regina valens,
Raptura fuit Roma Tyrannis.
Quam concordi se connubio
Tam propè nectunt alnus & ilex!
Qam spatiosum tiliæ rami
Possederunt Domini fundum!
Hic petulantum, nocte fauente,
Ducit choreas grex Satyrorum.
Et nunc capripes forsan ibidem,
Turpia mulcet cornua Faunus,
Quodq; per herbam temerè fusi,
Bene volantes auras bibimus,
Naso nos suspendit adunco.
Hic post acti bella duelli,
Positis alis oscitat Eurus.
Hic æstiui tempore Cancri,
In recubans refrigerat æstum,
Hic ipse suo cum solstitio,
Sese latebris Iunius abdit.
Me tam mirâ placet Orchestra,
Quamuis podij desit lucar,
A sepositis longè terris,
Mihi præsentem sistere scenam.
Placet ex patrijs siluis, Solymæ
In peregrinas tendere siluas.
Vt MARIANÆ, Cedrus effigies
Integritatis, per iuga Libani,
Se propatulis fundit ramis!

Ipsoq; caput sub Ioue condit!
Te mihi casti Sponsus thalami,
Quod sis placido Mater genio,
Sub speciosa monstrat oliuâ.
Tibi quòd fuerat via per duras,
Qnondam patiens Virgo leges
Narrat abundè pulchra Cadano,
Sub ponderibus palma virore.
Iam quod miseros protegis vmbrâ,
Signat largos quæ propè riuos,
Gratum platanus pandit trichilum.
Quod deliquium recreas terræ,
Nunc pretiosis inter odores,
Tibi desudant balsama rimis;
Nunc funeribus condimentum
Nobile, fundunt Myrrhæ lacdrymas.
Quæcunq; tibi commodat arbor,
Non plebeiæ titulum famæ.
Sis vmbra mihi. Sub Te nostræ
O Summa spei Virgo quiescam.

RECREATIO. VI.

Ex Segetibus.

POst Faune tuas viridis scenas,
Post madida tuos Doris fontes,
Post Flora tuum comptula mundum,
Et florigeram tempestatem,
Jn Cereales iam Triptolemus
Trahit aspectum fecundus opes,
Quæ sub Domino Lybiæ Cancro

Nondum curuam metuunt falcem,
Verum impubi iuuenes specie,
Messis in ipso limine viuunt,
Et soliciti spes agricolæ,
Tantum medio lactant fructu.
Attamen & sic speciosa placent,
Adolescenti semina culmo.
Hem. quam flictim se fiuantes
Protrudit eques Maius spicas!
Hem quam crispo gurgite segetum,
Mentitur ager littora Thetydis!
Et nunc valles spirante Noto;
Nunc titubantes simulat fluctus.
Quod se vexet Zephyrus, Cereris
Jndignatur murmure soboles.
Sed prætumidas simul emendat
Hominum facili flexu mentes,
Vt vi norint cedere validæ.
Et si frangi luctâ nolint,
Discant humili flecti iugulo.
Nec MArianum frugifera Ceres,
Sibi colludens silet eclogium.
Hæc est inquit VIRGO Perennem
Quæ tulit orbi, prouida PANEM.
Hæc est tellus absq; tributo,
Presbyterali nobilis vsu.
Hanc permixto LILIA VALLO,
Cum triticeis vallant cumulis.
Hic solus AGER cui benedixit
Non contractâ Dominus palmâ.

Ex Auium Concentu.

IAm satis oculi, se blanditijs
Fauêre suis. Nunc attonitas
Cantus volucrum surrigit aures.
Quæ plaudentes, per cæruleam
Musica campos recreat æthram?
Vt Sirenum pennatarum,
Nemus auritum salit ad cantum!
Hæc bucolicos recitat versus;
Plorat Phrygios illa dolores;
Est quæ salsas iactet Satyras;
Est quæ molles cantet amores,
Et fecundum coniuge nidum.
Hinc millè modis, Thracia Virgo,
Aptat teneras guttur ad odas;
Et nunc longo carmina tractu,
Per vicinas repetit valles;
Nunc conciso garrit plectro;
Jam singultat; iam lachrymoso
Torquet pectus querulum planctu;
Mox, festiuum, rursus ad hilares,
Melos attolit, blæsula psalmos.
Natura stupet prouida, modicæ
Quòd vocis inest tantum volucri.
Quod conueniat guttur in vnum,
Quas Harmonie didicit voces;
Quos ipse modos callet Apollo.
Hinc camporum se Melpomene,

Tramite recto tollit alauda,
Et festiuos circinat hymnos.
O artificis non postremum
Opus Authoris! dulcis volucrum
O Musa! tuo liceat gyro,
Vati, cupidum pascere visum.
Vt se liquidâ mersit in æthra,
Cum dulcisona voce choraules!
Et se solo prodit cantu,
Quas ferit oscen carmine partes,
J cæruleum, celeri pennâ,
Felix ales, transcende Jouem.
Gemmea nisu tende sub astra,
Cantuq; meæ, mille salutes,
Ex exilio perfer Patriæ.
Sed præcipuos Orpheu volucrum,
Jmpende DEI MATRI cantus,
Quæ Virgineis immixta choris,
Quocunq; præit, per stellatos
Campos, AGNVM sequitur NATVM.
Hanc in vestro censet numero,
Vox innocuæ sancta COLVMBÆ.
Quam post gelidi regna Decembris,
A se sponsus plantatorum,
Jn delitias vocat hortorum.
O sponsa mei limes amoris!
Jam vox veris prodroma, nostris
Audita fuit Turturis hortis.
Ocius omnes abrumpe moras,
Ac Elysium scande serenum.

Vbi Mæcenas florum, cuncta
Tibi præſentat phaſmata Zephyrus.
Vbi ſe nullum paſſa ligonem,
Aperit viuis terra aſarotis,
Et ſponte tumet Cereale nemus.
Vbi ſidereis æmula pratis,
Florum viridi mente iuuentus,
Colet optatæ nutus Dominæ.
Nec ſine riſu florens Argus,
Picturatis ludet in aruis.
Vbi per violas, ac hyacinthos,
Graditur vitri lympha trigoni,
Nec per ſtratas ſubtus arenas,
Sed per liquidum natat argentum.
Hic in teneras, mitia ſponte
Munera, iaciet Pomona manus;
Hic maturi Coniunx Bacchi,
Lento innocuum, ſole recoctos,
Vinea botros, feret in gremium,
Qui pampineas Lesbi mammas,
Et ſuperabunt molle Tarenti,
Ac autumni nectar Rhodij.
Hic non ſæuit Sirius arcu;
Aut maternâ Boreas Arcto;
Sed continui præſtes veris,
Non niſi ſuaues inter odores,
Tepido Maius rore lauatur.
Hic Cypariſſis, hic ilicibus,
Criſpiſq; quies conſita cedris,
Temperat altis aſtra galeris,

Viridiq; vmbras fouet vmbone.
Hic decidui lacte fluenti,
Lambit amicam riuus platanum.
Quidquid mactæ gnaua volupiæ,
Vouit lauri ſecta Epicuri,
Totum noſtris clauditur hortis.
Sed paruus olor, iam de placidis,
Clauſit reduces nubibus odas,
Et in herboſo ceſpite mutus,
Nil diuturnum præmonet eſſe ,
Alterna quies quod non refouet. ,

RECREATIO. VIII.

Ex leni auræ halitu & refrigerio.

ADes Æolij pignus ſceptri,
Et lenimen dulce laborum,
Aura virentis filia veris,
Jnter ventos placidum Numen,
Contra rapidos ſcutum ſoles,
Et ſudantis ſpongia frontis.
Seu geniali, Coniunx Zephyri,
Te Zephyritis fouet in gremio,
Et formoſo, lenè fluentem
Pollice, ludit per cæſariem,
Mitemq; docet flandi normam;
Seu Heſperidum perflans hortos,
Legis auratos arbore fetus;
Seu in Sicula recubans Æthna,
Jn perpetuæ ructu flammæ,
Virides florum retines animas,

Ne forſicibus faber informis,
Teneram rapiat prædam Steropes.
Seu per falſum Tetydis fundum,
Jnflas volucri ſuppara folle,
Et pontivagis nautis ignes
Socotorani mollis Phæbi.
Quicunq; locus, quicunq; torus,
Tenet optatis te delitijs,
Ne peregrinum deſpice votum,
Sed mellifluo cum famulatu,
Jn Balianas migra Capreas.
En te nudâ colimus fronte!
Vnde modeſto frigore ſpiras,
Jlluc laſſi vertimus ora.
Te ceu caram Matrem, querulo
Vndiq; volucres repetunt fletu,
Te ſuſpirant vertice ſiluæ,
Pandisq; rogant flores labijs.
Sed quid comites, tam ſolicitis
Quærimus auras pigras precibus?
Puluerulentis, è Diuino
Cum temperies prodit topio.
Plena BEATO PNEVMATE VIRGO,
Quæ Tænarijs febribus ægro,
Refrigerium prompſit mundo!
Non compagem ſic membrorum,
Elanguentes quam fouet animos.
Hæc eſt longas ver poſt hyemes.
Hæc poſt nimbos dulce ſerenum,
Hæc poſt æſtum roſcida nubes.

Hæc eſt tenuis ſibilus auræ,
Jn quo vates flammeus olim,
Samaritanæ cum Thyſiphones,
Fugit furias, meruit mitem
Cum Superorum Rege Synodiam.
Hæc Iſacij nubes populi.
Quæ nebuloſo mira coloſſo,
Dvx promiſſum fuit in regnum.
Hæc & noſtros prouida greſſus,
Sibi dilectâ ſiſtet in Æde.

RECREATIO IX.

Ex conſpectu Sacræ Domus:

SED delitias hactenus omnes,
Vnum ſuperat iam delitium,
E MARIANI facie Templi.
Vt geniali caſta volupia
Permeat animum cum comitatu!
Nec ſe patitur carcere claudi.
Occluſa quibus ſtringitur intus,
Validâ rumpit vincla palæſtrâ.
Non ſic dubijs iactatus aquis,
Poſt decumanos maris inſultus,
Canit in portu nauta celeuſma;
Non ita viſam, remeans exul,
Tædia longi poſt exilij,
Hilari patriam voce ſalutat:
Vt ego ritu diffluo ceræ,
Cum Virgineam ſpecto Baſilicam,
O mihi dulcis ſalue ſtatio!

O terreni limina cæli!
O Cæsareis maior solijs!
Salue Magnæ Regia Dominæ,
O quam cuperem natura meo,
Vt tot linguas inderet ori;
Numerat tenues quot sol atomos;
Quot arenarum millia montes;
Quot spectaui versicolores,
Sub confuso Maio campos;
Quot spectati segetes agri;
Quot habent hirtæ crines siluæ.
Has in vestram, solueret omnes
Orator amor limina laudem.
Septem quondam se prodigijs,
Vetus attonitam senserat ætas.
MARIANA DOMVS, mihi millenis
Stat prodigium pro prodigijs.

RECREATIO X.

Ex aspectu Imaginis Miraculosæ, quæ est VIRGINIS *Annuntiatæ. Dithyrambus seu Hymen* VERBO INCARNATO.

PLaude cælum concolores,
Jnter astrorum choreas,
Per noueni regna gyri,
Laureatis cincta vittis,
Pax triumphis ordinatas,
Millies ducat quadrigas, & reducat millies.
Nullus æquinoctiali,
Flans Apeliota buccâ,
Æmulos Cauros lacessat;
Nulla nimbos multiformi,
Ominetur Iris arcu.
Totus oscitante somno, ferietur Circius.
Plaude terra coccinatos,
E voluptatum cubili,
Læta tecum duc Apriles;
Prodigas amænitatum
Compta florum sume vestes,
Tota Maij delicatâ vestiare Synthesi.
Picta nullus radat arua,
Tonsor aruorum Nouember,
Nulla flores congelatis
Decoquat pruina canis.
Quiq; Sextilem perurit,
Hinc recedat immodesto cum vapore Sirius.
Plaude Thetys per quietos
Nerei fines mariti.
Gannientes Scylla Lachnes,
Lælapesq; cum Melampis,
Harpalosq; cum Podargis,
Comprimatq; cum Lyciscis, Pamphagos & Asbolos.
En Hymen cælebs per orbẽ,
Feriatum promit hymnum,
Dum ligatur coniugali
Cum DEO Natura vinclo,
Ac in Aulam Nuptialem,
Virginalis eliguntur casta ventris viscera.
Totus ardet in pudore,
Prodromus felicitatis,

Pronubusq; nuptiarum;
Nec minores haurit ignes,
E pudico MATRIS ore,
Quā marito PNEVMA Diū Rorereplet Gratiæ.
Tota tellus entheatur,
Dum stupescit visa nunquam,
Fæderati dona cæli.
Gaudet in se liberali
Quod peregrinatione,
Omnis vltrò faustitatum commigrauit copia.
Tu DEI sperata VERBI,
Jam salubre nuntianti
Nuntio refunde verbum.
Quod supernæ Ciuitatis
Auris ambit; quod præoptant
Jma tellus,& gementū clausa Patrum tædia.
Transeuntis voce verbi,
Permanente VIRGO VERBO
Plena fies, & redempti
LIBERATRIX MAGNA mundi,
Flentiumq; RESTITVTRIX,
Post ruinas restitutas Audieris siderum.

VOTVM I.

AD infirmorum salutem Diuam Zagorensem cum Filiolus Illustris ac Magnifici Domini Stephani Bal Succamerarij Sanocensis facto ad eam voto e letifero conualuisset morbo.

NE crede formæ quem genialibus
Fecit venustas sedula brachijs,

Et per genas decentiorem
Troe dedit Ganymede coccum.
Non Bactrianam sic celer exprimit
Tigris sagittam, quem niue Martius
Impleuit, ac Fauoniorum
Multo animæ pepulêre raptu.
Vt irretentis oris amor volat,
Fugitq; pennis, victima temporis
Præteruolantis, & minuti
Ludibrium spoliumq; puncti.
Vernans Aprili præuolat Armenum
Ætas Araxen; præcipiti fuga,
Heu hora subsequens, sororem
Præteritam soror vrget horam.
O quam venustis delitiæ Patris,
Matris voluptas, flosculé riseras
Formose Stanislae malis!
Quam niueæ rubicunda fronti,
Se collocabat purpura! qui color!
Quæ promicantum sidera luminum!
Natura quam pinxit decorum
Jn facie labijsq; succum!
Nunc tristis, omnes funditus vnico
Languor lepores sustulit halitu,
Et per medullas Sæuiente
Diripuit febris hostis igne.
Vbi ille puris par niuibus nitor?
Vbi rosarum per faciem cruor?
Hebescit haud impar Hyblæis
Lingua fauis; silet Atticano.

Vox mixta rori; quæ tenerum Patris
Cor molliebat suauius Orpheo;
Et par olori, delicatas
Detinuit Genitricis aures.
Mutantur atris gaudia lachrymis,
Dolore risus. Nulla vocat Domûs
Mærore portio. tot vnum
Corda trahit moritura damnum.
Ergone nullus tanto Epidaurius
Galenus artes inueniet malo?
Et Tanta spes! Tantumq; votum!
In tenera rapietur herbâ?
O quam seueris legibus eximunt
Letes, beati iura senaculi!
O orphanorum Mater! vna
O misero medicina mundo!
Tu Virgo certæ comprime nuntios
Mortis dolores. protege nobilem
Ne proteratur calce fati,
A proauis Atauisq; stirpem.
Si non inani Te Pueri Parens
Vestiuit ostro. Stet locuples tibi
Si vulgus æris, aut Liburnis
Gleba grauis micat e fodinis.
Si Te supellex largè Oromusijs
Aduecta ripis vmbrat, & aduenis
Pactolus, aut fluens Enipeûs
In pretium variat smaragdis.
Jllosne cassos suppetijs lares
Regina linques? quos sibi Gordio
Virtu-

Virtutis hæredes ligauit
Relligio Pietasq; vinctu.
Quibus patritas tot decorum ferax
Lucina ceræ nectit origines,
Togâq;, fulgidosq; abollâ
Vix numerat Proaûum labores.
Crescat Parenti, crescat Auo nepos,
Quem laxa cælo dextera, cælico
Jnscripsit annali, fauentûm
Hospitio accipiente Diuûm.
Audimur. alto labitur æthere
Vocata Mater. pellitur intimum
Morbi venenum, pallidamq;
Retro refert Lybitina pestem.
Pelasga non sic vulnera Telephi
Ferruminauit lancea; fortius
Nullæ cicatrices, repentè
Pæonio coière pesso.
Vt ad medelam Virgineam redit
Vis restitnto pristina Corpori,
Colorq; pristinus recrescit
Puniceo rediuiuus ostro.
Et iam nouellos non humilis Puer,
Appolinari primus in agmine,
Exercet annos; iam desertos
Eloquij viret inter hortos.
Quibus Polonæ pectora Curiæ,
Et purpuratas mulceat arduus
Senator aures, empta seruans
Sanguinea sacra iura merce.
Mox

Mox bellicosæ laudis, avarior
Mauors, Camænis; & calamo chalybs
Succedet; armatumq; Achillem
Magnanimæ referent medullæ.
Mox præliali, belligeri DEI,
Acer tonabit miles in area,
Septemtrioneisq; latè
Arma feret metuenda regnis.
Mox & probrosum sternere Strimona,
Depræliatrix gloria, vindice
Docebit hastâ, & per Gelona
Jmpauidum volitare tesqua.
Jam fraudis expers deierat Annibal,
Jn proditricis vulnera Russiæ,
Ardore toto; destinatq;
Jnferias Patrui sepulchro.
Videre fortem iam videor mihi,
Bellantis ensem, versa rebellium
Per terga Zaporouiorum,
Funereas cumulare taxos.
Et sanguinantes reddere profluô
Cruore ripas. arua Borysthenis
Fædare; & ex fundo vetustas
Cladibus euacuare sedes.
Hæc nostra solo pro Puero vouet
Thalia voto. sed faciet potens
Regina facto. quamq; leto
Eripuit reget Alma prolem.

VOTVM

VOTVM. II.

ENcomium Coronæ, quam lectissima femina, de Ostrow Sophia Balowa, Coniunx Jllustris ac Magnifici Domini de Hoczew Bal Succamerarij Sanocensis, miserat per manus Authoris Virgineæ fronti imponendam.

ABscede Cræsi prodigialium
Fortuna rerum. cedite gemmeæ
Et Gangis, & Tagi procellæ,
Anteuenit Baliana vestras
Corona merces: Mitia Virginis,
Quæ cingit auro tempora, negligens
Sub sanctioribus cylindris
Æthyopumq; Arabumq; gemmas.
Quæ tam venustam, Te docuit manus
Artem in quieto Palladis otio,
Formare? longèq; eruditos
Artifici superare filo,
Deæ labores? seu tibi conditum
Sub PANE NVMEN spiritus incidit
Vestire, Diuorumq; sarta
Muneribus reparare tecta;
Lucrante cælum seu lubet indole,
Conchyliati tegmina muricis,
Aptare Mystarum tremendo
Officio, radiante circum
Auri metallo. sic dominis quidem,
Tu non profestas, viuis in abditis
Jllustris Heroina lunas,
Et vigilies taciturnitatis

San-

Sanctæ recessus. sed vigilant tuis,
Tecûm, beatæ pegmata porticus
Jntenta pensis, & nouenis
Scena means remeansq; xystis.
Non sole tostæ Peruuiæ balux ,
Nec missa Serum littore vellera, ,
Piscariæue præda ripæ, ,
Fæmineos ita comit artus. ,
Non sic decoris quæ cubat in genis ,
Ornat vetustas, aut Zephyri iocus, ,
Et ventilantis ludus auræ, ,
Per niueũ coma fluxa collũ. ,
Vt mens amici conscia Numinis, ,
Et clausa nunquam cælitibus manus. ,
Ac subleuata liberali ,
Pauperies aliena dote. ,

VOTVM. III.

PRO afflicta Polonia cum non tantum bello Suetico, sed etiam Transiluanico premeretur.

VIRGO quam longo nemorosus ambit
Montium flexu labor, & comato
Densa Bieschadi Dominam salutant
Culmina cliuo.
Quâ capillatus Scritofinnus horret,
Jnter immanes Aquilone Glaucos;
Et situ spectant propriore, caluas
Sidera cautes.
Hinc flagrat rursus cineres sepultæ,

Alter

Alter Antæus rehumare Phlegræ;
Ceu polis alter Briaræus infert
Arma Polonis.
Nec modus nostræ stetit hic Charybdi;
Scylla nos plures trahit in Malæas
Altero fluctu refluente, fluctus
Alter inundat.
Vrget audaces malè peruicaci
Panno conatus studio, propinquas
Jam tibi rupit voliator æqui,
Annibal Alpes.
Vt fame in Mauras stimulante caulas,
Cum cauum frendens leo linquit antrum;
Et gregis mersos trepidantis opplet
Sanguine rictus,
Pallidus longè pereuntis hæret
Rector armenti, tepidosq; plorat
Mortibus campos, queruloq; pulsat
Æthera luctu.
Prædo palantes populatur instar
Fulminis turmas. iacet hinc acerbus
Vnguium raptus; scatet inde anhelus
Faucis hiatus.
Sic profanati rabie Gradiui
Pannonis sæuit furor, & profundo
Perfidum ferrum Lechici saginat
Vulnere vulgi.
Heu quibus casto præes ipsa sceptro
Montibus! cæcas nemorum cauernas
Præstruunt nobis, Columen tuorum
VIRGO clientûm! O vacil-

O vacillantum Bona ſpes! ſub alta
Neſcium mergi Jubar Amphitrite!
Semiconulſam melior guberna
Prorea proram.

Ad tuam languens venit vnus auram,
Et ſalutarem trahit vnus auram;
Sternimur cuncti. quid amica cunctis
Clauditur auris?

PARS X.

VOTIVA NOVEM MVSARVM LEGATIO.

Ad Imaginem B. MARIÆ VIRGINIS TULCENSIS. quam vouerat author, peſtiferâ lue tactus. expediuerat autem, poſtquam medente illa, quæ generis humani medicina eſt, ex eadem contagione conualuerat.

Redduntur lyrico metro ij cantus, qui à Polonica gente, canúntur in templis, partim communes toti Eccleſiæ; partim peculiares deuotioni Polonæ.

ODE I.

Calliope a bonitate vocis dicta, inuitat ſodales ad cantum, & laudes Marianas.

SIcne, conſueto, via non leuatur,
O meæ cantu Comites? voluptas
Credite eſt quædam, modulis canentem
Flectere linguam.

Nec miſer tantum, canit inter ægras,
Jrus ærumnas; & amæna lætum
Mens amat carmen, reſonasq; voce
Fingit alaudas.

Jam ſatis longo. ſatis heu! dolendo.
Peſte Lechæam vitiante plebem,
Planxius planctu. iuuat innouato
Plaudere plauſu.

Quem ſuæ, Proles toties frequentat
Lecha REGINÆ, tenerumq; Lechus
Jnſtruit natum Pater. ac ab æuo
Tradit in æuum.

Prome certantes mea turba cantus.
Et Tuæ e fati rapientis ictu
Liberatrici, variante funde
Carmina lege.

Liberatricem reſonent reflexi
Montium colles; viridesq; ſiluæ;
Perq; Tulcenſes replicata valles,
Diuidat Echo.

ODE II.

POlyhymnia, a multitudine cantus, vel memoriæ, ſic nuncupata, recenſet eos hymnos quos Vrbanus VIII. Supremus Pontifex, nitidiore metro correxit. Et primò Hymnum O gloriosa Virginum. non ſine debito encomio Tanti Pontificis.

Vrbane

VRbane cælis reddite. Romuli
Vrbane quondam delitium soli!
Per docta vates regna Cyrrhæ,
Pierio memorande versu.
Canora quamuis Sarbiuij lyra &
Joninianæ laus opulentiæ,
Te sustulerunt, erudito
Regna super, populosq; plectro.
Tamen præaltum, subleuat altius,
Mens entheao propria spiritu;
Et gnara laudes per MARIÆ
Non humili chelys ire cantu.
Audire sanctos da Pater ingenî
Præcelse partus. erige barbiton.
Nec ex Olympi, fabulosis
Prome triplex diadema cliuis.
Quam glorioso mentibus influit
Vox prima metro! Quæ DOMINAM Poli
Fert GLORIOSAM, & eleuatam
Sidereos locat inter ignes.
Cuius Creator depositus sinu,
LACTENTE PARVVS pendet ab VBERE:
Suctuq; castum lac adauget
Nectareos superante succos.
Quod lapsus EVVÆ perdidit, integrat
Tandem, treceno non sine fænore,
Jnter puerperas Puella,
Nil genito temerata partu.
Hæc Protoplasti progeniem Patris,
Vt aggrauato solueret e iugo,

REGI-

REGINA & Hæres, obseratas
Cælituum referauit ædes.
Quin facta celsi est JANVA Principis,
Et PORTA LVCIS, pulchrior ignea
Solis curuli, cum fugatis
Victor ouat speciosus vmbris.
O tot probati pignoribus DEI,
Gentes redemptæ sanguine! dicite,
Per VIRGINEM, rursus renatæ
Plausu alacri data dona vitæ.

ODE III.

Hymnus Quem terra, pontus, sidera, &c.

QUam verò grandis verbere pectinis,
Sese erigentes ad reuerentiam
Componis aures! ac remulces
Magniloquâ nouitate pectus!
Quod cui nouenis, aurea circulis,
Vertigo cæli seruit, & inuium
Se sternit æquor, ac heriles,
Subsequitur leuis aura passus;
Grauante, trinam qui sine pondere
Sustentat vno pollice machinam;
Jam nunc coarctatum pusillo
Occuluit caro sancta puncto.
Cui mancipatos Cynthia deuehit
Nocturna census; & properantium
Metator astatum, ministro
Sol oritur moriturq; cursu.
Hic irreclusæ viscere conditur

Clau-

Clausus PVELLÆ; Gratia transiens,
Quod, terminantes dona metas,
Jn solito locupletat auctu.
BEATA MATER MVNERE. Maximum,
Quæ conditarum, ventris in abdito,
Rerum Architectum, tam fideli
Obsequio fouet; vt pugillo
Qui portat orbem, permodico sciat
Jn orbe ferri; nec sine mensibus
Durare; cui determinatos
Nescierant dare lustra menses.
O quam beato prospera nuntio est,
Dum plena missi numine Nuntij,
DESIDERATVM ter beatæ
Hospitio recreauit ALVI

ODE IV.

Hymnus MARIA Mater gratiæ &c.

PRoh! BARBERINÆ quam superant APES
Dulcore Hymettum! quam superāt fauos
Vernantis Hyblæ! dum MARIAM
Mellifluæ, studiosiore
Narrant PARENTEM carmine GRATIÆ,
Dulciq; lenem nectare. dum petunt
Potentioribus retundi
Jnsidias Phlegetontis armis;
Et turbulento mortis in exitu,
Extenta MATRIS brachia flagitant;
Ne quos redemit NATVS, atris
Styx rapiat truculenta stagnis.

ODE

ODE V.

Eadem Musa Pietatem Vrbani perennem fore pollicetur.

HÆc Tu renarras, Purpureas Patrum
Jnter Tiaras, rursus eburneo
VRBANE plectro. & concinenti
Purpureus fauet ore cætus.
Quæcunq; nostros murice purpura
Exornat armos, Sandapilæ nigris,
Post fata, deformatur vrnis,
Et modicis cadit esca blattis.
Quicunq; splendor, nos vehit arduo,
Super minores lumine vertices,
A morte trusus, vix iacentis
Quo steterat meminit colossi.
Et eruditâ, quod cupidus stylus
Æternitatis, fundit arundine,
Dum longiores sperat annos,
Exiguo sepelitur æuo.
Solum perennat, quod pia candidis
Mens condit astris. quod manus arbitro
Cælo laborat. lingua dictat
Os loquitur. calamusq; scribit.

ODE VI.

Hymnus Aue Maris stella &c.

SAlue STELLA MARIS. quā mille e Matribus
Seposuit Numen sibi MATREM. (ALMĀ
Mater Virgineo nunquam spoliata virore.
Purior a partu vnica VIRGO.

PORTA

PORTA reformati felix & peruia CÆLI.
Nata graues reparare ruinas.
Digna salutari a Cælis; audireq; verba
Æterni prænuntia VERBI.
Omnipotēte tulit quam Delegatus Olympo;
Pax eadem refloreat orbi.
Amissæ instaurans rursus primordia vitæ,
Laudaris felicior EVVA.
SOLVE catenato de cello VINCLA REORVM,
Seruili nos exime nexu.
Pelle nouo inuisas cæcorum lumine noctes.
PELLE bonis MALA NOSTRA diebus.
Te poscente fluant meliorū commoda rerum.
Et pleno stet copia cornu.
MONSTRA TE ESSE piam Domina ô mitissima
Difficilem non præbeat aurē,(MATREM
Per Te transmissis Mediatrix optima votis,
Qui nostros prognatus in vsus,
Virgo TVVS TVLIT ESSE: & cuncti conditor
spontè tuis sub legibus annos (æui,
Viuere mortales voluit, commune supremi,
Jus faciens, cum Matre, Parentis.
Jnter virgineos felix Regina pudores,
Jlleuit cui sole, serenas
Temperies trâquilla genas; nos crimine pulso
Eiectoq; e pectore fastu,
Effice morigeros. da incoctū pectus honesto,
Nec niuei candoris egenum.
Post deputatos transacti temporis annos,
Fac tutam migrantibus horam.

Vt promissa Tui teneamus munere NATI
Adlecti iam gaudia ciues,
Æterni (si vota placent mortalia) Patris
Æterno laus insonet æuo.
Par decus; æqualisq; sacro cum Pneumate
Æquæuo sit gloria NATO. (semper
TRES, vno & simili cælum veneretur honore,
Et canâ cum Doride tellus.

ODE VII.

Clio à gloria & celebritate rerum gestarum etymon vocis vsurpans, celebres & gloriosos cantus, quos Ecclā Orthodoxa Antiphonas vocat, ad encomia DEIPARÆ metro Poëtico aptatos concinit.

ANTIPHONA Alma Redemptoris MATER.

MATER illius, malè corruentis
Qui nefas ADÆ pretio expiauit,
Sanguinis fusi, reserata clausæ
PORTA salutis.
STELLA turbatas cohibens Malæas:
Jnter exortam maris inquietem,
Mitior cuius Melicerta sceptro
Oscula figit.
Subde labenti populo, benignum,
Dexteræ PIGNVS, releuare pressum
Qui cupit noxis caput, & tenaci
Surgere cæno.
Quam Parens natura stupet, ligato
Jure naturæ sine Patre Matrem,

Et suum NATAM genuisse partu
Virgine PATREM.
VIRGO quæ primum, simul & supremum,
Hauseras mundo saliente SALVE,
Quod Tibi vniri cupientis olim,
Nomine VERBI,
Attulit suasor Gabriel; patratis
Criminosorum miserere culpis;
Quæq; plectendos comitantur actus
Exime pænis.

ODE VIII.

Antiphona. Aue Regina cælorum &c.

SAlue mille modis; milleq; vocibus;
PRINCEPS ætheereæ maxima REGIÆ.
Salue quam innocuis ambitionibus,
Stipant Aligerûm chori.
RADIX Elysij fructiferis AVE
Enutrita soli solibus. algidas
Nunquam passa hyemes, apta tamen DEVM
De Te gignere FLOSCVLVM.
Tu cum terrigenis nubila mentibus,
Cæcarum intulerant tædia noctium,
CHristo sole, diem dante, perennium
Facta est Ianua luminum.
Jmmensas, animo concipe, candida
MATER delitias, Te comitantium,
Per substrata tuis sidera calcibus,
Dos & gloria Virginum.
Tu quidquid decoris, per varias Patris
Rerum

Rerum larga manus sparsit imagines,
Sic antêis specie; Præses vt anteit,
Astris Luna minoribus.
Quæcunq; est nuribus forma Sionijs,
Si conferre tibi se volet, induet
Ærumnosam Hecubam; vincet anilia
Macræ sæcula Baucidis.
O dilecta nimis! pulchra nimis vale!
Et nostris veniam posce reatibus.
Non ignara minas flectere vindicis
MATERNÂ prece FILII.

ODE IX.

Antiphona. REGINA cæli lætare &c.

STellati REGINA tholi. quæcunq; voluptas
Jmplet nitentûm contribules siderum.
Aut quãcũq; sinus Thetydis; quãcũq; globoso
Hæreditas Opis coronat circulo;
Vnica laxato totum complectere corde,
Per mentis vnam bulliat totum domũ.
Nam quem illibato meruisti gignere partu,
Maternaq; DEO iura ferre FILIO,
Post domitas Orci furias, Stygijq; Tyranni
Calcata colla victor ad Superos redit.
En quam Divino promissam audiuimus ore,
Vt gloriosas explicat Daphne comas!
At tu fecundis NATI exhilarata trophæis.
Tantæq; compos VIRGO facta gloriæ,
Qua-vi-cunq; vales acclines Numinis aures
Jn nostra vota, nostra vita deuoca.

ODE X.

Antiphona. Salue REGINA Mater &c.

REGINA SALVE. quæ miserabilem,
Foues benignis visceribus, Parens
Mellita turbam. cui amænam
Difficili tenet ira nunquam,
Jn nube frontem. VITA perennibus
Stipata lustris. Dulcior Attico
Dulcedo nectare. vna nostra
Meta spei, sitis vna SALVE.
Tibi nefastis vendita nundinis,
Malâq; malo perdita, supplicat
Euuæ propago. quam fugauit
E Patrio Patris esca fundo.
Ad Te humidorum, cum gemitu volant,
Suspiriorum tædia. flentium,
Te vota. Te conuallis orat,
Assiduo lachrimosa planctu.
Ad quam seuero posteritas Adæ
Proscripta iussu est: & modico breuis
Puncto voluptatis, tributum
Heu miserum! miseranda totos
Jmpendit annos. Eia igitur malæ
Patrona causæ, quam mera lenitas,
Oris serenauit quietem,
Ad miseros age verte vernas.
Et quem Tuorum, ter sacra viscerum,
Jntaminatæ munere Gratiæ,
Arcana profudêre FRVCTVM,
Post tetricæ mala dura pænæ

OSTENDE IESVM. deproperantium
Jn lucra mundi, nescia termini
O vena donorum! o MARIA
MATER aue PIA, VIRGO DVLCIS.

ODE XI.

THalia à Virore & flore dicta, occupatur circa florem NAZARENVM CHRISTVM INCARNATVM. & eam Polonorum psalmodiã, quam in sacrificijs antelucanis canere solent, tempore Aduentus Dominici, quo, diebus singulis, more patrio, Missa de B. M. VIRGINE sollenniter Celebratur.

MIttit ad Virginem, non quemuis Angelum;
Sed fortitudinem suum Archangelum.
Amator hominis:
Fortem expediat pro nobis nuntium;
Naturæ faciat ut præiudicium, in partu Virginis,
Naturam superat, Natus Rex gloriæ.
Regnet & imperet & zema scoriæ, tollat de medio.
Superbientium terat fastidia,
Colla sublimiũ ui calcet propria. Potẽs in prælio.
Foras eijciat mundanum Principem,
Matremq; faciat secum participẽ, Patris imperij.
Exi qui mitteris hæc dona dicere.
Reuela ueteris uelamen literæ, Virtute nuntij.
Accede nuntia. dic Aue cominus.
Dic plenam gratiâ. dic tecũ Dominus. Et dic ne timeas.

VIRGO suscipias DEI Depositum.
Jn quo perficias castum propositũ & votum tenas,
Audit & suscipit Puella Nuntium,
Credit & Concipit & parit Filiũ. Sed admrabilẽ.
Consiliarium humani generis.
Et DEUM fortiũ & Patrẽ posteris In fine stabilẽ.
Qui nobis tribuat peccati veniam.
Reatus diluat & donet patriam. In arce siderum.
Pro nobis Filium ora Sanctissima,
Vt post exilium fruamur gaudiis, In cæli Patria.

ET iam pudicos Virginis ad lares
Orator Ales mittitur. & grauis
Jnterpres Arcani, potentis
Exequitur noua iussa Regis.
Fortem ministrum, de potioribus
Archangelorum millibus eligit
Quem, spe paternus destitutam,
Vrsit amor reparare prolem.
Justeq; forti credita Nuntio,
Jnexplicati causa Negotij.
Quam iura Naturæ INCREATI
Connubium venerata VERBI,
Et fracta partu Virgineo, nouis
Sensêre miram legibus! imperas.
Victamq; Naturam, prælato
Nate DEVs trahis in triumpho.
Tunc imperantis pompa potentiæ,
Tuum coronat diuitijs Thronum,
Cum nostra vilitas recocti
Jn pretium variatur auri.

Fastidiosos cum pede proteris
Victor superbos. & diadematum
Sublimitates, & iacentûm
Colla teris resupina Regum,
Vnâq; vertis regna catastrophe;
Vno coarctas prælia funere;
Deprælantium minores
Jn nihilum redigisq; vires,
Eliminatum, Marte minacior,
Mundi Tyrannum Tu procul eijcis.
Matremq; tecum vis Paterni
Participem simul esse sceptri,
Tu verò Tantæ prodrome Gratiæ,
Vince incitatos cursibus Africos.
Cælisq; iam confæderato,
Munera fer reserata mundo,
Quidquid vetustæ pagina litteræ,
Sub inuolutâ texit imagine;
Virtute Nuntij retectum,
Jam videat sine nube verum,
Accede fausto Nuntius omine.
Et dum salutas, spiret amabilis
Salutis aura- Gratiarum
Congeriem, geminante castam
Dicore sponsam. perfer Aue sine
Gementis Euuæ luctibus. edoce,
Tam stricte in intacto Parentis
Se Dominum posuisse corde.
Si Virginali, solicitum, anxius
Metum Pudori scrupulus ingerit;

Euince, vt acceptare miras
Non timidâ sciat aure leges.
O VIRGO sancto suscipe viscere,
JNCORPORATI Depositum Dei,
Vt tale sanctiore nexu,
Perficiat tua vota Pignus.
Applaude Cæli Curia. Terrea
Lætare proles. Æthereo annuit
Puella Legato, receptum
Visceribus paritura Natum.
Natum patratos prodigialiter
Mirum per actus. Consiliarium,
Qui damna sustentet labantis,
Consilijs, humerisq; mundi,
Qui cuncta forti Numine proruat.
Quem Permanentem postera diliget
Propago Patrem, faustitatis
Mellifluos habitura menses.
Hic ipse MATER, crimina, profluo
Nostri reatûs sanguine diluat.
Hic ipse Te iuuante ciues
Nos patrij sinat esse cæli.
Tuum efficaci Tu prece Filium
Jnflecte nobis. exilio bonum
Jmponat vt finem, & beatæ
Sorte beet sine fine vitæ.

ODE XII.

MElpomene nomine ipso melodiam faciens, & significans, Reginæ Poloniæ, noto Polonis metro, in Periphrasim Poëticam verso modulatur.

Impe-

IMperatrix Virgo gloriosa, plena laudũ titulis.
Poten, & imperiosa canticis Angelicis.
Iure commendaris Mater & Regina.
Prole non grauaris. Nato nos consigna,
VIRGO MATER DEO digna.

Jmperatrici Tibi VIRGO, seruam
Consecro Musam. cui plena, totis
Fama deseruit titulis, & alto
Gloria curru.
Nec suæ tantum Dominæ, obsequentem
Arcuat tellus poplitem. potentes,
Aliger ciuis, canit imperantis
Carmine leges.
Jure Materni radias honoris
Prærogatiua. Merito serenus
Se Tibi acclinat thronus, & regentis
Pompa coronæ.
Dia Te fecit sine ponderosa
Nausea MATREM SOBOLES. decoro
Nos ei signans titulo, dicatos
Redde clientes.
Digna es ô nostrum decus! vt reclinis
Jn tuis rerum Fabricator vlnis,
Pensili ad pectus, trahat innocentes
Ore mamillas.

Peccatorum Medicina. Salus & spes homilium.
Rosa vera sine spinis. Castitatis lilium.
Respice quod posco, MATER Veri DEI.
Me pecasse nosco, miserere mei,
Consolatrix sanctæ spei.

 Tusa-

Tu ſalutaris medicina culpis.
Tu ſpei noſtræ columen. ſiniſtros
Sola Tu ſortis, meliore ſorte,
Dirige caſus.
Jerichuntinos roſa blanda campos
Recreas oſtro, præacuta nullis,
Cui tamen mitem vitiauit hamis
Spina pudorem.
Purior, nullo melius notari,
Caſtitas ſigno potuit MARIÆ.
Lilium nox eſt. ſatis eſt pudori
Stemma MARIA.
Ne tuas MATER, prece poſtulanti,
Deneges nutus famulo. o beata
Dote Diuinæ GENITRICIS, almâ
Annue fronte.
Heu meum noſco ſceleratus auſum!
Noſcó pollutæ malè facta mentis.
Tu tamen turpes miſerata ſerui
Corrige lapſus.
Tu ſatis firmo, mea ne vacillet,
Spes, facis fulcro: velut inter altos
Nerei fluctus, tenet enatantem
Anchora puppem.
O dilecta! prælecta! fer ſolamen miſero.
Charitatemq; perfectam, quam ſemper deſidero.
Reuoca errantem in viam Veritatis,
Ad Te proclamantem Gema Caſtitatis!
Templum Sanctæ Trinitatis.
O tuos ſemper cupientum amare
Cælitûm vultus ſitis! O ſuprema

Jnter

Jnter electos ſibi Te legentis
Portio cæli!
Qui fatigatam, miſer in dolore,
Vix trahit vitam, placidos dolori
Flagitat ſoles, miſeræq; amica
Sidera vitæ.
Supplici puros fer amoris ignes,
Quos cor hybernis gelidum pruinis,
Sic petit; poſcit velut aura mitem
Algida Maium.
Deuios recto rege calle greſſus,
Semper illimis Via recta veri.
Cui pauimentum, teres vniorum,
Expolit ordo.
TE ſibi auguſtum fabricauit VNA
TRINITAS Templum; quod & aſtra, & ingens
Vidit vt cælum, cupit eſſe paruum
Pone ſacellum.

ODE XIII.

VRanie cæli vocabulo inſignita, illam decantat quam Poloni, in ſua cantione Fulgentem in Aula cæli venerantur.

S*Anctiſſima Mater DEI. Aue fulgens in aula*
Mater immenſum generaſſe Numen, (*cæli.*
Cæteras inter celebrata matres,
Quæ Tuæ de Te Sobolis refulges,
Caſtior ortu.
Te ſalutamus, cui non nocente,
Regium flammâ, caput vrit aurum, &

Pulchri-

Pulchrius cælo, radiat decoros
Syrma per artus.
O MARIA flos virginum. Velut rosa vel lilium
VIRGO flos, castos superans MARIA,
Virginum flores. Rosa, liliumq;
Te simul vidit, Rosa, liliumq;
Desijt esse.
Funde preces ad Filium, pro salute fidelium.
Vt fatiscentes leuat imber herbas,
Arua Quinctili populante; firment
Sic apud Natum, Tua vota, nostram
VIRGO SALVTEM.
Salue clara stella maris, quâ prodijt lux solaris
Leniens, salue, rutilis tumentem,
Lux maris molem radijs, ad vsus,
Quæ renascentem præeunte ducis
Lampade solem.
Jllũ placa Te precamur, Vt eius auxilio adiuue-(mur.
Mitiga nobis prece, contuentes
Huius aspectus, toties petitum,
Vt manu semper renuente sisti
Promat asylum.
O MARIA MATER DEI quæso te memẽto mei
O mihi dulcis titulo MARIÆ!
Facta non læso Genitrix pudore!
O Hera! addictum memori reconde
Pectore seruum.
Dũ venerit mortis dies. nobis detur æterna requi-(es.
Quando supremam feret hora metam,
Et vibrans strictam Lybitina falcem,
Subditum

Subditum fatis caput, occupante
Auferet ictu.
Tu Beatorum reserâ quietâ,
Millies lætas statione sedes,
Sancta stellatis vbi se reclinant
Otia campis.
Te precamur in hoc festo. Sis solamẽ omni mæsto.
Ergo dum læto, tua plebs, honorat
Te PARENS festo; piatristiorem
Deme Tu plebi nebulam, ac edaces
Discute luctus.

ODE XIV.

ERato, amoris, vel desiderij Nomen, MARIAM STELLAM Matutinam cum summo desiderio salutat.

A*VE Stella matutina. Peccatorum medicina*
Princeps mundi & Regina Angelorũq; Domi-(na
STELLA, venturi, rutilante crine,
Præiens solis iubar, excitatis
Ad tuos ortus, mea Te salutant
Barbita filis.
Si tuum sanat cataplasma sontes.
Se minus sentit medicum Galeni
Robur, & doctâ benè notus herbarum-
--Arte Machaon.
Diua, Te pulcher Tibi subditarum,
Principem Magnam colit ordo rerum.
Et Tuo triplex sua colla subdit
Machina sceptro.
Sed

Sed nec immensi, Tua se Potestas,
Limites inter tenet vniuersi;
Te suam magni Dominam esse gaudet
Regia cæli.
Sola Virgo digna dici. Contra tela inimici,
Insurge manu victrici: Corde precamur supplici.
Inter innubes, ita sola fulges
Virginum orchestras; velut explicatâ,
Simplices inter dominantur herbas,
Lilia fronte.
Turgidæ contra Stygis arma, dextrâ
Surge victrici. Tibi mens anhelos
Mittit affectus. Hera supplicantes
Protege seruos.
Clypeum pone salutis. Tu es titulus virtutis.
Nos firma locis in tutis. Hostibus cunctis obrutis.
Pone securæ clypeum salutis,
O præaltarum decorata cunctis,
Virgo virtutum titulis. quiêto
Accipe portu.
Explica firmum timidis receptum.
Et lacessentûm stolidè, rebelles
Hostium, parmâ generosiore,
Obrue parmas.
O sponsa DEI electa. Esto nobis via recta,
Vbi est vita perfecta. ad æternaq; gaudia.
Te Nurum cæli, cupidiq; scimus
Numinis SPONSAM. Via recta, nostros
Duc eo gressus, vbi sempiterno
Vita refluxu.
Candi-

Candidos soles agit, & beatas,
Siderum ciues, sibi gratulantur
Inuicem sedes, saliuntq; plenis
Gaudiâ ripis.

ODE XV.

TErpsychore seu Cytharistria, à delectandis choreis dicta. post fugatam pestem, eum exultabunda inchoat cantum, quem Poloni contra pestiferam contagionem, decantare consueuerunt.

STella cæli quæ lactauit Dominum.
Extirpauit mortis pestem, quam plantauit
Primus Parens hominum.
Pulchra septenis Helice lucernis
Inter æternos superûm pyropos,
Vt lubet, mirâ, rege naufragantes
Lampade nautas.
A sua longé sibi faustiorem,
Accipit STELLA Lechis ora, lucem,
Quæ simul casto, PVERVM PATREMQ;,
Lacte fouebat.
Hujus aspectu, procul orbe cessit,
Post humam prolem vitiantis Adæ
Pestis, & tersis melior reuixit,
Halitus auris.
Ista stella, nunc dignetur sidera compescere,
Quorum bella plebem cedunt, diro mortis vlcere.
Astra letali rabiosa cornu,
Turbidos iræ cohibete motus.
Nec per ægrotam, cumulate mortis,
Vlcera plebem. Fre-

Frenat Hoc vestrum, prohibente nutu,
Prælium SIDVS; domat obstinatæ
Jn neces nostras, medicante scuto,
Spicula Parcæ.
Gloriosa stella maris, summis digna laudibus,
Nos a peste tuearis, & a mundi fraudibus.
STELLA, Neptuni spaciosa, cuius
Gloriam, coniunx stupet Amphytrite.
Digna, quam solam vehat eleuatá
Fama curuli.
Nos ab immiti tueare peste.
Quasq;, securis nimium, dolosâ
Mundus impostor meditatur arte,
Dissue fraudes.
Audi nos, nam Te, Filius nihil negans, honorat,
Salua nos IESV, pro quibus, VIRGO MATER (Te orat.
Flebiles audi facilis querelas.
Namq; Te MATREM colit obsequente
FILIVS, (qualem Pietas Magistra
Sanxit) honore.
Tu quoq; acclinis miseris Redemptor,
Quam rogat MATER, (nec enim repulsam
Dum rogat MATER timet) expeditam
Prome salutem.

ODE XVI.

EUterpe suauitatis seu delectamenti vocabulum, non sine suauitate, GENTILITIAS GRUDZINSCIORUM TURRES, felices omnium Virtutum congerie, prædicat; sed potissimum inexpugnabiles ostendit, Patrocinio B. MARIÆ VIRGINIS quæ in Tucensi villa GRUDZINSCIORUM possessione, miraculosam Iconem collocauit.

CLamosa vocum reddita septies,
Jn Cyzicenis fænora Turribus,
Occludat Echo, & heptaphonum
Porticus ambitiosa murmur.
GRVDZINSCIANÆ nubibus ambiat a
Mirator æther, pegmata machinæ;
Conterminumq; TRINA stellis,
Culmen agat, celebresq; cælo
Jnducat Ædes TVRRIS. at asperos,
Fastigiato vertice, fulminis
Contemnat ictus; roborato
Nec trepidet Jouis arma fulcro.
Jn his decenti Nobilitas situ,
Ter mille priscas figit Imagines,
Longasq; descendentem Auorum
Per sobolem, dat origo ceras.
Huc purpuratis, Stemmata, cum Togis;
Et vota partæ sanguine gloriæ;
Fascesq;, lauriq;, & seueræ
Martis opes, tituliq; totis
Sedêre late censibus. Hîc licet,
Excisa captis oppida mænibus,
Ducumq; fata, & barbarorum
Exuuias numerare Regum.

a *Stemma Grudzinsciorum triplex Turris & Vir in porta armatus.*

Hinc

Hinc liberali diuitiæ ſinu,
Sparſæq; fulgent dona pecuniæ;
Vagusq; riuo depluentis,
Per miſeros ruit imber auri.
Hîc, quæ cruentis cedere caſibus,
Cunctisq; neſcit Diua periculis,
Contenta ſe ſolâ, fugacem
Nec comitem ſcit habere ſortem.
Hîc cuncta ſanctis legibus Æquitas,
Pluſquam Quirinis iura ſecuribus,
Obfirmat; vt vis peruicaci,
Nil valeat violenta niſu.
At illa, fortes, fortior hoſtium
Quæ frangit hoſtes, conſilio; vt ſuas
Hîc Diua virtutum cohortes
Explicat! vt reſerata, ferro
CVSTODIENTI limina MILITI,
Panætianis dogmata litteris
Præſcribit! ac deprompta docto,
E docet hæc documenta corde.
Is temprandas, admoueat manum,
Ad rerum habenas. quem ſibi multiplex
Formauit Vſus. & Videntem
Centum oculis Variauit Argum.
An deſtitutum mente, ſuas aget,
Cadauer artes? an gelidos nece
Mouebit artus? & peracta
Officia, aut peragenda noſcet?
Ciuile, Magni non aliter puta
Languere robur Corporis. Vndiq;

Quod

Quod cura prudens, eruditâ
Non animat ſolidata mente.
O quisquis alto de ſolio, regis
Tibi obſequentûm pectora militum!
Faue Mineruæ. cinge cautus,
Palladio tua ſceptra muro.
Jn Adrianis fluctibus, abripit
Clauum carinæ, qui ſapientiæ,
Præſes gubernat militantem,
Præcipua ſine dote Martem.
Nec iſta, cautus, ſegnius accipit
Præcepta MILES; quam didicit ſui
Artes Magiſtri, mox Achilles
Jliaco metuendus hoſti.
Quâcunq; virtus efficit indole,
Sparſim beatos. omnibus huc fluit
Collecta riuis. & capaces
Ambit ouans habitare TVRRES.
Sed aggregatis, vnica præualet
Dos, miſſa cælo, pondere dotibus;
Ceu vnionum rex Jaſpis
Eſt rudibus melior lapillis.
Latet ſupellex aurea. gemmmei
Squalent nitores. cum rutilat ſuis
MARIA gazis. & decore
GRZIMALIAM ſatis ornat ARCEM.
Durate Tanto VIRGINIS integræ
Fauore TVRRES. Vincite Patriam
Muſarum Olympum. State Graij
Colla ſuper ſuperata Pindi.

Iam

Jam nulla vestram subruet inuido
Fortuna molem tempore. TRIPLICES
Dum TVRRIS auget QVARTA, TVRRES,
Sidereo solidatt muro.

PARS XI.

VOTA Autoris, per hæc bella, Votorum nostrorū metæ, VIRGINI MARIÆ, Poloniarum Reginæ, in varijs eius miraculosis Iconibus oblata & dedicata.

VOTVM I.

AD Diuam Subcamenecensem. Cuius sacri pedis vestigia ac mensura ibidem coluntur. Nullus securior in periculis locus quam ad Pedes MARIÆ.

HAud me Neronis, ditia distinent,
Iniuriosis atria luxibus;
Nec quæ per auratos renident,
Furta maris pretiosa postes.
Non mortuorum posthuma Principum,
Signis superstes vita Corinthijs
Non Marte prosperante fracti
Sculpta mouent simulachra belli.
Nec

Nec quæ Liburnis eruta collibus,
Jn curiosas fulgura palpebras
Torquet supellex; vel Latini
Me retinent asarota Craffi.
Pompeianis aurea montibus,
Theatra Romæ lumina fulminent;
Quæ de Tyrannis corrogato
Jrradiet sua templa censu.
Me præ superbo Pyramidum situ,
Et sumptuosæ marmore Cariæ,
Vrunt stupendo fixa saxo,
Virgineæ monumenta plantæ.
Huc purpurati flecte apicem rosa
Ocelle May. flecte comas tuæ
Narcisse demirator vmbræ
Ad liquidos liquefacte fontes.
Et vos supinis lilia frontibus,
Jntaminato sub pede regias
Lunate mitras. huc acanthi.
Huc virides properate nardi.
Et Rosmarinæ laus opulentiæ;
Et Indiani, germen amabile,
Formose granadille solis,
Florigeram reserate pompam.
Huc compta totis Hybla leporibus,
Florumq; nutrix demigrat Attica.
Hic tota spiret elegantem
Aura Cypri Cilicumq; Maium.
His expetitos sidereæ, colam,
Spargamq; gressus messibus Hospitæ;
Et ea.

Et cara tellus, & rubeſcent
Puniceo ſacra ſaxa nimbo.
Quin ipſe prono, ſternar ad oſculum
Pedis beati corpore; & intimo
Complectar affectu; fidelem
Ceu hederæ rapit error vlmum:
Hærebo nec me Lerna furentium,
Terrebit armis Roſſia Gorgonum;
Neç dimouebunt quæ niuali
Prælia detonuêre motu.
Jacebo fixum pondus, & horridi
Jmmune leti. Seu ruat omnibus
Cælum procellis; & triſulcos
Jn caput hoc iaculetur ictus.
Seu hic iacentem, Nereus omnibus,
Jnuadat vndis; & vitreos mari
Confundat amnes; ac Nòëam
Cuncta ferat ſuper arua nauem.
Si fracta toto pondere decidat,
Superiacentûm machina ſiderum.
Erit ſupremam dulce MATRIS
Ante pedes ſubijſſe mortem.

VOTVM II.

AD DIVAM TROCENSEM. cum eius Imago propter Tyrannidem Moſchouiticam exportata, peregrè lateret.

ERgo perpetuas exilij moras
VIRGO ferre placet? *Quis proprij incola*
Spernit tecta foci? de patrio procul
Fumum cernere limite Euerſo cupit victor ab Illo.
Quamuis tot comitum turba fidelibus
Sepiret ſtudijs, & Domini latus
Graio cingeret agmine.
Captiuoq; Ducum cum grege, Dorici
Stiparent Proceres. *Cum Borealibus*
Exſufflata labris, in Mareoticis
Ales conditur inſulis,
Vix ſol dimidium, diſtinet exulem
Anni per ſpatium. Martius ad ſoli
Deſerti reuocat limina, prodromis
Blandi veris Eteſiis.
Nunquam continuo, cornua Cynthiæ,
Nox immenſa tegit funere; lugubre
Rumpit ricinium, pulchraq; gemmeâ
Verrit ſidera Cyclade.
Te pulſam proprijs ſedibus integrum
Luſtrum VIRGO tenet: nullaq; candidis
Poſt longi reuehit nubila temporis
Lux optata iugalibus.
Quam toto in tenebras lumine tranſijt
Transformata dies! quæ ſonuit Tui
Sarbieui Lechici gloria ſanguinis,
Quondam pectine barbiti.
Quæ tunc Alma PARENS a populo audijt
Decantata ſuis ſtemmata dotibus!
Ad MATREM, refluo, par populus maris
Cum ſe funderet æquori.
Hic ARCAM placidi FÆDERIS; humidam
Hic nullis cecinit roribus AREAM,

A tincto

A tincto Gedeon certa repuireret
Cum præsagia vellere.
Hinc spissis viruit RHAMNVS in ignibus;
Aut lusit refugo TVRRIS in aere,
Cuius diues ebur per radiantia
Proserpit laquearia.
Hinc Regem RECREANS NARDVS odoribus,
Proceroque statu CEDRVS, ab actibus
Frustra tunsa Notis; aut Cilicum seges
Mirando stetit halitu.
Hi mali croceas fragmine Punici
Cantauêre genas; hi redolentia
Suaui labra mero; vitiferis Cyprus
Quod nunquam viridarijs,
Nunquam pampineis vua Calenia
Profert chrysolitis, non Thasus, aut Chios,
Non colles Calabri, parturit aut Patris
Naxus patria Liberi.
Hunc lunæ tremulum sub pedibus iubar,
Natiuisq; dies crinibus illitus,
Mirantem tenuit; vel bipatentibus
Stellantes oculis faces.
At quo Castalidum carmine prosequar,
Nunquam lassa agili pondere brachia, &
Vagitum teneri, nectareo, DEI
Dependentis ab vbere?
Castus, centimanæ non hederæ arctius
Amplexus sociæ se ligat arbori;
Vt Materna DEUS brachiolis Puer
Sese nectit ad oscula.

Hæc quondam ad Lyricas Sarbiuij fides,
Audiuêre caui littora Villiæ. *Lithuaniæ fluuius.*
Et per bis geminas, attonitâ nemus
Leucas hauserat arbore.
Cum votiua, TROCAS, de Litaui Patrem
Ducebat Pietas, sede Palæmonis;
Votorumq; scopus prociduum suæ
VIRGO vidit Imagini.
At nunc Virgineo consona Nomini,
Moschus Parrhasijs nomina sustulit
Periurus furijs. pro titulis gemit
Mæstis nænia planctibus.
O tandem Litauæ Diua Propaginis,
Cymbam de medijs erue Syrtibus;
Ac inter dubij saxa Caphareï
Patrono tege brachio.
Qui fulcire suos subsidio potest
Ciues; & sterili mergitur otio;
Aut in nocte latet; durior in suam est
Duro marmore Patriam.

VOTVM III.

AD celebrem mirandis operibus Imaginem. quæ colitur in Villa Zawada, Perillustris ac Magnifici Domini Ligęza Castellani Czechouiensis. Commēdat Deiparæ autor tempore Transiluanicæ incursionis, Filium prænominati Senatoris, qui ex graui morbo, ope eiusdem Diuæ conualuerat.

ABite ſtirpes Palladis. hoſtico,
Bellona centum ſepta furoribus,
Cornu remugit. & ſeueris
Iam litui ſtrepuêre rixis.
Vincit famentes Ruſſia Tygrides,
Jn ciuicarum funere cladium.
Colloq; non vno, Vkrainæ
Multiplices vomit Hydra fumos.
Sile Lycæum. tota micantibus
Tellus ſub armis ingemit. oppida
Ruunt. & in tabo calentes,
Aute oculos vorat ignis ædes.
Mutant liquorem flumina mortibus
Laſſata noſtris. & ſanie ebrias,
Ad Martis imperata Eleuſis
Deſeruit fugitiua glebas.
At tu tuorum prima clientium
Tutela VIRGO. Subtrahe nobile
Caput ruinæ. quodq; gaudes
E manibus rapuiſſe fati,
Tuêre germen. floreat vnicus
Phænix Parentum. Patritiæ decus,
Lumenq; ſtirpis, iura toruæ
Neſciat inuidioſa Lethes.
Donec per altæ culmina gloriæ,
Claras Auorum clarior occupet
Nepos curules: & nepotes
Jpſe pares ſuperare cernat
Cliuos honorum. Seu patrios volet
Bellona Fratris Martis acinaces;

Seu expoliti mitiores
Conſilij toga poſcet vſus.
Tuo ille MATER munere, ſe datos
Agnoſcit annos viuere. ſquallidos
Te ſentit, a nitore poſtis
Patritij pepuliſſe leſſos.
Et nunc MARIÆ, paruulus ardua
Jam templa menſor deſtinat; & ſtatas
Quas vel Caryſtos, vel Sienes
Saxa dabunt, meditatur aras.
Vel quas ſecures Dardaniæ legent,
Per excauatæ viſcera Synnados;
Et emedullatis librabunt
E Cybeles regementis antris.
Hic erudito Praxitelis ſtylo,
Jn vulnerati tergore marmoris,
Ferent cicatrices, repulſi
Per MARIAM ſimulachra morbi.

VOTVM IV.

AD glorioſam Sacri Roſarij Imaginem. in templo Ordinis Prædicatorum, Cracouiæ, cultu piorum miraculoſisq; beneficijs florentem. quæ illo die, quo Chriſtianitas ad Naupactum inſignem de Turcis, Diuinæ PARENTIS ope retulit triumphum, ſolenni per Vrbem Cracouienſem deportatur pompa.

HÆc eſt illa dies, ſplendidius nihil,
Quâ ſol luciferis vexit in axibus;
Et cui larga magis ſolueret aureo
Vectigalia debito.

Hæc quondam Odrysias Actiaco Salo
Mersit fausta rates. salsaq; barbarâ
Ottomanigenûm cæde, piauerat
Cani iugera Nerei.
Hem! quam belligeris vndiq; territæ
Sulcantur Thetydos terga triremibus!
Quæ sese in medio cum nuribus stupet
Exardescere gurgite.
Liuent ferro acies. carbasa flantibus
Vexantur Zephyris. lugubrè murmurant,
Bellantumq; auidâ marmoreæ procul
Rupes voce remugiunt.
Hic nauis scopulo pendet; & altera
Pars admittit aquas; altera turbidis
Obluctatur aquis; hæc quoq; vindice
Mox mergenda sub æquore.
Hic in signa, ruunt signa; vir, in virum;
Tela, in tela volant; & manus, in manum;
Proræ concutitur prora; grauem sibi
Vmbonem, vmbo reuerberat.
Pontes Naiadibus de strue corporum
Jnstrauêre viam. glastina Doridis
Mutata est species, strage natantium
Deformata cadauerum.
Non sic Parrhasiam grandine verberat
Frigens Arctos humum. non ita dissono,
Nutantûm Boreas flamine, funditus
Siluas eruit Alpium.
Vt Byzantiaci sanguine depluit
Pallens LVNA Ducis. miscet opus frequens,
Pul-

Pulchræ laudis amor. per medium viros
Raptat fama periculum.
Sed quid mollis Arabs? aut timidi Dahæ?
Quid pugnâ faciles cedere Concani?
Quid vel Myrmidonum; vel trepidantium
Jgnaui Dolopum greges;
Seruilisq; Cilix; aut Asiaticæ
Contra VIRGINEÆ militiam manus
Euincent pecudes? Ceu Tyriæ iubar
Nimbos dissipat Jridis;
Ad DIVÆ imperium, sic Mareoticæ
Sunt elisæ hyemes. nec Tragicam magis,
Spectatore mari, regna peregerant
Byzantina catastrophen.
Pars captiua subit vincula, debitum
Victori spolium. pars rapido perit,
Post inflicta necis vulnera, gurgite,
Canis victima fluctibus.
Hæc ergo domitæ prælia Turciæ,
Victoremq; diem, Regia sedulo
Vrbs egit studio, dum toga Lechiam,
Dempto vestierat sago.
Jbat tunc Cygneâ candidior niue
Phæbes, (dum biiugis vecta super Jouem,
Noctem trudit equis) composito PARENS
VIRGO plebis in ordine.
Et per plena suis compita laudibus,
Portabatur onus nobile, ciuium,
Blando, inter resoni murmura classici,
Spectans limina lumine.

 Nunc

Nunc ſub Vandalicâ muta Tyrannide,
Magnæ pompa ſilet VIRGINIS. Excute
Crudum Diua iugum, Finnoniam pari
Fato merge proteruiam;
Quo vis interijt Turcica, prodigo
Naupacti maculans littora ſanguine;
Jnſtauret pariles, vt Tibi, cernuo
Pompas Lechia poplite.

VOTVM V.

AD B. VIRGINEM STESZEVIENSEM cum incognita propter Suecorum Tyrannidem lateret.

SOl qui rotundo lucis in eſſedo,
Nunquam quietis climata circinis
Metiris, & telluris omnes,
Præpes obis, penetrasq; partes.
Dic quæ beato mænia VIRGINEM
Seruant receſſu? quam propè ſubſequi,
Ritu camillorum, ſequaci
Præcipua eſt tibi dos quadrigâ.
Si per latebras, non fruitur tui
Dono diei, tectaq; terreis
Nequit duciſſæ ſub cauernis,
Militiam numerare lunæ.
Non in remotis latomus Jndijs,
Sic infidelis permeat obſides
Auri cauernas, & ſepultis
Nocte, inhiat ſine nocte gazis.
Vt irretento, totus in auiæ
Arcana terræ, nomine tollerer,
Donec latentis crypta pignus
Detegeret diuturna Gemmæ.
Si verò triſtis, claudit In hiſpidis,
Formido dulcem montibus hoſpitam,
Cinguntq; ramoſis comatæ
Abjetibus platanisq; ſiluæ.
Luſtrabo Fauni luſtra, vehentibus
Amoris alis. ocyor alite,
Euriq; Cæciæq; pennâ,
Aereos ſuperabo montes.
Pulſabo crebris frigida vocibus,
Jnhoſpitarum marmora rupium;
Mutosq; ſciſcitabor agros,
VIRGINEAM ingeminãdo MATREM.
MATRIS vocatum nomen, amabili
Valles refundent murmure, & arbori
Narrabit arbor, & pudico
Per ſcopulos feret aura riſu.
Si torua euntem me petat vnguibus
Leæna prædam; vel tepido lupus
Vaſtator emergat cubili;
Aut auido ruat vrſa rictu;
Nolo vt frequenti milite, Xerxicæ
Herile ſtipent Myriades latus.
Namq; ambulantem me per ipſas
Eripiet bona Virgo mortes.

VOTVM

VOTVM VI.

AD Diuam VIRGINEM BORECENSEM Pro Polonia Suetico bello afflicta.

ESt & remotos, Pindaricus calor,
Horatiano carmine, limites
Adire, qui primam Lechæo
Exilio posuêre metam.
Benè auspicato, non ego Regiæ
Narrabo nidos ALITIS omine,
Quæ STEMMA Sarmatis futuri
Ante dedit speciale sceptri.
Exquo Parentis Filia Marspitris,
Neptisq; honorum splendida, nomini
Sese maritauit Polono,
A teneris propè fama cunis.
Non prima versu tempora, Lechici
Mirabor æui, quo populis, pudor,
Et Fas, & inuicem fidelis
Lex fuerat sine lite Candor.
Quo mensa, saxum; gramen, erat torus;
Laris lucunar, nuda patentium
Domus Trionum; & ordinata
Conspicuis Propylæa stellis.
Quo pro Falerni nectare, simplices
Fluxêre lymphæ; pro dape Phasidis,
Decerpta curuis esca ramis;
Aut proprio fuit hortus aruo.
VIRGO labantis Te veneror metro
Columna

Columna mundi. Prime decor soli
PRZIIEMSCIANI. Te colentis
Depositum geniale BORCI.
Ad Te fluentis. peruia nesciunt
Necessitatis compita ferias.
Semperq; succedunt vetustis
A populo noua dona donis.
Pars ad cupitum, brachia porrigit
Protensa portum; pars memorabilis,
Appendit, euoluta certis
Naufragijs, anathema voti.
Et nunc inundat diluuies tuam
MARIA gentem. Quam nimio perit
Jmmersa ponto! vt naufragantis
Vela gemit lacerata cymbæ!
Jn hoc sereni diluuio iubar
Diffunde vultûs, sola voracium
Symplepadum Argo. Sola nantûm
Continuò Cynosura rerum!

VOTVM VII.

AD Arcam fœderis MARIAM MEDIRICENSEM in Volhynia. cum Zaporohiani rebelles inclinarent ad pacem. & cum eadem Imago propter bellorum pericula Dubnæ asseruaretur.

ET iam feracis terra Volhyniæ,
Post rauca belli iurgia, mitibus
Respirat horis. iam quieto
Ferri acies iacuêre somno.

Jam diſſidentes Ruſſia Lechiæ
Remittit iras. finitimum ligat
Pax ſancta complexum. Nociuæ
Ex animis abiêre rixæ.
Aſtræa, laſſum iam chalybem, iubet
Ferace frugum ſcindere vulnere
Glebas, pharetrarumq; ſiluas
Peruigili focus vret igni.
Juuat notatos viſere Nomine
Poſtes MARIÆ. per Mediriciam,
Quâ deuolutuſ, copioſas
Planitiem VILA fundit vrnas. a
Et flexuoſis, finitimi vagos
Fluctus HORINI, fluctibus adiuuat, b
Vt fœderati, iam deinceps,
Aggere non remorentur amnes.
Quid DVBNA carum Depoſitum tuo
Condis receſſu? Cælituum ſitim
Oſtende cælo. lætiores
Elyſys ROSA potet auras
Nutrita campis. Migret HERA in ſuam
Poſſeſſionem. *dulcior arbori*
Natiua tellus. compeditas
In caueis flet acanthis horas.
Felix Corinthus. Sed Texeæ tamen
Quidam capiuit viuere. paruulo eſt
Teſtudo felix inuolucro.
Parua licet domus eſt echino,
Aculeatis ſed tamen incolam

a *Fluuius Voltyniæ.* b *itidem fluuius.*

Armat

Armat ſagittis. non iubet allia,
Fabasq; manducare, dogma
Pythagoræ ſapientis, extra
Poſtes paternos. otia patrij
Laudat camini nauticus. otia
Bellator optat. terra longò
Quem tenuit peregrina bello.
Prodi receptæ per Lechiam iubar
Tranquillitatis. qualiter ingneum,
Narraris olim ſæuientis
Mulciberi ſuperâſſe robur:
Sic infrementem comprime Suetici
Famem Leonis. diſijce ruſticos
Plebis tumultus; & ferocem
Excidio Lechiæ Bootem.
Videſne VIRGO, quæ Tibi ſupplices
Jactura terras aggerat! vt iacent
OSTROGIANORVM ſilenti
Tecta DVCVM cinefacta buſto!
Heu ſanctiori, condita malleo
Fatiſcit Ædes. & Phario labor
Labore maior, ſemiroſis
Damna ſubit carioſa rimis!
Quam magna paruo tempore corruunt!
Jlla, illa, centum vaſta decempedis,
Quæ ſculpta portabat ſub ipſos
Saxa polos, patriamq; lunæ.
Cælo dicatos fabrica vertices
Deiecta ſternit! Tot trieteridum,
Heu vna lux hauſit labores!
Vno abijt decus omne puncto! Iam-

Jamq; & Mineruæ conticuit Domus,
Amantis artes æmula Belgij,
Et perspicaces cultioris
Jngenij periêre merces.
Quas per Volhynas distrahat impiger
Apollo terras. quas auido Tibris
Miretur ore. quasq; plausu
Cornigeri vehat vnda Rheni.
Et quæ, Polonæ quo lubeat trahant
Persuasa suasu lumina Curiæ.
Seu bella Martis; seu superbis
Pax placeat potior triumphis.
Heu distitutam subsidio MITRAM
Reuise PRINCEPS! Te Dominam comes
Sequetur aucta faustitatum
Copia, fertiliumq; cultrix
Ceres agrorum. Te Duce candido
Eiecta Pallas crescet in otio,
Longiq; Amalthee relinquet
Justitij taciturnitatem.

PARS XII.

Flebiles autoris Threnodiæ ob varias Deiparæ Imagines vel spoliatas vel ludibrio habitas.

THRENODIA I.

Emiratur autor, miraculosæ Imaginis quã in Suburbio Cracouiensi positam, vulgus vocat in Arena, præteritum statum, & Poetico enthusiasmo facit præsentem; tum demum deplorat miserabilem eius a Suecis vnâ cum templo diruto spoliationem.

VT publicarum, more decemplicis
Ardor viarum scinditur Appiæ!
Vt crebra certatim modesto
Turba fluit refluitq; fluxu!
Non pabulares sic glomerant thymi
Hymettiarum examina ciuium.
Cum veris ingressu, Atticana
Mellificæ fauet aura turbæ.
Non sic rigores post Februalium
Agoniorum, rursus Aprilibus
Crebræ cateruatim Kalendis
Alituum remeant cohortes.
Vt innocentis fana sacrarij,
Multo frequentant cominus agmine,
Craci Quirites. sumptuosæ
Jndigenæ Monumẽta Diuæ.

Quid confluentûm densa frequentibus
Vult pompa signis? An sub Olympico
Arena pulverat tumultu?
Et volucri rapit ora victor
Currus rotatu? num Latios ciet
Palæstra ludos? plena tepentium
Palæstra mortium, & litato
Turbæ oculis inhonora tabo?
An ante Achiuos, stans Telamonius
Aiax, Tyrannum Dulichium probris
Fatigat? heroasq; damni
Jmpatiens, ferit ense costas?
Tuos coronat Patre Craco sata
Proles triumphos. attrahitur tuis
Captiua donis. Te fluentis
Diua colit genus omne turbæ.
Caliginoso, cum Numida Duce,
Famose Cimber, condere carcere.
Brutum, Philippinamq; pugnam, &
Actiacæ monumenta conde
Auguste classis. Virgineam induam
Collo catenam. meq; pijs, comes
Miscebo turbæ supplicantis,
Portio non remouenda pompis.
Hic vota, votis; & precibus, preces;
Jungam sodalis seruitij tenax;
Stupensq; spectator, relatas
De Nemesi numerabo palmas.
En quot repulsæ, stant medicâ manu
Signa Angeronæ! prodigialia

Stant vndiq; e leto trophæa,
Et variæ simulachra Parcæ!
Hic restitutos pendula frontium
Tabella soles, Praxitelis gerit
Sub celte viuos. literatas
Hic facies anaglypta docto
Finxêre cestro. fida calentium
At inde testis lamina febrium,
Et testis hydropum, fugatas
Muta licet, canit vsq; febres,
Et vsq; hydropes. hic moritur rubro
Tabes in auro. languida liuido
Hic pestis expirat veneno,
Et vacuum premit ore letum.
Stant mille pestes. plenaq; pallidis
Theatra morbis. ipsa licet tuam,
Se VIRGO sistat mors ad Aram,
Mors agilem feret ipsa vitam.
Nunc te beatum Sueca palatium
Bellona sternit. Sæuit Herostrati
Crudelis ignis. Proh dolendâ
Tecta ruunt MARIANA strage!
Quid non iniqui, regius audeat,
Sub imperantis fulgure purpuræ
Furor Tyranni? cuius altæ
Fraus posuit diadema fronti?
Qui cum trecentos sceptriferâ manu
Frenauit hostes; hunc tamen interim,
Regni catenat mancipatum
Ambitio furiosa seruum.

O cusa in Orco iura Tyrannici
Legesq; iussi. debuit hoc tuæ,
Arma inter execrata saltem,
Vandale non licuisse legi.

THRENODIA II.

QUa deploratur altera Jmago B. MARIÆ VIRGINIS quæ in Alma ACADEMIA CRACOVIENSI, magno Studiosæ Juuentutis floret cultu, & simul miraculorum publicâ clarescit notitiâ.

NEc mors ferocit falce per omnia.
Nec Mars ferocis proruit omnia
Terrente belli, sanguinante
Regna metens populosq; messe.
Pilis & hastis turbat aheneas
Mauors Phalangas, subruit arduos
Mundi labores, cogit Vrbes,
Indomito iuga ferre collo,
At mentem, quantis, nobile ferculum,
Nunquam curulis, trossulus alligat.
Apparitores Vastitatum,
Sola faces, cineresq; nescit,
Hæc fraudulenti me facilem vehit
Jn castra Sueci, plorat vbi Craci
Cognomines vrbs Prima manes,
Vistulei lachrymis fluenti.
Quin Pegasæo turgida ephippio,
Torquùm tuentis iura Tyrannidis
Deridet, ac impunè lustrat
Sauromatûm simulachra Regū. Et

Et eminentes Sarcophagos propè
Mæstùm elocuto carmine, Principes,
Jnter parentantes coronas;
Sceptraq; Phidiacasq; moles,
Affatur vmbras. Surgite vindices,
Vestris locati vindicijs throni!
Excedite Heroi parumper
Elysiâ regione manes,
Tutante vestri tegminis ægide,
Contra opprimentis sæuitiem Goti,
Stet MVRVS ORBIS. Stet Polonus
Threyciæ MORA SOLA LVNÆ.
Heu quam superbi, nube supercilî
Vrbs vestra squalet! Marmoreis vbi
Domus laborantæ colossis.
Et refluo fora plena lucro?
Vbi est Laconum Tænariâ lapis
De rupe cæsus? qui Tyrios tulit
Vermes cylindris? vel virentes
Jn maculis simulauit herbas?
Heu quanta egestas! quanta oculis patet
Jactura rerum! quæ modo Virgines,
Ceu Naue Noæá columbas,
Atria detinuêre mentes.
Licentiosis peruia Pro! pudor!
Sunt facta lixis! Fana STRIGVM cohors
Incestat! ad nudas sacerdos
Cum cecumis gemit otus aras.
Panætiani porticus atrij,
Et eruditi mansio Socratis,
Jllitera-

Jlliteratis, solitudo
Ante oculos ſtat amara tectis.
Jam copioſi pagina Tullij.
Jam Cyrrha toto cum tripodum fide
Cedis receſſu. totus ares
Jngenuis Academe lucis.
Non iura dictat diſcipulo Themis
Juſtiniano; non medici, fugat
Magiſtra Dæmogorgonæos
Hippocratis medicina fuſos.
At expolito Melpomenes choro
Stipata, docti Præſes Apollinis,
Jnterq; diſcentis iuuentæ
Palladias dominata ſedes,
Viuitne Virgo Mater? & in ſuo
Miraculorum durat. honos loco
Patrator? eſt præ quo ſcientis
Vilis honor pretiumq; Phæbi?
Heu Cantianas alloquio Parens
Dignata Muſas! in vacuo iacet
Cuptiua pariete, & cliente
Stat miſerè viduata pube!
Quousq; Suecæ mucro licentiæ
Peccabit? ingens brachia Geryon
Quousq; protendet? qnousq;
Vincta feres ſine lege turpes
Regina leges? Sat Nemèeius
Sę pauit alto iam Leo funere.
Satisq; terrefecit altas
Arcadiæ fera vaſta ſiluas.
Tandem

Tandem anteceſſor monſtriferi Hercules
Jn colla partûs poſtulat Herculem;
Seſeq; forti ſubſequentem
Voce vocat Meleager haſtam.

THRENODIA III.

Ante maternas aures MARIÆ GOSTI-NENSIS effuſa. Cum Carolus Guſtauus Suecorum Rex Maiorem occupaſſet Poloniam.

Lechia Vandalico Maior ſua colla Monar-
Submiſit? Eſtne dãda nũtio fides? (chæ
Aurea libertas pro nullo venditur auro?
Emiturq; tantis ſeruitus diſpendijs?
Tantone exitium iuuat introducere ſumptu?
Tantone pretio nundinari compedes?
Jnſtar montis equum ſic ſponte induxit Epei,
Virisq; fetam ſtulta Troia machinam?
Jbat in occurſum ſenibus permiſta iuuentus,
Et cum puellari puelli carmine.
Fruſtra Laocon nocituræ præſcie technæ,
Haſtam doloſis condis in præcordijs.
Palladiũ trahitur per ovantia compita mon-
Vitulantis Vrbis præeunte gaudio. (ſtrũ
O hominum ſtabili nunquam ſors fixa tenore!
Genusq; nunquam ſorte contentum tuâ!
Vileſcunt animo, quæ iam retinentur. hiante
Jncerta quæ ſunt expetiſſimus ſiti.
Magna, ſitim generant maiorum. rurſus & iſtis,
Fortuna parta eſt parua; ãbelãt maxima.
Æterni

Æterni interea series contraria Fati,
Deturbat alto spes volantes aere.
Inuida successus Aglauros dum sitit Herses.
Amittit Aglauron; nec Hersen inuenit.
Cum duplicem raptat ieiunus vertagus offam
In littus, offa fauce cassâ, defluit.
Dum gemino lepori intentant venabula vulnus,
Vterq; lepus inuulneratus auolat.
Quam tibi felici famulata est fama corymbo!
Tellus Lechæi prime limes exili.
Maiestate fuit libertas altior ipsâ,
Regumq; celso præpotentior throno!
Clausas cognato trãsgressa Borysthene metas,
Per capta Volgæ colla victrix iueras.
Fregisti Auroræ populos; immania Regis
Byzantiorum vota dissipaueras.
Canã vltra Tanaim tuus exundauerat horror,
Vltraq; Thracis nigra terga Bosphori.
Libertatis amor nimius te perdidit, alto
Sublata stare nauseasti culmine.
Heu nescinisti facili sublimia pulsu,
Et grandiori adima casu decuti!
Ipse magna ruunt, vbi iam fastigia tangunt,
Et altiorem non habent quo stent gradum
Jamq; sub egregio legum reuerentia Rege,
Basisq; regni pellitur regno fides
Despoliata gemunt operoso fana nitore,
Diuesq; nuper, nuda nunc Pietas eget,
Occulit Effigies, Diuorum in puluere squalor;
Heu lana! squalor, turpis heu! ioc9 Goto!
Jmmitem

Jmmitem facilis successus reddidit hostem.
Felicitasq; nescia pati limites.
Heu quam fortunæ ardua res non tradere mores.
Numamq; fieri, dum geris Polycratem!
Nescimus seruare modum, dum vela secundis
Portunnus in portum regit DEUS Notis.
Credite. Tuber ibi, vber vbi. redditq; superbos
Fortuna; quos prius beatos reddidit.
Gorgonei tamen ô capitis gens posthuma, dũ-
Exasa petris; peior orba Tygride. (ris
Humani si quid latitat sub pectore sensûs.
Si quis pauor magni retardat Vindicis.
Cum rapto reliquas cultu viduabitis aras,
Cultasq; Diuorum eruetis Jconas.
Ne quæso Effigiẽ Lechicæ lacerate PATRONÆ.
Quæ MAGNA paruum diligit Gostinium
Diligit. & magnas Materni scribit amoris,
Quas Lech9 æternùm memor legat notas.
Hoc vnum miseræ stirps Cyclopëia luci,
Echetiq; proles ne leuamen subtrahe.
Præsidium afflictis, ægris ne perde medelam.
Neu mite sidus tolle naufragantibus.
Hei mihi verba suo nil profectura valore,
Frustraq; mixtas lachrymis fũdo preces!
Prõptius Antiphaten, Siculiq; incendia tauri,
Et mitigabo Lemnias prius nurus.
Hæreticorũ iras quam demulcebo Thoantu,
Diuûmq; cultu tædulos Mezentios.
Vix deformatæ forsan vestigia formæ,
Mansêre miri lenitatis indices
Penthea

Penthea non vnum forsan manus vtraq; sensit
Quā plena tinxit melle liberalitas
Os cecidit, triplex vbi fixit Gratia sedem.
Cecidêre mitis cara frontis lumina.
Lumina tranquillus furiosâ in sorte receptus,
Necessitatū murus, Arx, Portus, Fides!
Ad quæ molliret Lybicus sua sibila præster;
Trinæq; ponerent sorores licia.
Tu cui submisit non inclinabile collum,
Tenebricosi; Pluti Rector Tænari
Ipsa timoriferas Phalarismi diffue leges.
Et Manlianorum pauorem fascium
Bellatrix CASTRORVM Acies, &mille timendū
Peltis vocaris VIRGO propugnaculum.
Tot populis igitur funestam cōprime Enyon
Et peierantis frange conatus Ducis.
Sternit vtrūq; suæ DominæPhæbe aurea cor-
Et liberalē Phæbus aptat Synthesim (nu
Ergo sola Gotas poteris sedare procellas.
Et post veniliam dare Halcedonia.

THRENODIA

Recensentur coram DIVA LASCENSI Minoris Poloniæ calamitates. & præcipuè execrabilis & sacrilega Suecorum audacia. quâ Sacro sanctum Eucharistiæ cibum in pago Więcławice dicto per terram calcandum abiecerunt.

ITe, Ite, Versus. nuntia funerum
Inferte caris nablia finibus.
Quâ per SIRADIANA LASCVM
Primus honor reputatur arua.

Hoc non inanis carmine barbiti,
Amphionæas iactat origines.
Intaminatæ tota laudis
Materia est, placuisse MATRI.
Hac merce felix, Mæoniæ præit
Famosa gemmis flumina Lydiæ.
Et Indianorum repostas
Diuitias, Arabumq; merces.
Hac ARCE firmum, nec bimaris volet
Turres Corinthi. nec cupiet Syræ
Errore murorum, capaces
Centuplici Babylonis arces.
Hic ante lenis cum meera stabitis
Altare Divæ. tota madentibus
Manate riuis. nec disertæ
In gemitu date frena linguæ.
Plorate mersas puluere, Lechiæ
Minoris vrbes. flete suos super,
Confusa communi sepulchro
Mænia procubuisse ciues.
Vt cum remissis infremit Africus
Liber lupatis, mobilium rotat
Procellam arenarum, æstuantem
Per Lybiæ sitientis oram;
Sic dissipatos (dicite) Vandalus,
Suis fugauit sedibus incolas.
Et per peregrinas cóegit
Exilij mala flere terras.
Pars in sororis tecta Bohemiæ,
Et Silesitam commigrat Oderam;
Vrgente

Vrgente pars metu, niuales
Pannoniæ latet inter Alpes.
Partem hospitali suscipit Austria
Amica regno; pars MORAVÆ bibens
Fluenta ripæ, tædiosa
Vistuleos sibi fingit haustus.
Harpocratæo muta silentio
Delubra squallent. ingeminat dolor
Maronianum per ruinas,
VIX LOCVS EST VBI TROIA mansit.
Premit dolentûm pauperies decus
Sacrariorum. diuitibus sine
Coguntur aulæis, & aulis,
Jndigetes habitare Diui.
Auerte Titan luciferi rotas
Matres diei. præfica lampades
Extingue toto luna cælo.
Vel vacuum chaos intret orbem;
Vel sub Nöea dispereat rate.
Sub Zwingliano (quid tonitru siles!)
Perone languet luculentas
Quæ Superûm beat ESCA mensas.
Quis Christicidas eruit è stygę
Prætorianos? vnde gemonicæ
Crudelitatis officinæ
Carnifici caluère cætu?
Hia profundis Tænare faucibus.
Si non Auernâ Sacrilegos pyrâ
Jscariotas; nostra pænis
Promeriti preme facta Ditis.

Nos dum proteruè viuimus, vrbibus
Licentiosas inferimus faces
Nosterq; nauseante fastus.
Viuificum pede calcat ESVM
An forte & illam Suetica dispulit
Erynnis oram? Solaq; VIRGINIS
Orbata dilabente ciue,
Jn vacuo stat Imago fano?
Sed & vacantem seruitiò thronum,
Adibo suplex. *Tutius est heros*
Adire, quando vota solum
Non onerant aliena sollum.

THRENODIA. V

Diræ in sácrilegam tantæ audaciæ manum.

DEuota diris. Sysipheis manus
Torquenda saxis. flammiuomis stygis
Mergenda stagnis. irremissè
Caucaseis religanda petris.
Seu belluoso te maris inquies
Effudit ortu. Seu Lybie, nouum
Eiecit inter monstra monstrum,
Gorgoneo saniata pure.
Seu fædè olentis dira tulit palus
Lernæ mephiti: seu Phlegeton suæ
Expauit ortus ipse prolis;
Seu gerulo, sata nocte, fouit
Jnter cerastas Tysiphone sinu;

Et lac petenti vipereum dedit
Pro lacte virus; aut cadentes
E stygij canis ore spumas.
Quocunq; monstro maius es editum
Parente monstrum. Te genuit dies
Crudelis, ad nefas stupentis
Dedecus opprobriumq; mundi.
Eiusne CORPVS carnifici manu,
O Pontiani mancipium imperij,
Herodianiq; administer
Ludibrij trahis execrantis
Per ima terræ? qui pedibus terit
Sessor planetas? qui vacuos super
Nimbiq;, nubiumq; fundos,
Et calidas tonitru officinas,
Lucis ministrum mittit? & imperat
Argenteorum sectile siderum,
Vt per pauimentum, bicorni
Flectat equos cita luna freno?
Adeste diris Eumenides rogis.
Adeste rupti carcere Tænari.
Et nigra membratim reuulsam--
--Jn Tartara præcipitate dextram
Jn hanc, edacem transfer auis famem.
Suâ renascens pernicie abijce
Macellum. & æternas remitte
Ore dapes Tytij manentem
Jn morte vitam. dignior est tuo
Hæc dextra rostro. suauior omnibus
Hæc esca fibris. hâc perennem
Est satius satiare luxum. Toto

Toto libratum fulmen ab æthere,
Per magientûm iurgia nubium,
Voluatur, & toto reuulsum
Jn caput hoc ruat axe cælum.
Solumne iactis, in Pholoes iuga,
Sulphur Cyclopum sæuiet ignibus?
Tantumne porrectus per auras
Thessalicas ferietur Oêtha?
Jn Christicidæ nulla remugient,
Jnexpiatum fulmina verticem?
Nulloq; DIVINA execrandus
LIBA metu violat Procustes?
Dehisce tellus. non alio nefas
Dignum sepulchro est, quam cui plurima
Aduoluat omnis terra busta.
Enceladi grauiora busto.

THRENODIA VI.

Propter Imaginem GIDLENSEM insigniter miraculosam, à Suecis contumeliosè habitam.

TEnè lugenti sileam Camæna,
GIDLII VIRGO decor ample campi?
Varta raptatur prope quam vatraces
Per Labyrinthos.
Odit obscuræ taciturna criptæ, a

a *Luce mirabili in domo eius, qui hanc imaginem inuenerat coruscat & omnes habitatores cæcitate percutit.*

Antra, & immunem sceleris rapinam,
Expiat, rapto tenebrans agrestem
Lumine frontem.

Quando Gidlensi stetit hospes agro,
Sæpè crinitæ stupuêre siluæ.
Sæpè ventorum siluêre clausis
Murmura buccis.

Lætior vero seges vberantes
Creuit in culmos. & amæniore
Cornu, Amalthææ tulit in virentes
Gaudia valles.

Ipse gyratum caput Imperator
Phæbus astrorum, stata quo planetis
Jura partitur, stitit ad latentem-
Immobile Gazam.

Huius aspectu sibi denegatum a
Induit sensum pecus, & recurvos
Poplites flexit, pedibusq; brutos
Subdidit armos;

O pecus nullo subigendum aratro!
Siste lassato iuga ferre collo.
Stare dimissi meruistis inter
Astra iuuenci.

Ergo stellarum nitet in theatro
Vector Europæ? gelidasq; brumæ
Abrogat leges? tepidoq; terras
Mulcet Aprili?

Et MARIANI venerator oris
Bos, catenato colet arua rastro?

Nec

a *Imago à brutis genua flectentibus colitur.*

Nec suum saltem stabulum Lyæo
Tollet Asello?
Sed pium' cuius sua collo socco
Subijcit brutum, Gotus hanc auarâ
Alter Ægeon, Tytius, Nomasq;
Vexat orexi.

O feris peius genus! & marinis
Sæuius monstris! Rhodopæa prolem
Te tulit rupes, vel inhospitali
Syrtis arenâ.

Durius saxis genus, inferaci
Quæ tibi gignit tua terra partu.
Si nec a bruto facilem Magistro
Discis honorem.

THRENODIA VII.

Deplorat author Sacræ Imaginis Latyczouiensis combustam Ædem. ad quam miraculis frequentem, non infrequentes in pueritia obibat peregrinationes.

Quo me cara trahis patria? flebile
Immitis spolium Patria Thraciæ.
Et Russo (prohibes quid dolor eloqui?)
Tristis præda Borysthenì.

Heu! riuo gemino rorida, turpibus
Opplet fumus adhuc vitra vaporibus!
Et mundi nequeunt cernere lampadem.
Clausis lumina palpebris.

Sed dum supposito sub cineres dolo,
Fumantûm gradior busta per ædium,

Tu

Tu nunc è miſeri congerie rogi,
Laticzouia, nobile,
Quod de cælitibus neſcio quis Myron
Struxit, profer opus. prome quod in tuis,
Felix depoſitum, Diua reçondidit,
Magnâ dote, ſacrarijs.
Huc me ſoliciti præuia ſæpius,
Duxit cura Patris. ſæpe latus comes
Maternum tenui. paruaq; baiulis
Hæſi ſarcina brachijs.
Ex tam viuifico fonte, mei mihi
Profluxêre dies. inde meo fluit
Vis & vena metro. Cedite ſerijs,
Graiæ ludicra fabulæ,
Calcis Pegaſeæ pignora. Cedite
Dircæi latices, quos bibit artium
Præſul, Præſuleâ pro Cydari, duplo
Parnaſſi celebris iugo.
Nolo Pieridûm nablia. barbita
Nugæ Caſtalij conſcia pollicis.
Dum me laurigero gratia VIRGINIS
Vatum ponat in ordine.
At nunc Biſtonio CHRISTIPARÆ Domus
Occumbis cineri! quæ Capitolij
Exceſſêre decus culminis, infimo
Squalent culmina puluere.
Ergo quando meæ, languit aridus
Fons, & vena lyræ. vos quoq; languidâ
Cum fontis ſcatebra, ſiſtite languidi
Carmen fundere riuuli.

THRENODIA VIII.

PRopter ſpoliatam cultu ſuo Effigiem Marianam quæ diu latuit incognita Cracouiæ in templo S. IOANNIS *Baptiſtæ antequã prodigijs inclareſcere cæpit*

OBliuioſi quid iuuat obſitum
Claudi nitorem vecte ſilentij?
Quid Virgo tam diù moraris
Lechiacæ pia vota ſtirpis?
Vix à ſepultæ diſtat inertiæ
Celata Virtus. carmine ſit prior
Canente nymphâ, conticentem
Harmoniam quis amabit hoſpes?
Interrogatam pectine ni chelyn
Fidesq; Arion clara coegerit
Reſponſa reddere? & morantem
Ad numerum reſonare naulam?
Cæleſte lucrum eſt grata latentium
Negotiator ne lucra mercium
Expectet. Vt vendat neceſſe eſt
Propatulis ſtet in officinis.
Veſtita ſolis Cyclade, deſides
Quæris cauernas? præuia publici
Eos diei, noctis altas
Ciuis amas taciturna cryptas?
Eliminatis ſiccine gentium
Felix tenebris, quæ vetulo ſitum
Deterſit orbi, Luna clauſo
Sub tenebris latitabit auro?

Emerge solis FILIA, Lucidi
MATERq; PARTVS, Quanta silentio
Quies locata est, quot curuli
Tempora præteriêre bigâ!
Emerge, claros iam superi Tibi
Sanxêre soles, iam nitido obsequens
Honore coniurauit æther,
Et celeris rota nocti lucæ.
Emersit, alto ceu remeat redux
Aurora ponto, læta micantium
Vrbs luce tædarum MARIÆ
Magnificam flagrat ante tensam.
Vt longiorem casta Parens apum
Pertæsa brumam, cum latebras caui
Linquit tegelli, & puriores
Egreditur bibitura ventos,
Matrem cateruis vndiq; cereæ
Gnatæ coronant, has lateri eligit
Prætorianos Prætor; illas
Sitoniæ iubet esse promas.
Hæc delibutas implet amaraco
Rosisq; cellas; hæc tenero artifex
Prægnantis inuolucra nectit
Jngenio genioq; ceræ.
Placatiori margine subsilit
Rex subditorum Vistula fluminum,
Stupetq; pulchram per plateas
Jmpluuijs fluitare pompam.
Et per sodales, lætitiæ satur,
Partitur amnes gaudia, Balthico
Portanda

Portanda Patri, & per sororum
Nereidum celebranda sedes.
O cara Graci pignora! millies
O fausta tali pignore! candidos
Haurite soles, & feraci
Gaudia congeminate messe!
Rursus beatrix ARCA clientulum
Visit JOANNEM, rursus & abditus
Cliens resultat, se beantis
Jntroitu recreatus ARCÆ.
At ô togatum ponite squalidi
Ciues nitorem. Ducite præficas,
Ad denicales feriarum
Jnferias properate vespæ.
Stet muta pompæ gloria. Synthesis
Mutetur atro Syrmate. candidam
Fuscet feretralis lucerna
Jnferijs præitura ceram.
Diuæ Tyrannus ludibrio premit
Delubra fastus. Cælituum rapit
Gazamq; cultumq; in profanos
Sacrilegus populator vsus.
Sed non perenni Vandala sæuient
Edicta iusso. VIRGO iterum dies
Festos reducet, compediti
Seruitium miserata Craci.

LAVS DEO, & B. M. V.

ERRATA CORRIGENDA

Jn Parte I.

Pag. 12. Leonio, lege, Leonino. ibid. docorem Corr. decorem. Pag 16. Carphatus Corr. Carpathus. Pag. 24. naufragis Cor. naufragiis. Pag. 28. Russiia Corr. Russiæ.

Jn Parte II.

Pag. 44. Pronea, leg. Pronæa, Pag. 53. Derelinquente se Cor. se derelinquente.

Jn Parte III.

Pag. 60. æureo Cor. aureo. Pag. 67. pignas. Cor. pignus. Pag. 77. Æresonat lege Ære sonat.

Jn Parte IV.

Pag. 96. grauamini lege grauaminibus. Pag. 100. trisultum. Cor. trisulcum. Pag. 102. cruentis, "Cor. cruentis. ibid. Graciæ Cor. Græciæ. Pag. 113. regime lege remige. Pag. 119. Leebis lege Lecbis.

Jn Parte V.

Pag. 129. pecuuiæ Cor. pecuniæ. Pag. 139. prococat lege prouocat. Pag. 146. Atro Cor. Atrato Pag 168. Solitia leg. Solatia. ibid. Torba. lege Torua. Pag. 159. see lege. sed. Pag. 161. pinacula leg. pinnacula.

Jn Parte VI.

Pag. 179. fimos lege fumos. ibid. letitiæ Cor. lætitiæ.

Jn Parte VII.

Pag. 209. ossa Cor. Ossa.

Jn Parte VIII.

Pag. 210. feriendos Cor. feriendus.

Jn Parte IX.

Pag. 242. Cum flore addedum thymi. Pag. 247. in amænam lege inamænam. Pag. 269. desertos Cor. disertos. Pag. 270. auram Corr. aurem.

Jn Parte X.

Pag. 281. Sollenniter Cor. Solenniter. Pag. 286. Gewa. Cor. Gemmæ. Pag. 287. Snniorum Cor. Snionum.

Jn Parte XI.

Pag. 299. cupit Cor. cupijt.

Jn Parte XII.

Pag. 311. ingneum Cor. igneum. Pag. 319. Ladcon Cor. Laocoon. Pag. 322. pluti lege Pluto.

